

ГЕОГРАФИЕ

ИЕНТЪ

СКОЛЛЕЛЕ ПРИМАРИ

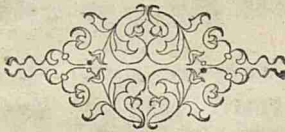
ДИИ МОЛДОВА,

de

D. PECTE.

ЕДИЦІОНЕА А ШЕПТЕА

ІАШІ.

Тіпографіа Бучісмелі Романѣ.

1852.

ГЕОГРАФИЕ.

ДЕФИНИЦІИ ГЕОГРАФИЧЕ.

География не двадъ дескриerea пѣтъп-
48.281.

Глобъ сѣ сферъ се вземе фигура пѣтъпълъи че ете rotundъ. Пѣтъпълъ се мѣшкѣ odatъ димпенѣзрѣлъ сѣ днтр'о zinontime, шѣ дм-прецѣзрѣлъ соарелѣи днтр'ънѣ анѣ.

Осѣа ете о линѣ днкѣнзѣтъ дн глобѣ, дм-прецѣзрѣлъ кѣреѣа пѣтъпълъ се днвѣртеще дн фѣ каре zinontime.

Полѣрѣле сѣнтѣ дохе пѣнтѣрѣ але осѣѣ че стрѣпнѣнѣ глобѣа пѣтъпътескѣ: знѣа се вземе полъа *арктикѣ* че ете ла пордѣ, шѣ аатѣа *антарктикѣ* че ете ла сѣдѣ.

Пънтъріле Кардинале сѣнтѣ патрѣ пѣнтърі при каре се детерминѣ позиция Фіе кѣреѣа цері. еле сѣнтѣ: *Octsl* саѣ ресѣрѣтѣл. *Vectsl* саѣ апѣсѣл. *Nordsl* саѣ меазъ-поанте ші *Csdsl* саѣ меазъзі.

Пѣнтърі колатерале сѣнтѣ: *Nord'octsl* днтре *nordš* ші *octš*. *Nordš vectsl* днтре *nordš* ші *vectš*. *Csd'octsl* днтре *csdš* ші *octš*. *Csdš vectsl* днтре *csdš* ші *vectš*.

Екваторѣл есте знѣ черкѣ каре днчине пѣмѣнтѣл дренѣ ла мѣжлокѣ, днтѣрѣндѣл дн дозе пѣрѣ егале пѣмите *Емисфері*, адикѣ пѣмѣнтѣл де сфері; дн ачесте, чеа десѣре *nordš* се пѣмѣше *Емисфера Бореалѣ* ші чеа десѣре *csdš* *Емисфера Астралѣ*. Екваторѣл се пѣмѣше ші *Линіе Еквипоциалѣ* пентрѣ кѣ соареле дн кѣлѣторіеа зілнікѣ а пѣмѣнтѣлзі, де дозе орі се пारे кѣ десѣре пе ел ачестѣ лініе, ла 8 Мартіе ші ла 11 Септемврие кѣндѣ сѣнтѣ *Еквипоциале*, адикѣ зімеле де опотривѣ кѣ поциле де марі.

Меридианѣл есте знѣ черкѣ трекѣторіѣ при атѣндозе полѣреле ші каре днтпарте пѣмѣнтѣл дн *Емисфера Ориенталѣ* (де ресѣрѣтѣ) ші дн *Окциденталѣ* (де апѣсѣ). Черкѣл ачеста се пѣмѣше *meridianš* пентрѣ кѣ, кѣндѣ соареле дн роіреа са чеа зілнікѣ аѣнѣ де-асѣпра лзі, атѣнче есте межл-зіліл пентрѣ тоате попареле че стаѣ сѣвѣл лѣмина са, ші межл поцил пентрѣ тоате ачеле че сѣнтѣ тотѣ пе ачеа лініе пелѣминатѣ.

Градѣреле лѣдѣніл сѣнтѣ лініле че се вѣдѣ трасе пе хѣрѣ тотѣ ка ші екваторѣл, ші сервескѣ де а арѣта дістанціле локѣрелор де ла

екваторѣ; еле сънтѣ де *Лъциме Cententrionalъ* че мергѣ пѣпъ ла полъа арктикѣ, ши де *Лъциме Meridionalъ* пѣпъ ла полъа антарктикѣ; ши знеле ши алтеле дин еле пѣмеръ де ла екваторѣ зндеї „0„ пѣпъ ла полъриле лор кѣте 90 де grade.

Градъриле лъцимии сънтѣ линиѣ че се вѣдѣ trace не хърци ка ши meridionalъ трекъндѣ прип полъри, еле сервекѣ де а арѣта дистанциѣ локърилоу де ла вре зпѣ meridionalъ принципалѣ ши сънтѣ де *Лъциме Orientalъ*, че се пѣмеръ спре ресъриѣ де ла „0„ пѣпъ ла 180 де grade ши де *Лъциме Occidentalъ*, їарѣши де ла „0„ пѣпъ ла 180 де grade спре анѣсѣ.

Тропичеле сънтѣ дозе черкърї миѣ паралеле кѣ екваторъа департе де ел де 23 grade ши 27 minute. Зпѣа есте дн емисфера бореалъ пѣмитѣ *Тропикъа Ракулъи*, ши алѣа дн емисфера астралъ пѣмитѣ *Тропикъа Къприоръа*. Тропичеле сервекѣ ка лини пѣпъ знде се дналъ ши се дѣшнде (ковоарѣ) соареле. Кѣндѣ соареле се афлѣ ла тропикъа ракулъи каре се днтѣплѣ ла 11 Іunie, атънѣ есте *Солтиѣеа де Варъ* ши зѣоа чеа маї таре а анълѣ; їарѣ кѣндѣ се афлѣ ла тропикъа къприоръа кѣтрѣ 10 Декемврие атънѣ есте *Солтиѣеа де Іарнъ* ши зѣоа чеа маї тикѣ а анълѣ.

Черкърїле Поларе сънтѣ дозе черкърї миѣ ашъзате дн фиѣ-каре емисферѣ ши тотѣ дн аѣеа депъртаре де полъри че ши тропичеле де екваторѣ. Зпѣа есте *Черкъл Поларѣ Арктикѣ* ши алѣа *Черкъл Поларѣ Антарктикѣ*.

Планглобѣ саѣ *mapemonѣ* се пѣмеще

харта че дѣлѣношаъ амѣноше ꙗко сфериле ꙗко гло-
блѣи.

Хартѣ се нѣмече дѣлѣношареа зѣи конти-
нентѣ, зѣи цери саѣ а вре зѣи локѣ.

Атласѣ се нѣмече о адѣнѣтрѣ де маї мѣл-
те хърци.

Континентѣ се нѣмече о парте маре де пѣ-
мѣнтѣ не ѣтрѣнтѣ де мѣри.

Инсѣлѣ се нѣмече оъзкатѣ де пѣмѣнтѣ дѣ-
кѣнѣратѣ дѣи тоате пѣрциле кѣ анѣ.

Грѣнѣ се нѣмече о адѣнѣтрѣ де маї мѣлте
инсѣле че сѣнтѣ фоарте анѣоане.

Архипелѣ се нѣмече о адѣнѣтрѣ де инсѣле
че стаѣ дѣпѣрѣиете не зѣи спаѣ маї дѣтинсѣ.

Пенинсѣлѣ се нѣмече о парте де пѣмѣнтѣ
дѣкѣнѣратѣ де анѣ, кѣре дѣсѣ ла о парте се
зѣнече кѣ врѣзѣи континентѣ.

Канѣ саѣ *Promontorie* се нѣмече зѣи ка-
пѣтѣ де пѣмѣнтѣ че дѣнаѣтеазѣ дѣи маре.

Летѣнѣ се нѣмече о лимѣтѣ де пѣмѣнтѣ че
леатѣ о пенинсѣлѣ кѣ зѣи континентѣ.

Сирѣтѣ саѣ *banca de pesci* есте локѣл дѣи
кѣре фѣндѣл мѣреѣ се афѣлѣ маї дѣи фаѣа анѣѣ.

Вижѣи саѣ *stăni* се нѣмескѣ колѣзѣриле аче-
ле че стаѣ маї дѣи фаѣа анѣѣ ши де кѣре васеле
се потѣ сѣърта. Де сѣнтѣ маї сѣсѣ де кѣтѣ ана
се нѣмескѣ *Pescispi* саѣ *sfârmatoare*.

Мѣнте се нѣмече о масѣ маре де пѣмѣнтѣ
саѣ де сѣнѣчи, че се рѣдикѣ не сѣпѣрафаѣа гло-

вълзи. Къндѣ маї мълці дін еї се цінѣ знѣл де алѣл се нѣмескѣ *Katenz* саѣ *Лануѣ*. Върфѣл знѣи мѣнте аскѣцитѣ се нѣмеще *пискѣ, цѣклѣѣ*.

Вѣлканѣ се нѣмеще мѣнтеле че варсѣ фокѣ, еарѣ гѣра хѣтѣреї пе знѣде есѣ материїле арѣл-тоаре дін ел се нѣмеще *Kraterѣ*.

Налапкѣ, носанѣ, стрѣнтѣрѣ насѣ шї **стрѣнгѣ** се нѣмеще о трекѣтоаре стрѣнтѣ пїнтре дої мѣнцї рїношї, саѣ пїнтре знѣ мѣнте рїносѣ шї о апѣ.

Дешертѣ се нѣмеще о днтїндере де пѣмѣнтѣ стерпѣ, арїносѣ шї нелокѣтѣ, дакѣ ачеастѣ днтїндере формѣазѣ къмпїї фоарте рїдїкате се нѣмескѣ *Стѣне* прекѣм дн Асїеа централѣ; їарѣ дакѣ дїн протївѣ формѣазѣ къмпїї ашезате шї з-медѣ, саѣ шесѣрї селѣватїче, ерѣоасѣ шї пѣдѣроасѣ се нѣмескѣ *Саванѣ шї Патпа* прекѣм дн Амерїка. *Ланосѣ* се нѣмескѣ къмпїїле челе стерпе дн тїмпѣ де сечетѣ, шї карѣсѣ фѣнаѣе дн-верзїте дн тїмпѣрї плооасѣ.

Цертѣ саѣ *талѣ* се нѣмеще о парте де пѣмѣнтѣ спалатѣ де маре: дакѣ цертѣрїле ачестѣ се алѣтѣескѣ дїн стѣнчї рѣдїкате се нѣмескѣ *Фалесе*, їарѣ дакѣ се формѣазѣ нѣмаї дїн кълмї арїноасѣ се нѣмескѣ *Дсне* саѣ *прсндїусрї*.

Очѣанѣ саѣ *маре* се нѣмеще днтїндереа чеа маре де апѣ саратѣ, карѣ акоперѣ апроанѣ де треї пѣрцї але глобѣлї. Мѣрїле сѣнтѣ *Естерїоаре* (дїн афарѣ) карѣ днкънѣзѣрѣ контїнентеле, шї *Інтерїоаре* (дїн пѣзнтрѣ), че сѣнтѣ пїнтре пѣмѣнтѣрї.

Голфѣ есте о днтїндере маре де апѣ че се вѣрѣ днтре пѣмѣнтѣрї. *Баїеа* есте кѣ мѣлѣ маї

мікъ де кѣѣ голѣл, ші кѣндѣ есте пѣѣнѣ дн-
семнаѣ се пѣмеѣе *Анѣ* саѣ *kolitspъ*.

Портѣ се пѣмеѣе маї декомѣнѣ о баѣе мікъ
не каре оамініі а аѣ фѣкѣѣѣ, спре адѣпостѣл ва-
селор. Кѣндѣ портѣл есте де о днтіндепе мікъ се
пѣмеѣе *Хаврс*, ші кѣндѣ нѣ поате прімі де кѣѣѣ
Фоарте пѣѣіне ваче, се пѣмеѣе *Крїкѣ*.

Аіманѣ саѣ *радѣ* се пѣмеѣе знѣ локѣ деа-
лѣнѣл дертѣлѣі дн каре васеле потѣ арѣнка ап-
коріле спре а се адѣпості де вѣнтѣрі.

Фретѣ саѣ *срѣтѣоаре* есте о парте де апѣ
срѣнѣсѣ днтре доѣе зекѣтѣрі, ші каре знѣеѣе доѣе
тѣрі саѣ доѣе пѣрѣї де тѣрі. Ел се маї пѣме-
ѣе *Пасѣ*, *Каналѣ*, *Фарѣ*, *Пертсі*, *Босфорѣ* ші *Мѣ-
нікъ* прекѣт: *Пасѣл-де-Кале*, *Каналѣл Сѣн-Дорѣѣ*,
Фарѣл де Месіна, *Пертсі де Антиохіа*, *Босфорѣл*
Трачїкѣ ші *Мѣнека* днтре *Франѣа* ші *Енглїтера*.

Ланѣ се пѣмеѣе о днтіндепе маре де апѣ
дѣлѣе каре нѣ се днтпрезнѣ кѣ мареа де кѣѣѣ
прїп рїзріле че трекѣ саѣ кѣргѣ прїп ел; знеле
дїн еле нѣ аѣ нїчї о комѣнкарїзне вѣзѣѣѣ кѣ ма-
реа. Знѣ локѣ де тотѣ мікъ се пѣмеѣе *еазѣ*.

Флѣвїѣ се пѣмеѣе о апѣ маре кѣргѣоаре
че прїмеѣе дн сіне маї тѣлте рїзрі кѣ каре апої
се варсѣ дн маре.

Рїѣ се пѣмеѣе о апѣ маї мікъ кѣргѣоаре
че се варсѣ дн вре знѣ флѣвїѣ саѣ дн маре.
Кѣндѣ рїѣл есте де тотѣ мікъ се пѣмеѣе *Пѣргѣѣ*.

Ісворѣ се пѣмеѣе локѣл де знде днчепе а
кѣрѣе о апѣ ші *Гспѣ* аколо знде се варсѣ.

Катарактѣ се пѣмеѣе арѣнкѣѣѣра саѣ кѣ-
дереа кѣ репѣїзне а знї флѣвїѣ саѣ рїѣ де пе

о пълцѣхъ mare de munte; iarъ de pe o дпльцѣхъ микъ се нѣмеше *cascaдъ, дспрѣтоаре* саъ *xsitoape*.

КонФлѣнтѣ саъ *дптрспире* се нѣмеше локъл дп каре знѣ рѣ дъ дптр'знѣ алѣл саъ дптр'знѣ флѣвиѣ.

Статѣ саъ *царѣ* се нѣмеше аmezarea omi-neаскѣ съвѣ скѣтїреа знор леѣ ла каре се плеакѣ.

Монархїе се нѣмеше кърмїреа ачееа че атърнѣ де ла о сїнгѣхъ персѣанѣ, акѣрїеа пѣтере фїїндѣ немѣрїїнїѣ се нѣмеше *Монархїе Абсолѣтѣ* саъ *despotїкѣ*, шї кѣндѣ ва фї знїѣ кѣ еа шї пѣтере вїсерїчеаскѣ се нѣмеше *despotїко-teo-kratїкѣ*; еарѣ фїїндѣ мѣрїїнїѣ este *Монархїе Констїтуцїоналѣ*.

Републїкѣ се нѣмеше *statѣл* че се кърмѣше де кѣтрѣ нонорѣ прїп репрезентациї сеї. *Републїкѣ Арїстократїкѣ* este ачееа кѣндѣ пѣтереа е дпкредїнѣатѣ нѣмаї челор маї алешї повїлї; еарѣ *Републїкѣ Демократїкѣ* кѣндѣ е дпкредїнѣатѣ челор маї алешї четѣденї.

КонФедерацие се нѣмеше алкѣтїреа а маї мѣлор *statѣрї*, де а се апѣра знеле пре алтеле дїп нѣвѣтрѣ шї дїп афарѣ дп дппрецїзѣрѣрї не-прїїнѣоасе; фїе каре дїп еле дпсѣ се кърмѣше де леїле сале.

Дѣкатѣ се нѣмеше *statѣл* ачел че се кърмѣше де кѣтрѣ знѣ шефѣ нѣмїтѣ Дѣкѣ.

Прїнчїпатѣ се нѣмеше *statѣл* ачел че се о-

кърнвеше де къръ знѣ прінчипе саѣ *Domnѣ* ши есте маї микѣ де кълѣ дѣкатѣл.

ДМПЪРЦИ ЦЕНЕРАЛЕ.

Глобѣл се дмпарте дп дозе пърци ценера-
ле: дп *скаѣ* ши дп *апѣ*. Апа акопере маї треї
пърци але глобѣлѣ ши пѣтѣнтѣл о апатра парле.

Сѣрафаца глобѣлѣ пѣтѣнтескѣ аре ла 9,280,000
миле патрате цертане, сокотите кѣте 15 миле ла
градѣл екваториалѣ. Дѣкатѣл глобѣлѣ есте де
2,424,000 м. п. кѣчи челелалте треї пърци але
пѣтѣнтѣлѣ де 6,856,000 м. п. сѣнтѣ коперите
де Очанѣ.

Дѣкатѣл се дмпарте дп лѣтеа пѣмитѣ *веке*
прекѣт: Асїеа, Афрїка, Европа, ши дп лѣтеа
носѣ: Амерїка, кѣчи еа фѣ дескоперитѣ ла 1492,
дѣнѣ каре лѣ тѣрзиѣ се афлѣ ши Очанїеа.

Пѣтѣнтѣл есте локѣитѣ де 1028 де милиоане лок-
кѣиторї, еї се потѣ дмпърци дп треї расе (неа-
тѣри) прінципале адїкѣ:

1) **Раса Алѣ** саѣ *Kaskazѣ* афлѣтоаре дп
тоатѣ Европа ши дп о парте а Асїеї; еа есте рѣ-
сѣндитѣ ши дп алте пърци але пѣтѣнтѣлѣ, а-
чеаста есте раса чеа маї фѣрѣмоасѣ а оаминїлор.

2) **Раса Галѣнѣ** саѣ *Монголѣ* се афлѣ дп
Асїеа централѣ ши дп Амерїка. Оаминїї ачестеї
расе сѣнтѣ кѣ капѣл патрѣ-мѣкетѣ, лацї днтре окї,
пасѣл тѣрѣтѣ, фаца вѣкалатѣ плеоанеле сѣрѣнсе де
тоѣ, барѣа ешитѣ, пѣрѣл пегрѣ цепосѣ.

3) **Раса Неагрѣ** саѣ *Маленїанѣ* се афлѣ дп

Африка централъ ши дн Очаніеа; еа днфъдоина-
зъ: капъл дзгзеѣ, пъръл негръ, моале ши кредѣ,
гъра латъ, колоръл Фецїї Фзїнїнїѣ, негръ ши
олївіѣ.

Религіеа пе каре о търтърїесекѣ локвїторїї
пъртъртърлї есте маї де търте Фелїрї; днтре а-
честе 4 сьптѣ де кърїтенїе.

Крецинистъл адїкъ религіеа лї Іс. Хс. дн-
теметъ пе векїл ши позл Тестаметѣ. Крецини-
стъл се днпарте 1) дн религіеа *Ортодокс* пе
каре о търтърїесекѣ Ромънїї, Гречїї, Сърбїї ши
Ръшїї, 2) дн религіеа *Католикъ* саѣ *Romanъ* каре
взноскѣ де капъ ал вїсерїчїї пре Папа, 3) дн
религіеа *Protectantъ* саѣ *реформатъ* че с'аѣ де-
епърїїѣ де чеа католикъ пе ла сфършїтъл сьтеї
а 16-а.

їздаїстъл есте религіеа їздеїлор датъ де
къръ Дзмнезеѣ лї Моїсї, еа се днтемеїазъ пе
Тестаметъл векїѣ ши нъ квоаше пре Іс. Хс.

Мохаметїстъл саѣ *Ісламїстъл* есте о а-
местекаре дн крецинистѣ, їздаїстѣ ши сьперстїїї.
Ачеастъ религіе с'аѣ днтемеїѣ ла 622 де къръ
Мохаметѣ ал къръїа нъме дн ши поартъ. Картеа
леїеї се нъмеѣ *Koranъ*.

Наранїстъл саѣ *Полїтеїстъл* есте о религіе
че днкїнъ маї тълдї Дзмнезеї, їдолї, стеле,
фокѣ, вїетърї ши оамїнї. Аша есте *Брахманїстъл*
че се днпарте: дн *Хатанїстѣ* пе акърора шефѣ
Далаї-Лама тл днкїнъ ши'л кредѣ немърїторїѣ; ши
дн *Бсдїстѣ* нъмїѣ аша де ла Бсда. Религіеа
лї *Фо* кареї знѣ Фелїѣ де Бсдїстѣ, ши алї *Сїнто*
знѣ Фелїѣ де Хатанїстѣ. *Сабеїстъл* днкїнъ трѣ-

пъріле черещі. *Фетивістел* дикіпъ лкрррїле дп-
свфлепїте саѣ педпсѣолепїте дзпъ кзм вроспде
чїнева; ачааста есте чеа маї де цосѣ дїнтре тоате
релїпїле кзпоскзте.

ЕВРОПА

Дисемпаре. Европа аре 168,000 миле патрате 256,000,000 локхиторї; еа есте маї мїкь де кьтѣ алте пьрци але лѣмїї, ценїл локхиторїлор сеї дусь аѣ фькьл'о маї цївілизать, дукьтѣ пентрѣ ачеаста есте чеа днтїѣ днтре контїнентїле глобьлї пьмьнтескѣ.

Пьмьнтєрїле Европєї дн партеа деспре пордѣ шї сьдѣ сьнтѣ мьнтоасе, сарь ла мїзлокѣ чеа маї mare парте кьмпене. Кліма еї есте маї мьлѣ стьмьрать, кьчї се прекьрть де маї мьлте мьрї шї се рїзреазь де фьлєвїї шї рїзрї, каре претєтїндене о дтвьлєнзескѣ. Дн Европа се афлє о мьлцїме де мїне днавьцїте де ферѣ, пьлмьѣ, арамь, коситорїѣ, саре шї меркьрѣ. Дн партеа деспре пордѣ се афлє пьдєрї, че даѣ фелїзрїте лемне пентрѣ дьрареа васелор. Дн мїзлокьл еї креще: грѣѣ, орзѣ, овьсѣ, сакарь, їнѣ, кьпїпь, картофе. Дн партеа деспре сьдѣ: орезѣ, попшїѣ, олівї, оранжї, шї вїї.

Конфїнїле. Ла пордѣ marea *Днреуать*. Ла оцтѣ *Асїеа* де каре се деснарте прїн мьнтеле *Ђралѣ*, marea *Неагрѣ* шї *Архїпелєл*. Ла сьдѣ marea *Медїтерань*. Ла вестѣ океаньл *Атлантїкѣ*.

Мьрїле. Европа се цертьреазь де 16 мьрї, дїнтре каре треї сьнтѣ марї шї аньме: океаньл

Днгецатѣ саѣ Бореалѣ ла пордѣ, океанѣл Атлантѣкѣ ла вестѣ ши тареа Медитеранѣ ла сѣдѣ. Челе треіспрезече мічі сѣнтѣ: тареа Альѣ днформатѣ де океанѣл Бореалѣ; тареа Балтѣкѣ, тареа Нордѣлѣ, тареа ла Манш, ши тареа Ирландѣ, днформате де океанѣл Атлантѣкѣ; тареа Січіліеі, тареа Адриатѣкѣ, тареа Іонѣкѣ, Архіпелѣл, тареа Мармарѣ, тареа Неагрѣ, тареа Азовѣ, саѣ Заваш днформате де Медитерана; тареа Каспѣкѣ, че нѣ се комѣникѣ мічі кѣ о таре.

Голфѣдріле. Дн Европа сѣнтѣ 10 голфѣрї, ши анѣме: голфѣл Ботнѣкѣ, Філандѣкѣ, Рїга саѣ Лївонѣкѣ, дн тареа Балтѣкѣ; голфѣл Зѣдерсее дн тареа Нордѣлѣ; голфѣл Гасконѣкѣ дн океанѣл Атлантѣкѣ; гол: Лїонѣ ши Ценѣа дн Медитерана; гол: Тарантѣ ши Лепантѣ дн тареа Іонѣкѣ; гол: Салонѣкѣ дн Архіпелѣ.

Стрѣмторіле. Дн Европа сѣнтѣ 17 стрѣмтерї маї де кѣпїтене, дїнтре каре похѣ се афлѣ ла пордѣ каре сѣнтѣ: стрѣмтоареа Ваїгацѣ, Скагеракѣ, Категатѣл, Сѣндѣл, Белѣл таре, Белѣл мѣкѣ, Пасѣл-де-Кале, каналѣл сѣп-Дорѣѣ, ши каналѣл Нордѣлѣ; онтѣ ла сѣдѣ каре сѣнтѣ: стрѣмтоареа Цїбралтарїѣлѣ, Бонїфацио, Месїна, каналѣл Отрантѣ, каналѣл Негропонтѣ, стрѣмтоареа Галїполї саѣ Дарданелеле, стрѣмтоареа де Константополї ши Інікале саѣ Кафа.

Інсѣлеле. Дн Европа сѣнтѣ 65 де інселе, дїн каре:

Дн тареа Днгецатѣ се афлѣ чїпчі: Спїдбергѣ, Ноѣа-Землеа, Ваїгацѣ, Калгѣефѣ ши інсѣлеле Лафondenѣ.

Дн Очанял Атлантикѣ 15: Исланда, Ирланда, Британіеа море, Инсѣле Ферое, Шет-ландіе, Оркаделе, Евриделе, Сорлинціе, Инсѣла Десанѣ, Гроа, Белілѣ, Ноармѣіе, Дѣмнезеѣ, Ре ші Олеронѣ.

Дн Медитерана 12: Корсіка, Сардиніеа, Січіліеа, Кандіеа, Формантера, Івіка, Маіорка, Мінорка, інсѣле Хіере, інсѣла Елба, інсѣле Липаре ші Малта.

Дн Балтіка 11: Инсѣле Аландѣ, Даго, Есел, Gotland, Оланд, Рѣген, Борнхолм, Лаланд, Фалстер, Сееланд ші Фіоніеа.

Дн мореа Нордѣлі патрѣ, інсѣле: Сілт, Елголанд, Тексел ші інсѣле Зеланде.

Дн мореа Ирландѣ дозе: Ман ші Англезеі.

Дн Манш патрѣ, інсѣле: Вирт, Орині, Гернесей ші Зерсей.

Дн Адриатіка інсѣле: Іліре.

Дн мореа Іонікѣ шенте: Корфѣ, Паско, Сѣнта-Мазра, Теакі (Итака), Чефалоніеа, Занта ші Серіро.

Дн Архіпелѣ патрѣ інсѣле: Негропонтѣ, Лемносѣ саѣ Саламіна, Чікладеле ші Спораделе апѣсане.

Пенінсѣле. Дн Европа сѣнтѣ 6 пенінсѣле маі де кѣпнітеіе, треі марі: Сѣзеіеа кѣ Лапоніеа Рѣсаскѣ, Спаніеа кѣ Португаліеа ші Італіеа; треі мічі: Істланда дн Данемарка, Мореа дн Гречіеа ші Крїмеа саѣ Таврїда дн Рѣсіеа де амеаззі.

Істмѣріе. дн Европа сѣнтѣ 2 Істмѣрі де кѣпнітеіе: Корінтѣл дн Гречіеа че днпрезна Мореа кѣ зекатѣл, ші Переконѣл че знеще Крїмеа кѣ Рѣсіеа.

Капъріе. дн Европа сѣнтѣ 17 капърі маї де кѣпїтене; капъл *Nord-Kinš* ла пордъл Сѣзїеї, днформѣ вѣрвъл чел маї деспре теазъ-поанте ал Европеї, капъл *Nazš saš Lindš* ла сѣдъл Норвеціеї, капъл Скагерѣ ла пордъл *Istlandeї*, капъл Клеарѣ ла сѣд-вестъл *Irlandeї*, капъл *Lande-Andš* шї капъл *Lezarš* ла сѣд-вестъл *Englїtereї*, капъл *Харѣ* ла порд-вестъл Францеї, капъріе *Ortegałš* шї *Finisterš* ла пордѣ-вестъл *Spanїеї*, капъл *Сен-Vїncentš* ла вестъл *Portugalїеї*, капъл *Трафалгарѣ* ла сѣд-вестъл *Spanїеї*, капъл *Рока* дн *Portugalїеа* дн *исемнатѣ* ка пѣнъл чел маї апѣсанѣ ал континентълѣї Европеї, капъл *Сън-Martinš* дн Фаца *їнесълеї* *Ivїка*, капъл *Корѣ* ла пордъл *Kорсеїеї*, капъл *Техлада* ла сѣдъл *Sарdїнїеї*, капъл *Spartıvento*, ла сѣдъл *Італїеї*, капъл *Matanansš* ла сѣдъл *Пелопонесълѣї* шї есте вѣрвъл чел маї деспре атеазълї ал Европеї.

Мѣнцїи. дн Европа сѣнтѣ 20 де шїрѣрі де мѣнцї маї де кѣпїтене; позъ маї марї шї зп-спрезече маї мїчї. Чеї днтѣї сѣнтѣ: мѣнцїї *Ђра-лѣ* днтре Европа шї *Асіеа*; *Алшї-Скандїнавї* днтре *Норвеціеа* шї *Сѣзїеа*; *Пїрїнеї* днтре *Spanїеа* шї *Франца*; мѣнцїї *Іберїенї* дн *Spanїеа*, *Алшї* днтре *Франца* шї *Італїеа*; *Каруацїи* днтре *Аѣстрїеа* шї *Пїрїнципатъреле Данъбіене*; *Балканъл саš Емъсѣ* дн *Търчіеа*; *Кавказъл* днтре *мареа Неаръ* шї *Каспїкъ*. Чеї де ал-доїле сѣнтѣ: мѣнцїї *Шевїотš* днтре *Енглїтера* шї *Скоцїеа*; мѣнцїї *Гал* ла вестъл *Енглїтереї*; *Восгїї* ла оцъл *Францеї*; *Ізра* днтре *Франца* шї *Свїцера*; *Цевенїї* ла сѣдъл *Францеї*; мѣнцїї *Корсеїеї*; мѣнцїї *Аѣстрїеї*, *Сїера d'Естрела*, *Сїера-Мърена*, шї *Сїера-Nevada* дн *Spanїеа*.

Вълканиі. дн Европа се днсеампъ 4: Etna саѣ Цибел дн Січіліеа; Стромболи дн інесъеле Липаре; Везувъл дн Італіеа лънгъ Неаполі, ші Хекла къ маі тълці алціі дн Ісланда.

Лакзріле. дн Европа се днсеампъ 25 de лакзрі маі de къпїtenie, дїнтре каре поѣъ сънѣ ла пордѣ, шенте ла мїзлокѣ ші поѣъ ла сѣдѣ. Челе de ла Нордѣ сънтѣ: Венерѣ, Ветерѣ, Мелерѣ дн Свезіеа; Саїмо, Онега, Ладоба, Пеїпсѣ, Ітменѣ, ші Бланкѣ дн Рѣсіеа. Челе de ла мїзлокѣ сънтѣ: Неѣшателѣ, Ценева, Лхцернѣ ші Църхі дн Свїцера; Констанца днтре Свїцера ші Цертаніеа, Невсїедел ші Балатонѣ дн Ънгаріеа. Челе de ла сѣдѣ сънтѣ Маціорѣ ші Лъкано днтре Свїцера ші Італіеа; Кото, Гарда, Комашіо, Перѣза, Болсена ші Пелано саѣ Флчїло дн Італіеа; Занта саѣ Скзтарі дн Търчіеа.

Флѣвїїле. дн Европа сънтѣ 42 de флѣвїї маі днсемпате.

Дн мареа Днгецатъ Арктікѣ се варѣъ Печоара.

Дн мареа Алѣъ се варѣъ Двіна de ла пордѣ.

Дн мареа Балтїкѣ се варѣъ шесе: Торпеа, Нева, Двіна de ла сѣдѣ, Ніеменъл, Віктъла ші Одеръл.

Дн мареа Нордълї се варѣе поѣе: Гломенѣ ла пордъл Катератълї, Елба, Везеръл, Рїнъл, Моза, Еско, Тамїза, Таї ші Тведѣ.

Дн каналъ ла Манш се варѣе доѣе: Сеїна ші Сома.

Дн океанъ Атлантїкѣ се варѣе зиспрезече: Шапонѣ, Саверна, Лоара, Шарантъл Гарона,

Адъръ, Линхо, Дъсро Таїѣл, Гвадина ши Квадал-
квївїрѣл.

Дн Mediterana се варсе патрѣ: Еврѣл, Рона,
Арпѣл ши Тїврѣл.

Дн Adriatika се варсе дозе: По ши Adigѣл.

Дн marea Neagrѣ се варсе треї: Дънѣреа,
Dniстрѣл ши Nipрѣл.

Дн marea Azofѣ се варсѣ Donѣл.

Дн marea Kаспїкѣ се варсе дозе: Волга ши Ъралѣл.

Рїзрїле. Дн Европа се днсеампѣ 38. Бѣгѣл
че се варсѣ дн Віктѣлѣ; Варта дн Oderѣ; Аарѣ,
Некерѣ, Mainѣл ши Mozeла дн Rinѣ; Самбра дн
Moza; Скарпа ши Lei дн Еско; Обѣ, Марпа, Оа-
за ши Ionѣ дн Ceїна; Алерѣ, Шерѣ, Indрѣ, Biена
ши Maenѣ дн Лоара; Тарнѣ, Ло ши Dордонї дн
Гарона; Саона, Iзерѣл ши Дѣрансѣ дн Рона; Te-
сїнѣл ши Ada дн По; Лехтѣ, Izарѣ, Инѣл, Драва,
Сава, Tїca, Прѣтѣл (кѣ Cїpetїѣл, Молдова ши
Bїctрїца din прїнчїпатѣл Молдовеї) дн Дънѣреа;
Капа дн Волга.

Дннѣрѣдїреа. Европа се днпарте дн 16
дери, дїнтре каре патрѣ сѣнтѣ ла нордѣ, шенте ла
мїзлокѣ ши чїнчї ла сѣдѣ. Дерїле нордїче сѣнтѣ:
Енглїтера, Данїмарка, Сведо-Норвецїеа ши Рсїеа.
Дерїле мїзлочїї сѣнтѣ: Франца, Белѣеа, Оланда,
Дерманїеа, Прѣсїеа, Австрїеа, Свїцера. Дерїле
сѣдїче сѣнтѣ: Портѣгалїеа, Спанїеа, Італїеа, Тѣр-
чїеа ши Гречїеа.

ДЕРІЛЕ НОРДІЧЕ.

1. ЕНГЛІТЕРА саѣ Інсѣлеле Брїтане аѣ
5,620. мїле патрате ши 29,000,000 локхїторї.

Форма Гввернлѣи есте монархикъ конституционелъ кѣ титул де реѣе. Цара се алкъѣеще дин 3 пѣрѣи; дин Енглѣтера пропие динпѣрѣиѣ дин 52 де комтатѣрѣи кѣ релиѣеа доминѣоаре англѣканъ; дин Скоѣеа динпѣрѣиѣ дин 33 комтатѣрѣи кѣ релиѣеа доминѣоаре пресвитерѣанъ; ши дин Ирланда динпѣрѣиѣ дин 4 провинѣиѣи кѣ релиѣеа доминѣоаре Католѣкѣ.

Лондра не Тамѣза есте капитала Енглѣтереѣ, чеа маѣ комерѣиалъ политѣе дин знѣверсѣ, ши чеа маѣ динпопѣлатъ дин Европа авѣндѣ 2,363,000 де локѣиторѣи. Дин портѣл еѣ адесе орѣ се афлѣ несте 1000 де корѣѣи. Динпре едѣфѣиѣиле еѣ се динсеамнѣ: катедрала сѣнтѣлѣи Павел прѣѣитѣ кѣ челфрѣмосѣ монѣментѣ ал протестанѣиѣор, монасти-Вестминстерѣ дин каре се динпортѣнѣтеазъ реѣиѣи ши барѣадѣи чеѣ марѣи аѣ Енглѣтерѣи. Политѣи динсепнате маѣ сѣнтѣ: Лѣверполѣ, Маншестерѣ, Їоркѣ.

Едѣнѣбургѣ кап. Скоѣеѣ арѣ о знѣверсѣitate реѣнѣитѣ. Гласкѣовѣ. ш. а. т.

Дѣѣлѣинѣ кап. Ирландѣи кѣ о сѣнѣгѣрѣ знѣверсѣitate дин тоатѣ Цара. Коркѣ, Лѣмерѣикѣ ш. а. т. Пѣштѣнѣл ачестѣи инсѣле есте фѣоарте пѣдѣинѣ кѣлѣѣитѣ, е шлѣѣиносѣ ши кѣрѣматѣ де ане.

Ла Енглѣтера се пѣтерѣ ши инсѣлеле: Еѣрѣиде, Оркаде, Сетланде, Сорлѣнѣде, инсѣла Вѣртѣ, Англѣсѣеѣи ши реѣнѣѣлѣа инсѣлелор Їонѣче.

2. DANIMARKA арѣ 1,020 миле патрате ши несте 2,600,000 лок. Релиѣеа доминѣоаре есте лѣтеранъ, еарѣ гѣвернѣл монархѣкѣ конституционелѣ

кѣ titlă de reċie. Daniea се алкѣѣше din: пенінсѣла Îstlandă ші din маї мѣлте инсѣле, ла еа се пѣтѣрѣ ші Islanda каре есте пѣнтѣл чел маї nordă-vestikă ал Европеї.

Копенхага, есте кап. цереї, політе таре, бине zidită ші таре, аре зпѣ портѣ ші о зисверситате пенѣмитѣ. Роскілдă оденеоарѣ кап. Данеї, еарѣ асѣзї локѣл дпмортѣртѣрїї реѣлор. Рїкі-авїкă есте кап. Islandeї; дп ачеасѣ инсѣлѣ пѣ-мѣнтѣл аре дп маї мѣлте пѣрѣї ісвоаре калде, дїнтре каре Geizeră арѣнкѣ апа ла о дпѣлѣме днсемнаѣ.

3. **СВЕДО-НОРВЕѢІА** аре 13,760 ш. п. ші 4,000,000 локѣторї. Релїѣа доmnїтаре есте а-чеа лѣтеранѣ ші гѣвернѣл монархїкă konstitucionelă кѣ titlă de reċie. Свезїа се дппарте дп 4 провинѣї.

Стокхолм азгѣзата пе 7 инсѣле дп лакѣл Меларѣ есте кап. цереї, центрѣл индустрїеї ші а комерѣвѣлї ші аре зпѣ портѣ зпѣ. Зпсала есте локѣл дпкоронѣреї реѣлор, аре о зпїверситате пенѣмитѣ ші есте локѣл нашереї натѣралїкѣлї Ліне.

Хрїстіанїа ла баеа Ансл есте кап. Норвеѣїеї ші фаче зпѣ комерѣл днсемнаѣ кѣ ферѣ ші лемпѣрїї.

Инсѣлеле че се цїнѣ де Свезїа сентѣ: Еландă ші Gotlandă дп тареа Балїкѣ. Грѣпа Тромсєнă ші Лондоненă дп тареа Нордїкѣ.

4. **РѢСІЕА** аре 93,000 ш. п. ші 56,000,000 лок. Релїѣа доmnїтаре есте ачеа хрїстіанѣ ортодоксѣ; форма гѣвернѣлї монархїкă абсолѣѣ кѣ titlă de imperie, еарѣ імперѣл се пѣмѣше

Царѣ шѣ Аѣткраторѣ ал Іѣткрор рѣсілор. Цара се дѣпарта дѣ 58 де гѣбернїї, ла каре се а-даоце шѣ реѣїеа Полонїеї че нѣмерѣ 4,000.000 де локзиторї.

Сан-Петресвѣргѣ пе Нева есте капитала Рѣсіеї кѣ 500,000 де локзиторї, еа с'аѣ фѣндатѣ де кѣрѣ Петрѣ чел Маре ла 1703 шѣ есте зна дїн челе маї регѣлате шѣ маї фѣрѣмоаце полїтїї але Европеї. О стаѣѣ де бронзѣ асѣпра знеї стѣпчї де гранїѣ дѣфѣдошазѣ пе Петрѣ каларе. Москва, векеа капиталѣ а Рѣсіеї се дѣсеампѣ кѣ форѣреѣа Кремлїнѣ. Кїевѣ фѣ маї пайнте де Москва кап. Рѣсіеї шѣ есте зна дїн челе маї дѣсеампате полїтїї але церїї, еа есте, мподоѣїѣ кѣ маї мѣлте монѣментсрї марї.

Варсаѣеа пе Вісѣлѣ кѣ 120,000 локзиторї есте кап. Полонїеї рѣсѣщї.

ЦЕРІЕ МІЗЛОЧІІ.

1. **ФРАНЦІА** аре 9840 т. п. шѣ 35,400,000 лок. чеа маї маре парте де релїїе католикѣ. Гѣвернѣл есте о реѣзѣлїкѣ-демократїкѣ де ла 12 Февр. 1848. цара се дѣпарта дѣ 86 департаменте.

Парїсѣл пе Сеїна кѣ 1,054,000 лок. есте капитала церїї шѣ асѣзї се поате прїѣ ка центрѣл чїѣлісациеї, а шїїнцїлор шѣ а арѣлор фѣрѣмоаце; еа есте дѣнѣ Лондра полїїеа чеа маї дѣмпоноратѣ, еарѣ дѣнѣ Рома, ачеа че аре маї мѣлте шѣ маї помѣоаце монѣменте. Парїсѣл есте реѣзїденѣа Преѣзїдентсѣлї шѣ а Адѣнѣреї Консѣлатїѣѣ. Ліон а-доѣа полїїе дѣнѣ Парїсѣ дѣ прїѣѣрса помѣлациеї, а

industrialiei, și a comerțului. Strasburgul pe Rinș țina din vreme mai comercială poliții din ale Franței. Marsilia e cu portul bun la Mediterana poliție comercială și țară. La Franța se văd și insula Corsica cu cap. Ajaccio din Mediterana.

2. **БЕЛГИЯ** are 530. m. p. și 4,300,000 лок. Religiia domnitoare este catolică și guvernul monarhic constituțional cu titlu de reșie. Țara se împarte din 8 provincii.

Брѹксела este dinșpatul pentru comerțul de țară cu librării și fabricile de dantele. Waterloo aproape de Brѹксела, ca și din care Napoleon la 1815 a fost dinșpat de către puterile aliate.

3. **OLANDA** are 620 m. p. și 3,200,000 лок. Religiia domnitoare este acea calvină, guvernul este monarhic constituțional cu titlu de reșie. Olanda și Belgia sunt la 1830 a fost dinșpatate sub nume de reșie Țările de Jos, de atunci dinșpat sunt despartite. Țara se împarte din 10 provincii cuprinzând și pe Datcha Luxemburgul de se ține de Confederația Germană.

Amsterdamul pe Suedzei este cap. țării; industria și comerțul acestei poliții o face de se rivalizează cu vreme dinșpat poliții din Evropa.

4. **GERMANIA** are 11.456, mile patrate și 16,000,000 лок. dintre care mai puțin de jumătate protestantă religia catolică și creștinii protestanți. Confederația se alătură din 40 de țări mai și mai legate dintre sine prin

конгресъл де ла Виена дин 1815, пентрѣ о сѣг-ранцѣ комѣнѣ. Днтре ачесте статорѣ се пѣтерѣ пѣрѣдѣ дин: Австриѣа, Прусѣѣа, Даниѣа, Белѣѣа шѣ Оланда. Политиле челе маѣ днсемпнате сѣнтѣ:

Минхенѣ пе Изарѣ есте кап. реѣѣѣ Бабарѣа шѣ зна дин челе маѣ фрѣмоасе политѣѣ але Церманѣѣ. Франкфортѣ пе Main политѣѣ лѣберѣ кап. Конфедерациѣѣ Цермане.

Дресда пе Елѣа кап. реѣѣѣ Саксонѣа есте зна днтре челе маѣ индустриале политѣѣ але Церманѣѣ. Лѣпцка репѣмитѣ пентрѣ лѣберѣѣѣ шѣ комерѣѣѣ сѣѣ.

Хановерѣ пе Леѣна кап. реѣѣѣ де асѣ-мѣне пѣмѣре шѣ патриѣа астромѣѣѣ Хершелѣѣ.

Сттгардѣ кап. реѣѣѣ Вѣртѣбергѣѣ. Штѣтгартѣ фортреѣѣ а Конфедерациѣѣ Цермане. Хамѣбургѣ пе Елѣа политѣѣ лѣберѣ шѣ зна дин челе маѣ комерѣѣѣ пѣпктѣѣ але Европѣѣ.

Карлсрѣе кап. тарѣѣѣ Дѣкатѣѣ Badenѣѣ. Йена шѣ Гѣотинга политѣѣ репѣмите пентрѣ зѣнѣверсѣѣѣѣѣѣ дѣлѣ дѣр.

5. ПРУСИѣА аре 3633 т. п. шѣ 16,285,000 лок. Релиѣѣѣа доминѣтоаре есте ачѣа лѣтеранѣѣ, днсѣ дозе чѣнчѣмѣ дин днппораре сѣнтѣ католичѣѣ. Гѣверѣѣѣ есте монархѣѣѣ конституѣѣѣѣѣѣ кѣ тѣтлѣ де реѣѣѣ. Цара се днппарѣ дн 7 провинѣѣѣ днтре карѣ чѣнчѣ интрѣ дн Конф. Церманѣѣ шѣ дозе пѣ.

Берлинѣ пе Спреа есте кап. Прусѣѣѣ, са аре 423,000 лок. шѣ маѣ мѣлѣ фабрѣѣѣ де ферѣѣ, зѣпѣлѣ, порѣѣѣѣѣ шѣ трѣѣѣѣѣ. Стетинѣ политѣѣ тарѣ, Мардѣбургѣ днсемпнатѣ пентрѣ афларѣа машинѣѣ пневматѣѣ де кѣтрѣ четѣданѣѣ Отонѣ де

Герикъ. Данцигъ четате tare ши чел днтѣ локъ maritime ал Прусіеі pentru comerțul. Кіонісвергъ patria философиі Kant.

6. АУСТРИЕА are 3,590 m. п. ши 37,500,000 лок. Религіеа dominatoare este ачеа католикъ, форма гавернлѣі е монархикъ конституціонелъ кз titlu de imperie. Цериле Аустриеі се дмпартѣ: 1) дп ачеле че интръ дп конф. Германъ 2) дп ачеле че нз интръ ши 3) дп посесіиле din Italia despре каре се ва ворбі ла Italia.

Віена пе Дзпъреа este кап. Имперіеі are ла 477,000 лок. аиче се цинз конгресла де ла 1815. Політіеа este комерціалъ ши индустриалъ, дп ea се дпсепмъ ши тзрѣл сънтѣлѣ Стефан де 63 1/2 стъжніи пълциме. **Триестъ** ла тарае Adriaticъ, este чел днтѣіш портъ де комерțul ал Аустриеі. **Прага** пе різл Молда este кап. Бохеміеі. **Бріонъ** кап. Моравіеі, нз департе се афлъ ши сатъл Аустерлицъ рензмітѣ prin victoriea лѣ Napoleon де ла 1805. **Чернезуні** кап. Бзковінеі кареа ла 1772 с'ащ дестрѣпатѣ де Молдова зпіндзсъ ла Аустриеа ка провинціе а еі, саръ ла 1848 с'ащ рѣдикатѣ ла rangъ де Дзкатъл Бзковінеі. Сзчеава всека кап. а Молдовеі ши астьзі дпсепматъ prin реликвиіле сънтѣлѣ Іоанъ чал поѣ. **Буда-Песта** пе Дзпъреа кап. Унгаріеі сфърматъ prin ресвелзл din 1849. **Клаззембзрг** кап. Трансилваніеі кз політіиле еі челе маі дпсепмате: Кронштатъ (Брашовъ) ши Херманштатъ (Сібіѣ)

7. СВИЦЕРА are 820 m. п. ши 2,300,000 лок. динтре каре песте зпѣ milionѣ сънтѣ калвіні ши чіелалці католичі. Цара се кзпрінде din 22

kantone, аякътъ индѣ Фіе-каре дѣн еле о ренъэлкѣ партикъларѣ, еарѣ ла зпѣ локѣ ренъэлка федера- тивѣ а Свѣцереї.

Бернѣ кап. кантонъ лзі де асемінеа нѣміре, че есте чел маї днсемнатѣ дн конфедераціе. Це- нева не лакъла де асеміне нѣміре есте політіеа чеа маї богатѣ ші маї индустріалѣ а Свѣцереї; фабрічїле сале де орніче сѣнтѣ зпеле дѣн челе маї ренъміте дн Европа. **Цюрихї** не лакъла де асеміне нѣміре аре маї мѣлте фабрічї де сточе ші ашезъмѣнтърї літераре. Балѣ не Рїнѣ че о днпарте дн доже, есте чеа маї маре політіе дѣн Свѣцера ші се претінде къ аїче с'аѣ дескоперїтѣ арта де а фаче хъртіе. Алторфѣ патріеа лзі Гїломѣ-Телѣ лібераторъла Свѣцереї. **Лздернѣ** не лакъла де асеміне нѣміре есте днсемнатѣ ка локъла адъпърїї генерале а Конфедераціеї, прекъм Бернѣ ші Цюрихї: ачесте треї се прївескѣ ші ка- пітале а ле Свѣцереї.

ЦЕРІЛЕ СЪДИЧЕ.

1. **ПОРТУГАЛІЕА** аре 1800 т. п. ші 3,500,000 лок. де релїціеа католикѣ; форма гъвернълзі есте монархїкѣ конслїтзціонелѣ къ нѣме де реціе. Цара се днпарте къ 6 провинції.

Лїсабона ла ръвърсареа Таївлзі есте кап. цереї, аре зпѣла дѣн челе маї днїнсе ші маї вѣне портърї дѣн Европа. **Порто** с'аѣ Опорто. ренъ- мїтѣ пентрѣ вїнаціїле сале, есте адоха політіе дѣ- нѣ кап. дн прївіреа комерцълзі. **Коїмбра** ре-

пэмiтъ pentрѣ зпiверсiтatea ca, este века кап. а реџилор. Елвасѣ este чел маi таре локѣ ал Португалiеi.

2. SPANIAE are 8600, m. п. шi 13,000,000 лок. de релиџiеа католикъ; форма гввернмiи este монархiкъ конституџионалъ кѣ пѣме de реџие. Цара се дшпъруъ дн 14 провинџii, еарѣ астьзi дн маi мѣлте кѣпiтънерiи цевеpале шi дн 47 de провинџii.

Madridѣ пе Мансаранезѣ днтр'о кѣмпие пѣсипоасѣ шi сѣарпъ este кап. цериi, ea се днсеампъ pentрѣ подъл сѣѣ чел мѣрещѣ de Toledo. Севiла зпа днтре политiеле челе маi фрѣмоасе шi маi днсемпате але Spaniеi, каре аѣ okazionalѣ прѣвербѣл спаниолѣ „чiне п'аѣ възѣтѣ Севiла, п'аѣ възѣтѣ минѣне.“ Барѣделона политiе таре кѣ портѣ възѣ ла Mediterana шi чеа маi индѣстриалъ политiе а Spaniеi. Кадиксѣ днтр'о инсѣлѣ мiкъ дн Mediterana are портѣ възѣ шi este зпѣл дн пѣктърiеле челе маi тарi але Европei. De Spaniеа атърпъ инсѣлеле Балеаре дн Mediterana адiкъ; Маiорка, Минорка шi Iвiка, асемине Форментара.

3. ITALIAE are 5,600 m. п. шi 23,000,000 лок. de релиџiеа домпитоаре католикъ. Цериеле алкѣѣитоаре Italiеi сѣнтѣ:

Реџиеа Сардинiеi кѣ кап. Тѣрiнѣ зпа дн челе маi фрѣмоасе политiи але Italiеi. Шамберi кап. Савоеi. Александриеа чеа маi таре четате а реџиеi. Ценза аѣ фѣстѣ кап. репѣбликеi de асемине пѣмiре шi астьзi политiе martиъ днсемпатъ.

Реџіеа Ломбардо-Венеціеі кѣ кап. **Милано** полііе фоарте фрѣмоасѣ. Венеціеа ла Голѣа де асеміне нѣміре се афлѣ ащернѣтъ не маі тѣлте інесле дн таре, ші есте зна дін челе маі фрѣмоасе ші маі тарі полііі але лѣміі.

Дѣкатѣріле Парма, Модена ші Лѣка кѣ капіталеле де асеміне нѣміре.

Мареле Дѣкатѣ Тоскана кѣ кап. **Флоренца** пропѣмітъ Алена Італіеі. Піза фамоасѣ негрѣ, катедрала ші тѣрнѣ сеѣ чел плекатѣ.

Статѣа Бісеріческѣ кѣ кап. **Рома** пе Тіврѣ, са аѣ фостѣ кап. імперіеі стрѣмошілор пострі Романі, асѣзї есте резіденца Папеі ші се днсеампѣ ка полііеа чеа маі богатѣ ші маі стрѣлѣчїтъ дн прівіреа монѣментелор ші а фрѣмоаселор арте веки ші позе. Болоніеа адоа полііе дѣпѣ Рома, ші зна дін челе маі фрѣмоасе ші маі репѣміте дінтре але Італіеі. Ла статѣа Бісеріческѣ се нѣмерѣ ші Репѣбліка Сѣнѣ-Маріно кѣ 7,000 лок.

Реџіеа Неаполѣлѣі саѣ ал Атѣелор-Січіліі кѣ кап. **Неаполі** ла Голѣа де асеміне нѣміре, аре знѣ портѣ фоарте комерціалѣ ші есте зна дін челе маі фрѣмоасе полііі але лѣмеі; са се афлѣ ащернѣтъ ла поалеле Веазѣвлѣі. Палермо дн інесла Січіліеі аре знѣ дін челе маі днсеампѣте портѣрі але Медітеранеі. Месіна ла стрѣмоареа де асеміне нѣміре есте адоа полііе а інеслеі.

4. ГРЕЧІЕА аре 870 т. п. 4,000,000 локѣ. Реџіеа домнітоаре есте Хрістіеанѣ ортодоксѣ; форма гѣвернѣлѣі есте монархікѣ констітѣціонелѣ

къ нѣме де рече, ла каре dignitate с'аѣ ridicatѣ de ла 1832. Цара се дшпарте дн треї: дн continentя Ливадіеї, дн peninsula Morea ши дн insule: Aceste toate се дшпартѣ дн 10 nome саѣ цинѣтсрі.

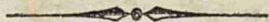
Atena este кап. церїї къ 27 мїі лок. ea are маї multe monumente мѣртсрїцїтоаре векїі сале стрѣлсчїрї. Depantѣ politie foarte tare; нѣ departe de аїче се афлѣ Мисолонгіренсміѣ pentрѣ ресвель. къ Търчїї дн 1826. Navarinял portѣ вхнѣ че се нѣмеше Цїбралтарял Гречїеї. Insulele сѣнтѣ: Negropontѣ чеа маї mare insulѣ а Гречїеї. къ кап. Negropontѣ саѣ Egripo, Andro, Mikoni, ш.л.т. Idra акърїеа локситорї сѣнтѣ реузмїцї шарїнарї.

Ресвѣлка Ionikъ саѣ ачелор шенте insule се афлѣ ла ансхл Гречїеї къ 47, м. п. ши о дшпораре de 210,000 лок. Ачеастѣ репвѣлкѣ стѣ сѣвѣ протекцїеа Englitereї de ла 24 Oct. 1815: Insulele сѣнтѣ: Serigo, Zanta, Чeфалонїеа чеа маї mare дїнтре toate, Теакї (Итака) Сѣпѣ-Маѣра. Корфѣ, Паксо къ кап. Porto-Гаїо; toate капиталеле челоралате се нѣмескѣ ка ши insulele лор.

5. ТЪРЧІЕА are 8.150 м. п. ши 10,000,000 лок. Релїцїеа domnitoare este ачеа махометанѣ форма гѣвернѣлї монархїкѣ абсолѣтѣ къ нѣме де имперїе. Цара се алкѣтсеше дн 10 пѣрцї.

Konstantinopol къ 787,000 лок. este кап. Рѣмїеї ши а имперїеї, pozїцїеа ачестеї полїтїї de де Босфорѣ о фаче а фї пѣнтѣл чел маї фрѣмосѣ дн лѣме. Бїсерїка Сѣнтеї Гофїеа zidїтѣ de Im-

ператъ Іхтіанѣ, есте чел маї тереуѣ монх-
 mentѣ де аиче. Андрианополі пе Марица есте
 адожа политіе дѣпъ Konstantinopolі дн Търчіеа
 европееанъ. **Салоникѣ** кап. Македоніеі аре зпѣ
 портѣ че есте ал доиле дѣпъ чел де Konstanti-
 nopolі. **Ларіеа** кап. Тезаліеі. **Іаніна** лънгъ
 лакъа деасеміне пѣміре есте кап. Албаніеі. **Бо-
 сна-Сераі** репѣмітъ пентрѣ фабрічїле сале де
 арте есте кап. Босніеі. **Софіеа** кап. Българіеі.
Семандріеа кап. прїнчїпатъаї Сербіеі, шї
 Белградѣ политіе таре пе Овїгъреа. **Бѣкѣре-
 щїі** кап. Ротаніеі шї **Іасїі** кап. Молдовеі. Ін-
 свеле: **Кандіеа** савъ **Крета** кѣ кап. деасе-
 міне пѣміре. Тасо, Самотрачіеа, Імѣро
 шї Сталїмена стаѣ сѣвѣ стѣпъїреа Търчіеі.

АСІЕА

Ассемнаре Асіеа аге 883.000, ш. п. ші 630.000,000 лок. Еа динтре континенте есте чеа маї mare, чеа маї диннопоратъ ші чеа маї динсемнатъ дн аввѣреа продуктелор. Асіеа аѣ фостѣ леагънал неашълаі омінескѣ, фокълареа (валра) шіинділор ші а артелор, кѣм ші сказъла челор маї дин тѣ ші маї марі монархій а ле попоарелор. Де зіче се диниръшіеръ націіле дн toate пърціле лѣміі, днпродукъндѣ феліхрїте коношїнці ші днвѣдъндѣ історїеа лор. Дн Асіеа се вѣдѣ пѣскъндѣсе челе налрѣ марі крелїнці релїціоасе, адїкѣ: Іѣдаїсма, Крелїшїсма Мохаветїсма ші Полїтеїсма.

Пѣшънтърїле Асіеї сѣнтѣ фоарте фелїхрїте, ші днфѣдошъл челе маї кърїоазе контрактърї: дн партеа десуре нордѣ се днлїндѣ кѣмшїі етерне ші нешърїнїте, сѣолате де челе маї истернїче вѣнтърї цероасе; ла мїзлокѣ се рѣдїкѣ ѣндѣ nodїшѣ днїнесѣ днкѣншратѣ ші аконерїтѣ парте де мншїїі чеї маї днвалїї, днвѣншрашї де рецърї етерне, еарѣ парте есте кѣрїнесѣ де дешертъла чел mare арїносѣ, нѣмїѣ Дешертъла Ковї; ла сѣдѣ се афлѣ пѣшънтърї каре сѣнтѣ дндетъла де кѣноскїте pentрѣ родїреа лор, асемїнеа ші кѣмшїі аконерїте де арїнѣ (пѣсїншрї). Динтре мїнералеле

Асіеі се дѣсеащнѣ: азрѣ, арѣнтѣ, ферѣ, платинѣ, арашѣ, ші челе маі скъшне петре преціоасе. Дінтре вегетале: кафе, чаѣ, трекле-де-захарѣ, кърмалі, кокосѣ, indigo, скордишоарѣ, пиперіѣ, бамбѣ, sandalѣ, тымѣ, смірънѣ, гъні ші алтеле. Дінтре анімале зрші албі, вълші negre, зивеліне (самърі), газеле, елефанці, ріночері, леі, лігрі, пантере, шакалі, momice de маі тълте свізрі, крокодїлі, къліле, dromaderі ші каі, прекъм а-чеі дін Аравіеа ші Персіеа, кафе сълтѣ репъмїці центръ фръмъседа ші ізцала лор.

Конфинїле. Ла пордѣ Очанъл днгецатѣ Артікѣ. Ла остѣ Очанъл чел mare caș marea Пачнїкѣ. Ла сѣдѣ marea Індікѣ. Ла вестѣ marea Роміе, істмъл Свездѣ, marea Медїтеранѣ, Архіпелъл, marea Мармарѣ, marea Неагрѣ, мълтеле Казказѣ, marea Каспїкѣ ші мълтеле Дралѣ.

Мърїле. Асіеа се дертъреазѣ де 13 търї, дінтре каре патръ сълтѣ марї: Очанъл днгецатѣ Артікѣ ла пордѣ; Очанъл Mare caș Пачнїкѣ ла остѣ; Очанъл Індікѣ ла сѣдѣ, ші marea Медїтеранѣ ла вестѣ; їарѣ позѣ сълтѣ мїчі ші анъме: marea Каспїкѣ, marea Неагрѣ, marea Мармарѣ ші Архіпелъл днформате де Медїтерана: marea Хїнезѣ, marea Кореа caș Галънѣ, marea Іапонѣ, marea Охоцкѣ ші marea Берїнгѣ днформате де Очанъл чел Mare.

Голфърїле. Челе маі тарї голфърї але Асіеі сълтѣ 10: голфъл Обї дн marea днгецатѣ; голфъл Анадїрѣ дн marea Берїнгѣ; голфъл Петшїлі дн marea Галънѣ; голфъл Тонкїнѣ ші голфъл Сїамѣ днформате де marea Хїнезѣ; голфъл

Бенгалѣ днтре Остѣ-Индіи: голфѣл Оманѣ саѣ ма-
реа Аравѣ днтре Indostanѣ ші Аравіеа; голфѣл
Персікѣ ші голфѣл Аравікѣ саѣ магеа Рошіе.

Стрѣмторіе. Асіеа аре 9: Ла остѣ Стрѣм-
тоареа Берінгѣ днтре Асіеа ші Амеріка: ла
Мавш-Таракаі днтре інесла Чока ші Хіна; стрѣм-
тоареа Перѣза че днтрезнѣ шѣріе Охоцкѣ ші
Іапонѣ: стрѣмтоареа Кореа. Ла сѣдѣ стрѣмтоа-
реа Малака; стрѣмтоареа Ормѣзѣ ла днтреареа дн
голфѣл Персікѣ; стрѣмтоареа Баб-ел-Мандевѣ ла
днтреареа дн магеа Рошіе. Ла вестѣ стрѣмтоа-
реа Дарданеллор ші а Константінополі днтре Тѣр-
чіеа асіеанѣ ші европіеанѣ.

Інеслеле. Ла Асіеа се пѣтерѣ 9 грѣпе маі
днсемпате де інесле каре сѣнтѣ: Архіпелѣл Сі-
беріеі-Нове дн Очеанѣл днгецаѣ; Кѣріеле дн-
тре магеа Охоцкѣ ші Очеанѣл днгецаѣ; інеслеле
Іапоне днтре магеа Іапонѣ ші Очеанѣл чел маге;
інеслеле Ліеѣ-Чиѣѣ дн Очеанѣл чел Маге; Інеслеле
Andamanѣ ші Ніковарѣ дн голфѣл Бенгалѣ; Ін-
сслеле Малдіве ші Лачедіве дн Очеанѣл Індікѣ
ші Спораделе ресѣрїтене дн Архіпелѣл Греческѣ.
Днтре інеслеле Асіеі маі днсемпате сѣнтѣ: Та-
ракаі десѣрїтѣ де ѣскаѣ прін стрѣмтоареа Та-
ракаі, Формоза, Макао ші Хайнанѣ дн магеа Хі-
незѣ; Інесла Цеіланѣ дн магеа Інділор: Бомбаі
пе церѣл аписанѣ ал Indostanѣлї: Бахреіеле
дн голфѣл Персікѣ; Інеслеле: Чіпрѣ ші Родосѣ
дн Медітеранѣ ші інесла Мармара дн магеа де
асемінеа пѣміре.

Пенінеслеле Асіеі сѣнтѣ 8 маі де кѣпїте-
ніе ші аѣме: патрѣ марї, адікѣ: Анатоліеа дн

Търчіеа, Аравіеа, Indoctанъа деспре меазъзі ши Indo-Xina; ши патрѣ миці адікъ: Гъзерата ла пордѣ-вествъа Indoctанъаі, Малака ла сѣдъа Indo-Xineі, Кореа ла остъа Xineі ши Камчатка ла остъа Сі-веріеі.

Капъріле. Дн Асіеа се днсеампъ 9 капърі маі де къптеніе: капъа Orientală ла стръмтоареа Берингъ; Romaniea ла сѣдъа Peninsuleі Малака; Negre ла вествъа Indo-Xineі; Коморинъ ла сѣдъа Indoctанъаі; Цаск дн Персіеа; Макадонъ ши Раселгада ла вествъа Аравіеі; капъа Кара-Бърѣ ши капъа Баба ла вествъа Търчіеі.

Мънциі. Дн Асіеа се днсеампъ 10 шірърі де мънциі маі прінціпалі каре сънтѣ: мънтеле Кавказъ днтре тареа Каспикъ ши Неагръ; мънциі Ъралъ днтре Русіеа Европіанъ ши Сіверіеа; шіръа Алтайкъ ши мънциі Становоі днтре Сіверіеа ши Xina; мънциі Хималаіа днтре Indoctанъ ши Xina; мънциі Морѣ се днтіндѣ прін Indo-Xina пъпъ ла капъа Romaniea; мънциі Гаї се днтіндѣ прін Indoctанъ пъпъ ла капъа Коморинъ; мънтеле Таръѣ ши Либанъ дн Търчіеа асіеанъ ши мънциі Ел-Аредъ дн мизловъа Аравіеі. Днтре ачещіа чеі маі днсемпаці сънтѣ мънциі: Чатъларі, Давалагірі ши Жавахірі, але кърора піскърі ковършескъ тоате дпълцімеле мънцилор че с'аѣ къпоскътѣ пе сѣпрафаца глобълъі; чел днтъѣ къпрінде 4,400, ал доілеа 4,390, ал треіле 4,426 тоазе*, ачесте піскърі се афл дн Коама Хималаеі; мънтеле Араратъ

* Тоаза есте о мъскъръ франгезъ, каре къпрінде ла 7 палме, 1 палмакъ, 1 ліне, 6 пънтспі ши 7/100

дн Armenia, este atătŭ de penŭmitŭ дн Ictopiea
 Сътъ, кѣчи не ел се зиче а се фї опритŭ дн сим-
 пѣл потопѣлѣ Арка лѣ Ноѣа; мѣнтеле Таворѣ шї
 Кармїлѣ дн коашеле Лїбанѣлѣ; мѣнциї Сїнаї,
 Хоревѣ дн Аравїеа пордѣ-вѣстїкѣ шї пїскѣл А-
 дамѣ дн їнсѣла Цейланѣ.

Лакѣріле челе маї де кѣпїтенїе але Асіеї
 сѣнтѣ 10: лакѣл Асфалтесѣ саѣ тареа Моартѣ
 спре сѣдѣ де ла Іерѣсалїмѣ; лакѣл Ванѣ дн
 Тѣрчіеа; лакѣл Ърміеа дн Персіеа; лакѣл Зерехѣ
 дн Афганїстанѣ; ла Балкачї днтре Сїверїеа шї
 Хїна; лакѣл Аралѣ дн Тартарїеа неатѣрпатѣ; ла-
 кѣл Цаїпангѣ ла пордѣ-вѣстѣл Хїнеї; лакѣл Кѣкѣ-
 Ноорѣ дн мїзлокѣл Хїнеї; лакѣл Палте дн Тїветѣ
 шї лакѣл Баїкалѣ ла сѣдѣл Сїверїеї.

Флѣвїіле челе маї де кѣпїтенїе але Асіеї
 сѣнтѣ 20: Обї, Іенїсеї шї Лена че се варсе дн
 Очеанѣл Арктїкѣ; Амѣрѣл саѣ Сакаліенѣл дн тареа
 Охоцкѣ; Хоанг-Хо саѣ флѣвїїл Галѣпнѣ шї Кїан-
 тѣл саѣ флѣвїїл Албастрѣ че се варсе дн тареа
 Галѣпнѣ; Меї-Конгѣл дн тареа Хїнезѣ; Меї-
 Намѣл дн голфѣл Сїамѣ; Чае-Лѣев саѣ Салѣенѣл,
 Іравадї, Браманѣтра, Гаугесѣл, Годаверї шї Кїст-
 пакѣ дн голфѣл Бенгалѣ; Сїндѣл саѣ Індѣл дн
 голфѣл Оманѣ, Тїгрѣл шї Еѣфратѣл дн голфѣл
 Персікѣ; Корѣл прїмїндѣ не Арасѣ се варсе дн
 тареа Каспїкѣ шї Гїхонѣл кѣ Сїхонѣл дн лаѣл
 Аралѣ.

Рїѣріле челе маї де кѣпїтенїе сѣнтѣ 5: То-
 болѣл шї Ірїшѣл че се варсе дн Обї; Ангара се
 варсе дн Іенїсеї; Цемпа дн Гаугесѣ шї Цен-
 правѣл (чїпчї рїѣрї) дн Сїндѣ.

Дитърдиреа. Асіеа се дитпарте дн 11 пері де кѣптеніе, днтре каре зна ла пордѣ адікѣ Рѣсіеа асіанѣ; дозе ла остѣ адікѣ: Іапонѣ ші Хіна; дозе ла сѣдѣ: Інодоѣ саѣ Індіеа дінкоаче де Гангесѣ ші Інодо-Хіна саѣ Індіеа Трансгангетікѣ, адікѣ Індіеа дінколо де Гангесѣ; патрѣ ла мизловѣ адікѣ: Белѣчїстанѣ, Афганїстанѣ саѣ Кавказѣ, Тѣрчестанѣ саѣ Тартарїеа індепентѣ (неатѣрнатѣ), ші Персіеа саѣ Іранѣ; дозе ла вестѣ: Аравїеа ші Тѣрчїеа асіанѣ.

ЦЕРІЛЕ НОРДІЧЕ.

1. РѢСІЕА АСІЕАНЪ аре 245,000 т. п. ші 4,000,000 лок. еа се алѣтѣеше дін дозе прѣѣ де кѣптеніе: дін Сїберїеа кѣ чеа маї шаре парте дін локїторї ідолатрї, днтре каре днѣ се афлѣ ші крестїнії, ші дін провинціле Кавказѣ шде сѣнтѣ маї мѣлїї мохаметанї. Гѣвернѣ естѣ монархїкѣ абсолѣтѣ. **Тоболскѣ** естѣ капїтала Сїберїеї ші депозїторїеа тѣрѣрїлор дін Европа Сїберїеа ші Хіна. Кїакта ла сѣдѣла лакѣлї Байкалѣ естѣ сїнгѣрѣла пѣнтѣ де днтрѣнїре пентрѣ комерѣѣл рѣшїлор кѣ Хїнезїї. **Іркѣѣскѣ** політїе таре ші комерѣїалѣ пе рїѣл Ангара апроаче де лакѣл Байкалѣ естѣ капїтала гѣвернїеї деасемїне пѣнїре ші резїденца генералѣ-гѣвернаторѣлї Сїберїеї ресѣрїтїе. **Тїфлісѣ** кап. Цѣорѣїеї саѣ Кавказїеї політїе фоарте комерѣїалѣ. Бакѣ аре чел маї вѣнѣ порѣѣ ла тареа Каспїкѣ ші естѣ депозїторїеа тѣрѣрїлор дін Персіеа ші Рѣсіеа

ачесте дохе дин зртъ політїи сънтѣ дн провинці-
ле Кавказе саѣ Чиркасіа.

ЦЕРІЛЕ ОСТІЧЕ.

1. **ІАПОНѢЛ** аре 10,000, т. п. шї 30,000,000
лок. еї тѣртѣрїескѣ релїіа лї Буда шї ача
а лї Сїнто, гвєрнѣл естє despoticкѣ-теократїкѣ кѣ
тілѣ де імперїе. Цара се алкѣтєще дин 6 імєлє
де кѣпїтенїе: Ніфонѣ, Сїкєфѣ, Кєсєїѣ, Ієзо, Чока
дєспре меазѣзї шї Кєрїрїлє meridїоналє.

Ієдо дн Ніфонѣ естє кап. імперїеї шї рези-
денца лї Кєзо, імператѣл політїескѣ; політїа
естє фоартє марє шї фрѣмоасѣ кѣ о дншнпораре
де 1,400,000 сѣфлєтє; палатѣл імператѣлї сїп-
гѣрѣ поатє форма о політїе авѣндѣ 3 оаре дн
днпрецїзїрїме; гвєрнаторїї деосєвітєлор імєлє
сѣнтѣ даторї а нєлрєчє аїчє о партє а анѣлї, сарѣ
дндєнѣртѣндѣсє ласѣ овєзїї (аманєцї) пє фїї
лор. Міако естє резїденца лї Даїрї шєфѣл шї
імператѣл вїсєрїескѣ; аїчє се ватє тоатѣ монєтє
імперїеї шї арє о тѣлѣїме де темплѣрї кѣ ідолї
колосалї. Нагасакї дн імєлє **Кєїмо**, естє
сїпгѣрѣл портѣ дн карє стрєїнїї потѣ арѣнка ап-
корїлє. Іапонїї факѣ комерцѣ нѣмаї кѣ Хїнезїї
шї Оландєзїї; продѣктєлє чєлє маї алєсє алє ім-
дєстрїеї лор сѣнтѣ: тѣтѣсѣрїїлє, мобїлєлє лѣстрє-
тє, оглїнзїлє де оцѣлѣ шї порцєлєнєлє чє'сѣ маї
стїматє де кѣтѣ чєлє алє Хїнезїлор.

2. **ХІНА** аре 280,000 т. п. шї 380,000,000
лок. чєа маї марє партє де релїіа лї Фо, ім-
ператѣл шї чєї днвѣцїї тѣртѣрїескѣ релїіа

лѣи Konfuziſc. Гвѣрнѣл естѣ despotiкѣ абсолютѣ кѣ titlѣ de Imperiѣа-Черѣаскѣ. Xina се алкѣтѣещѣ din 5 цѣрѣи марѣи.

А) Xina Proprie кѣ **Пекинѣ** кап. дѣтѣрѣи имперѣи, политѣиѣ се алкѣтѣещѣ din дозе пѣрѣдѣи, зна локѣитѣ de Tartarѣи шѣ алта de Xinezѣи, дѣи ачѣастѣ de не зрѣтѣ императѣрѣи дѣи фѣе карѣе анѣ дѣи о-поареа агрѣкѣлтѣрѣи, арѣ сѣнѣгрѣѣ кѣтѣ знѣ огорѣѣ; мѣрѣи ачѣестѣи политѣиѣ анѣ кѣтѣ 40 палте дѣвѣл-цѣиѣ шѣ 20 грѣсѣиѣ, локѣиторѣи еѣ трѣкѣ нестѣ 1,500,000. Nankinѣ е политѣиѣиѣ шѣицѣлор шѣ фѣѣ кап. Xineѣи пѣрѣ ла 1368. Kantonѣл е сѣн-гѣрѣа политѣиѣ а Xinezѣилор, дѣи акѣрѣиѣ портѣ Еврѣопѣиѣ фѣрѣ пѣрѣицѣи шѣ скѣиѣваѣ шѣрѣфѣрѣилѣ пѣрѣ ла 1842, кѣндѣ анѣ сѣ'анѣ маѣ deskicѣѣ дѣнкѣ ачѣестѣ 4: Amoi, Фѣчѣианѣфѣ, Nigbo, Чѣнѣгѣхаѣи.

Б) Tartariѣа Xinezѣѣ се алкѣтѣещѣ din Манѣчѣиѣрѣиѣа кѣ кап. **Чѣчѣкарѣѣ**; din Mongoliѣа кѣ кап. **Каракорѣмѣ** че нѣ е de кѣтѣ знѣ catѣѣ, дѣнѣсѣ маѣ мѣлѣѣ тѣмѣнѣ сѣрѣви de rezidenцѣѣ, шѣ din Калѣмѣтѣчѣиѣа кѣ кап. **Лѣи**.

В) Peninsѣла Кѣореа кѣ кап. **Kingkitaо** нѣ-мѣтѣ акѣмѣ Ханѣианѣлѣ-Чѣнѣгѣѣ, естѣ rezidenца знѣиѣ реѣѣ трѣвѣтарѣѣи Xineѣи.

Г) Цѣрѣилѣ трѣвѣтарѣе прѣкѣм: Бѣхѣара мѣкѣ кѣ кап. **Тарѣкианѣгѣѣ** а кѣрѣиѣа гѣвѣрнѣаторѣѣ мѣлѣ-тарѣѣ rezѣдѣещѣ ла Акѣѣ. Тѣветѣл кѣ кап. **Ласа** естѣ rezidenца лѣи Далаѣ-Лама капѣлѣ рѣлиѣиѣиѣ Бѣхѣда, шѣ Бѣстанѣл кѣ кап. **Taci-cѣdonѣ**.

Д) Инѣѣлѣлѣ, карѣе сѣнтѣ: Фортѣоза, Хаѣн-панѣѣ, Лиѣѣ-Кѣиѣѣ шѣ партеа порѣдѣкѣ а инѣѣлѣиѣ **Чѣока**.

ЦЕРІЛЕ СЪДІЧЕ.

1. INDO-XINA caș Indiaa-Transgangetickъ адикъ дѣколо de Gangeș are 45,000 m. п. ші 35,000,000 лок.

Церіле алкъѣитоаре Indo-Xinei сѣнтѣ 5:

А) Indo-Xina Енглеѣкъ къ векиле реѣи: **Асамѣ**, **Араканѣ**, **Мартаванѣ**, **ди Іе-Тавай** ші **Тенасеримѣ** къ капиталеле деасемине нѣміре, афаръ де Асамѣ акъріеа кап. есте **Жорхатѣ**. Ла ачеастъ парте а Індіеі се нѣмеръ ші **Малака** Енглеѣкъ адикъ партеа сѣдѣ-востікъ а пенінсѣлеі деасемине нѣміре къ кап: **Малака** ші полііеа **Сінгапѣрѣ**, кареа дн прівіреа комерѣѣлзі че фаче ші а днпопорѣреі сале мінеше а аѣѣнѣе капиталла Indo-Xinei.

Б) **Малака Індепендентъ** алкъѣитъ дн реѣіеа **Неракѣ** ренѣмітъ нѣнтрѣ мінеде де кочиторѣкъ къ кап. деасеминеа нѣміре. Р. **Салапгорѣ** къ кап. **Колангѣ**. Р. **Пахангѣ**. къ кап. деасемине нѣміре ла тареа **Хінеѣ**. Р. **Жохора** къ кап. деасемине нѣміре локѣитъ де паскарі ші Р. **Рѣмбо** къ кап. деасемине нѣміре.

В) Ім. **Бірманѣ** are 4,000,000 лок. де реѣіеа лзі **Бѣдха**, гѣверѣл есте абсолѣтѣ къ тілѣ де імперіе: Бірманіі днкіпъ ші елефанѣѣл алѣѣ каре се афлѣ аколѣ, презіндѣ къ сѣфлетѣл сѣверанѣлзі лор ірече дн ірѣлѣ ачестіі анімалѣ, маі пайнте де а аѣѣнѣе ла дѣмнеѣіре. Цара се алкъѣѣше дн маі мѣлте реѣіі, еаръ **Ава** де не ірѣаді есте кап. імперіеі ші се афлѣ дн центрѣл еі.

Г) Ре. Сіамъ ла оцъл имперіеі Бірманъ аре 3,000,000 лок. маї totъ de о релиѣіе кѣ Бірманіі кѣ каре се афлъ дн неконтеніте лъпте. Гъвернъл есте абсолтѣ кѣ titlъ de реѣіе. **Банкокѣ** кѣ портѣ Фоарте комерѣіалѣ есте кап, реѣіеі, аре маї тълте едіфіѣіі днтре каре се днсеамнъ знѣ темплъ кѣ 1500 de etatse.

Д) Им. Анамъ аре 13,000,000 лок. de релиѣіеа лѣі Конфучісѣ. Гъвернъл есте абсолтѣ кѣ titlъ de имперіе. **Хіе** саѣ Фъшъанѣ політе таре ші комерѣіалѣ дн Конѣнѣна есте кап. имперіеі.

De Indo-China атърнъ ші інсълеле: Андананѣ, Ніковарѣ, Кондорѣ ші Архіпелъл Параселѣ.

2. INDOSTANЪЛ аре 80,000, m. п. 150,000,000 лок. днтре каре семіпѣіеа Индсѣ ла 118 міліоане търтърісеше брахманісмл ші вѣдісмл, еї кредѣ дн метампсікозіе, сѣфърѣ орі че лі се днтѣмплъ фъръ сѣ търтъре чева, респектеазъ анімалеле ші пѣ ле търтъркѣ. Сеіѣі ка 8 міліоане търтърісескѣ о релиѣіе алкътсітѣ дін вѣдісмл ші мохаметісмл. 20 міліоане търтърісескѣ мохаметісмл, 3,500,000 сѣнтѣ еврей ші портърѣезі алѣі ші негрі ші 2,000,000 крешіні.

Церіле алкътѣітоаре Indostanълѣі сѣнтѣ 4:

А) Indostanъл Енглезѣ днтърѣітѣ дн 3 преѣіденѣіі:

Презіденѣа **Калкъта** кѣ кап. deасемінеа пѣміре че се афлъ пе Ъглі знѣ кракѣ ал Гангесълѣі, еа есте ші кап. Indostanълѣі. Презіденѣа **Бомбаї** кѣ кап. deасеміне пѣміре, еа есте

дупр'о инсълъ, аре знѣ порѣдѣ вѣнѣ ши есте ар-
сеналъ мариней енглезе дн Асїа: дупре локѣи-
торїи кап. че сѣ 200 де мїи се днсеампъ 8000
Нареї саѣ днкінъторї де фокѣ. Презїденца **Ма-
драсѣ** кѣ кап. деасемїне нѣмїре полїтїе фоарте
комерціалъ кѣ 462 мїи де локѣиторї.

Инсѣла Цейланѣ кѣ кап. **Колѣмбо** атър-
пъ де адрентъл де Енглїтера ши нѣ се гѣверпъ де
компанїеа остїндїкъ; дн ачеастъ инсълъ се афлъ
знѣ мѣнте палѣ нѣмїтѣ Пїскъд лѣи Адамѣ,
ренѣмїтѣ пентрѣ пелерїнаѣрїле Індіенлор.

В) Посесїїле Медїеате саѣ церїле васале
компанїей Енглезе сѣнтѣ:

А) Статъл Непалѣ кѣ кап. **Katmandѣ** че аре
темплѣрї фоарте фрѣмоасе.

Ст. Ъда кѣ кап. **Лѣкновѣ** спре порѣдѣ де
ла Бенарес.

Ст. Барода кѣ кап. деасемїне нѣмїре дн цара
Махараѣлор.

Ст. Хаїдер-Абадѣ кѣ кап. деасемїне нѣмї-
ре, аре 200,000 лок. астѣзи е резїденца знѣї Ні-
замѣ саѣ а сѣверанълѣї дн Деканѣ, каре поате
есте чел маї векїѣ дїнтре] статѣрїле Інодѣтанълѣї;
маї спре порѣдѣ се афлъ полїтїеа Голгонда фоар-
те ренѣмїтѣ днкъ дн векїме пентрѣ комерѣл
чел фаче кѣ діамантѣрїле] скоасе дн вечї-
пѣтатеа са.

Ст. Місѣрѣ кѣ кап, деасемїне нѣмїре] есте
о рѣтѣшїцѣ дн имперїеа Хаїдер-Алі.

Ст. Траванкѣрѣ кѣ кап. **Трївандерамѣ.**

Конфедѣраѣїеа Сеїѣлор саѣ Пенѣа-
вѣл нѣмїтѣ аша де ла чїнчї ане че о рїзреазѣ

акърѣа пѣмѣнтѣри маї мѣлѣ де 16,000 м. п. аѣ
пикаѣ събѣ стѣпѣнѣа Енглезілор дп зрѣа ре-
свелѣлѣ дѣн 1849 пѣрлатѣ де кѣтрѣ пѣмѣнтѣнѣ дп
контра Компаніеї Остѣ-Индѣе. **Махора** пе Равѣ
есте кан. деріи зпа дѣн челе маї марі резиденці
а ле марілор Моголі, а ле кѣрора палатѣрѣ асѣзѣ
дпкѣ се адмірѣ, шѣ сервекѣ де резиденцѣ прѣн-
челелѣ лѣї саѣ Махараѣалеї Сеїчилор.

Исѣлеле Лачедиве аѣрпѣ де зпѣ прѣнчѣне індѣ
трѣвѣтарѣ Енглезілор, Калпѣнѣ есте чеа маї ма-
ре дѣнтре исѣле.

Статѣріе Іndependente саѣ пеаѣрпате сѣнтѣ:

Реѣіеа Сѣндхѣа кѣ кан. **Гѣалиорѣ** кѣ о
фортецѣ вѣпѣ. Шдѣеінѣ аре о мѣлѣме де па-
годе (темплѣрѣ) знде вѣнѣ фоарте мѣлѣ дпкѣнѣторѣ.

Прѣнчѣпатѣа Сѣндхѣ кѣ кан. **Хаїдер-Абадѣ**
дптр'о исѣлѣ форматѣ де Індѣсѣ.

Исѣлеле Малдѣве сѣ гѣверпѣ де кѣтрѣ зпѣ
прѣнчѣне Мохаметанѣ че поартѣ тітлѣ де Сѣлтанѣ,
Малѣ есте кан.

Посесііе Евроніене сѣнтѣ:

Челе Портѣезе кѣ кан. **Гоа** дптр'о исѣлѣ, са
есте чентрѣа комѣрцѣлѣ лор де ла 1510.

Челе Франчезе кѣ поліііе **Пондѣшерѣ, Махе,**
Шандернагорѣ ш. л. т.

Челе Дане кѣ кан. **Транкебарѣ** че аре фра-
брѣчі вѣпе де вѣштѣакѣ.

ЦЕРІЕ МІЗЛОЧІ.

1. БЕЛѢЧИСТАНѢЛ аре 8000 м. п. шѣ 3,000,000
лок. де реліѣіеа мохаметанѣ гѣверпѣа есте монар-

хикъ абсолѣтѣ, шефъ гвѣрнѣлѣ се нѣмеше Ханѣ, цара с'аѣ смѣлѣ de сѣвѣ цѣглѣ Персїлор ла 1775 шї днформѣ актѣзї знѣ стѣлѣ неатѣрнатѣ; ел се днparte дн 7 пѣрцї.

Келатѣ este кап. церїї шї резиденца де варѣ а Ханѣлѣ, politiea este indstriealѣ шї комерциалѣ Гондава politie mare шн резиденца де іарнѣ а Ханѣлѣ.

2. АФГАНІСТАНЪЛ аре 12,000 м. п. шї 8,000,000 лок. чеа маї mare parte де релиѣеа мохаметанѣ, гвѣрнѣл este абсолѣтѣ, цара се алкѣтзеше дн 3 пѣрцї.

Кавѣлѣ este кап. церїї шї резиденца челїї маї пстериѣкѣ сѣверанѣ Афганѣ, ачеастѣ politie с'аѣ сѣрнатѣ маї де totѣ де кѣтрѣ Енглезї прїн ресвелѣ че аѣ прѣлатѣ ла 1842 дн контра нѣтѣнїлор. Хератѣ дн'о кѣмпне фоарте родитоаре, де ла 1851 с'аѣ хѣпрїнсѣ де кѣтрѣ Енглезї. Кандахарѣ politie днфлорїѣ pentрѣ комерцїл сѣѣ шї векеа капиталѣ а монархїеї Афгане.

3. ТЪРЧЕСТАНЪЛ сѣѣ Tartaria independentѣ аре 34,000 м. п. шї 7,000,000 лок, чеа маї mare parte де релиѣеа мохаметанѣ, гвѣрнѣл este despoticѣ, шефъ се нѣмеше Ханѣ. Цара се алкѣтзеше дн 6 ханатѣрї шї дн степеле Кїргѣзілор кѣ капитала днтрецїї церї Бѣхара дн ханатѣл деасемїне нѣмїре, politiea este фоарте комерциалѣ, аре 460 де москее шї 90 де скоале мохаметане. Кокандѣ politie indstriealѣ шї резиденца знї Ханѣ. Самаркандѣ politie комерциалѣ шї фоста капиталѣ а имперїеї лї Татерланѣ ла 1,400 аре о скоалѣ мохаметанѣ шї фабрїчї де матасѣ.

4. ПЕРСИЈА саѢ Иранъ аре 22,700 т. п. ші 9,000,000 лок. де релиѣа мохаметанъ; гъвернъа есте монархикъ деспотикъ къ титуъ де реѣе, съверанъа се пѣмеще *Шахъ*. Цара се алкъѣеще дін 11 провинѣі.

Техеранъ есте кап. періі ші резиденѣа Шахъаі дн тѣмъ де Іарнъ. Існаханъ одиноаръ кап. Персіеі, саръ аѣѣзі чеа днѣѣш полііе а еі. Шіра сѣ е пѣмѣъ де Персі локъа шіицилор; аіче се пѣскъръ чеі маі тарі поеѣі Персі ші есте ренѣмѣъ пентрѣ винаѣеле сале; дн днпреѣѣрміле еі се аѣ.ъ ші рѣііле векиі ші сѣрѣлѣѣітеі полііі Персеполіс.

ДЕРІАЕ ВЕСТИЧЕ.

1. АРАБІЕА аре 50,000 т. п. ші 12,000,000 лок. де релиѣа мохаметанъ. Арабіі парте се аѣ.ъ сѣѣѣ тѣрѣі ші парте сѣнтѣ інденденѣі аі кѣрора шеѣі се пѣмескѣ: *Имані*, *Шеріѣі*, *Шеіѣі* саѢ *Етірі*. Цара се днпарте дн 6 пѣрѣі, авѣндѣ де капіталъ пе *Мека* патріеа лѣі Мохаметъ ші а релиѣеі Мохаметане, аіче се аѣ.ъ чел маі фрѣтмосѣ москеѣ ал Мохаметанілор пѣмѣѣ *Кааба*, ѣнде ѣіе каре тѣрѣѣ дѣнъ леѣеа лѣі Мохаметъ тѣреѣ а терѣе сѣре а се днкіна шакар одаѣ дн віеѣа са. *Медіна* аре моршѣнтс.л лѣі Мохаметъ. Мокка ла мареа Рошіе локѣ меркантилѣ. Маската чеа маі комерѣіалъ полііе дін Арабіеа. Аден ла голѣѣа деасемінеа пѣміре окѣнатъ де Енглеѣі де ла 1838. *Сона* кап. імаматъаі *Іменѣ*, чеа

mai roditoare parte a Arabiei, aice crește cafeoa
cea mai bună numită Imenă.

2. ТЪРЧИЕА АСИЕАНЪ are 34,000 m. п. ші
16,000,000 лок. Цара се алектъше din 6 пърці
Anatolia саѣ Асїеа микъ, Armenia Търческъ,
Alcaira саѣ Mesopotamia; Irak-Arabi; Siria ші
Insulele: Marthara, Sporadele ресъритене, insula
Rodos ші Чиръл. Днтре политїле Търчіеї асїе-
ене се днсаатъ: **Котае** резиденца веїлервеїлхї
de Anatolia, адїкъ а генерал-комедантхлї. Смир-
на есте чеа маї комерціалъ политїе din Levantă
ла голфъл Смирнеї. **Ерзеромъ** къ 100,000
лок. есте кап. Armeniei ші депозиторїеа пърфъ-
рілор din Persia ші India. **Дїарбекїрѳ** саѣ
Amida пе Тїгръ есте кап. Алдесаїреї. Мозъл
дн пашалїкъл Мозъл are фабрїчі репхміте de stofe
пхміте мосълїне. **Багдадъ** есте кап. din Irak-Arabi,
ea фх din веїне резиденца Калифілор ші е
репхмітъ pentрх фабрїчіле de вхмбакъ, матасъ ші
stofe фелїрїте. **Халебъ** саѣ Алепъ кап. Си-
ріеї каре маї пайнте de кхмпїтхл кхтретърѳ din
1822 нхтера 230,0000 лок; еаръ астьзі нхмаї
80,000; Ne zї вѳ сїре пордѳ de ла Алепъ днсетнатъ
pentрх вїрїнда че аѳ нхртатѳ Ібраїмъ Паша de Е-
гїптѳ асхпра Търчілор ла 1839. Акра саѣ Сан-
Жан-д' Акра четате таре ші комерціалъ, репхмітъ
дн ресвелхл Крхчїадїлор, некхчерїтъ de Наполеон
ші лхатъ de пхтерїле аїате прїн каре аѳ нхсѳ кап-
пътѳ ресвелхлї че хрта днтре Търчіеа ші Егїптѳ.
Дамасъ есте хна din челе маї веїї политїї але
лхмії ші астьзі репхмітъ пеїтрх фабрїчіле сале de
stofe пхміте Damaskxрі ші pentрх армето че се

лѣкреазъ аколе. Терѣсалимѣя внде се съ-
 върширъ атѣте минѣни але Христіанісмѣлѣі аре
 сънтѣл Морментѣ а лѣі Ііесе, прѣтрѣ о вісерікѣ
 зідітѣ не мѣнтеле Калверѣ.

АФРИКА

Дисемнаре. Африка аре 545,000 т. п. ші 70,000,000 де लोकѣторі; еа дѣформъ о пенінсѣлъ шоарте дѣтинсѣ, кареа се дѣшурезѣ дѣ парѣса остѣкъ къ Асіаа прѣн іетѣва Сѣецѣ. Тоате цертѣрѣле Афричеі аѣ аѣзѣсѣ а фѣ кѣпоскѣте дѣн еста а 15 ші Нортѣцѣзіі сѣнтѣ чеі дѣтѣ каре аѣ дѣкѣнѣрат'о.

Локѣторіі ачестѣі контѣнентѣ се афѣлъ дѣкъ кѣтрѣнѣціі де варбаріетѣдѣ, знѣі дѣн еі ѣтѣлъ голѣшѣ рѣтъческѣ дѣн локѣ дѣ локѣ сѣндѣ дѣнеконтенѣте лѣпте къ сѣрѣнѣі саѣ меѣіешѣі лор. Пѣшѣлтѣрѣле Афричеі дѣфѣшошѣзѣ челе маі марѣ контрактѣрѣ дѣ прѣвіреа родѣреі ші а перодѣреі. О парте маре а еі есте аконерѣтѣ де немѣрѣнѣіте ші сѣчѣ пѣсѣтѣрѣрѣ арѣноасе, прѣн але кѣрора нѣзлокѣ зѣде ші зѣде се афѣлъ нѣде локѣрѣ дѣверзѣте ші родѣтоаре, каре се пѣтѣскѣ оазе ші акѣрора дѣфѣшошѣре есте дѣнокѣма ка а зѣпор інесѣле че естаѣ дѣтѣнсе, дѣ нѣзлокѣл тѣрѣлор де пѣсѣнѣрѣ. Дѣн дешертѣл челе маре пѣшѣтѣ Сахара чѣнева кѣлтѣорешѣ пѣшѣла о сѣтѣ де мѣле фѣрѣ а гѣеі анѣ де вѣзѣтѣ. Вѣлтѣрѣле челе фѣртѣшоасе дѣн іѣмаѣ дѣн іѣмаѣ скѣнѣвъ фада дешертѣрѣлор, рѣдѣкѣндѣ къ нѣстѣре позрѣ дѣнрѣдѣ де арѣнѣ ші дѣформѣндѣ фелѣспѣрте реалѣрѣ ші кѣлѣтѣ, каре дѣкѣзѣрѣндѣ се скѣнѣвъ дѣн

къмпії рѣдкѣндѣсе ші мѣтѣндѣсе айзреа де кѣтрѣ оркане; свѣѣ кѣдеріле лор перѣ тѣлѣ караване че кѣлѣторескѣ pentрѣ комерцѣ. О парте еарѣ а Афричеі ші маі кѣ самѣ пѣмѣнтѣріле цертѣралѣ сѣнтѣ фоарте родітоаре прекѣм дінтре вецелале: боабавѣ (шѣ арборе каре есте чел маі mare дінтре тоцї арборїі кѣпоскѣцї не пѣмѣнтѣ,) фїнікѣл, стокїнѣл, сїкоморѣл, кокосѣл, кастанѣл, арборѣл де знтѣ, аваносѣл, сандалѣл, індіго, піперїл, вѣм-бакѣл, кѣпїца, захарѣл ші орезѣл каре креде кѣ чеа маі mare абонденѣ не цертѣріле Нілѣлї. Дінтре анїмале се афлѣ: леї, тїрї, пантере, леонарзі, шакалї, хїене, рїночерї, вїволї, елефанцї, зебрї, газеле, анїлонї, крокодїлї, інопотамї, маі тѣлѣ соїспї де момїцї, днтре каре се днсеампѣ чїмпаза, кѣмілї, др мадерї, шерпї днфрїкошацї, стрѣцї ші ателе. Дінтре мїнерале се афлѣ: пѣлбере де азрѣ дн рїзрї ші демертѣрї, азрѣ дн тѣнцї, петре преціоасе, аратѣ ші ферѣ. *Кліма* Афричеі дндекомѣнѣ есте фоарте кѣлѣзроасѣ ші пѣмѣнтѣл лїпсїтѣ де плої, прекѣм маі кѣ самѣ Еѣптѣл; дн знеле локзрї кѣлѣзра се маі рекореше прїн кѣдереа плоїлор челор тѣпоасе, дарѣ періодїче.

Конфїніле. Африка се тѣрѣнеше ла пордѣ кѣ Медїтерана; ла остѣ прїн істѣл Свѣдѣ се леагѣ кѣ зскалѣ Асіеї, мареа Рошіе ші океанѣ Індікѣ; ла сѣдѣ кѣ океанѣ чел Маре, ші ла вестѣ кѣ океанѣ Атлантикѣ.

Голфѣріле. Африка пі днфѣцїошазѣ 4 голфѣрї де кѣпїтенїе: голфѣл Сїдра ші Кабе дн Барбарїса; голфѣл Квїнікѣ ла цертѣл Квїніеї ші голфѣл Свѣдѣ днтре Еѣптѣл ші Арабіеа, асемїнеа бѣ-

іле: Лагоа, Кафреріа ші Софала дп Мономотопа.

Стръмторіе. Дп Африка се афль 3 тарі стръмторі саѣ Фретърі: стръмтоареа Цібралтарълї днтре Барбаріа ші Спаніа; каналъ Mozambікѣ днтре цертъл Mozambівѣ ші інесъла Мадагаскарѣ; ші стръ. Бав-ел-Мандевѣ ла днтрареа тьреї Рошіі.

Інесълеле. Дп Африка се пѣтеръ 20 de гръпе de інесъле адікъ: дохеспрезече дп океанъ Атлантикѣ, каре сьнтѣ: Азоріе, інесъла Мадера, інесълеле Канаре, інесълеле канълї Verde, інесъла сьн-Лвісѣ, інесъла Гореа, Фернандо-Но, інесъла Прінціпелї, інесъла сьн-Тома, Анно-Бонѣ, інесъла сьнта-Елена, інесъла Ascension (Дпълцъреї); еаръ ontѣ дп океанъ Індікѣ каре сьнтѣ: інесъла Rodriga, інесъла Францеї саѣ Моріца, інесъла Бърбонѣ, інесъла Мадагаскарѣ каре este чеа маї таре а Афричеї, гръпа Коморіор, інесъла Zanzivarѣ, Шеїчеле дппърците дп Амїранте ші Махе ші інесъла Сокотора, ла гъра тьреї Рошіі.

Канѣріе. Дп Африка, се дпсеатпъ 15 канърі каре сьнтѣ: канъл Бонѣ ші Цеста дп Барбаріа; Боцеадорѣ ші канъл Бланкѣ (Алвѣ) дп Сахара; канъл Verde ші канъл Палтелор (Фініцілор), канъл кѣ Треї Піскърі, канъл Формозѣ, ші канъл Лопецѣ дп Квінеа; канъл Negro дп Конго; кан. Бънеї Сперандъ канъ. Болдзілор дп гъберніа Канълї; кан Natalѣ саѣ de Амьрѣ ла пордъл інесълеї Мадагаскарѣ, канъл Delgado ла пордъл Mozambікълї ші канъл Квардафъї ла пордъл цертълї Ацанѣ.

Мънціі. Дп Африка сьнтѣ 8 коате de мънці маї дпсеатпаци: мънціі Атласѣ ла сьдъл Барбаріеї. мънціі Абісініеї, мънціі Лънеї дп чентръл Афричеї; мънціі Лъпата саѣ Спінъл-лѣтїї пе цертъл

ресеритеанѣ аѣ Афричеѣ; мѣнѣиї Madagascar дѣ ин-
сѣла de aceminea нѣмѣре; мѣнѣиї Kongѣ despartѣ Ni-
grіііеа de Kwinea; мѣнѣиї Сіера Леона ѣн Senegambiae
ші піскѣл Tenerіфѣ дѣ инсѣла de aceminea нѣмѣре.

Лакѣріле. Дѣ Африка сѣнтѣ 5 лакѣрї де
кѣпѣтене: лакѣл Menzalexѣ шї Керснѣ дѣ Еѣптѣ;
лакѣл Dembea дѣ Авісініеа; лакѣл Маравї ла вест-
тѣл Mozambікѣлї шї лакѣл Chadѣ дѣ Csdanѣ.

Флѣвііле. Дѣ Африка се дѣсеамѣ 8 флѣвії
марї, кѣре сѣнтѣ: Нілѣ че се варсѣ дѣ Medi-
terana; Нігерѣ че ісворѣще дѣн мѣнѣиї Kongѣ
ші петрекѣндѣ тоатѣ Нігрїііеа се варсѣ дѣ гол-
фѣл Kwініеї сѣвѣ нѣме de Kora; Senegalѣл, Gam-
біеа, Сіера-Леона, Zaira шї рїл Оранжѣ се вар-
се дѣ океанѣл Atlantікѣ, шї Zambeza сѣл Kwama
се варсѣ дѣ океанѣл Indікѣ.

Дѣшпѣрѣіреа. Африка се дѣшпартѣ дѣ 16
цѣрї, дѣнтре кѣре треї сѣнтѣ ла нордѣ, шѣсе ла
мізлокѣ шї шѣнте ла сѣдѣ. Цѣрїле нордїче сѣнтѣ:
Барбарїеа, Еѣптѣл шї Дешертѣл-Сахара. Цѣрїле
мізлочїї сѣнтѣ: Senegambіеа, Kwinea Сѣпѣнтрїоналѣ,
Csdanѣл сѣл Нігрїііеа, Nzbіеа, Авісініеа, шї Цѣр-
тѣл Аданѣ. Цѣрїле сѣдїче сѣнтѣ: Kwinea Мерїдїо-
налѣ сѣл Конго, Хотентодїеа, Гѣверніеа Капѣлї,
Кафрерїеа, Monomotона, Mozambікѣл шї Zanzibarѣл.

ЦѢРІЛЕ НОРДІЧЕ.

1. БАРБАРИЕА се нѣмѣше totѣ цѣртѣл дѣче-
пѣндѣ дѣн Atlantіка шї деалнѣл Medіteraneї пѣлѣ
ла Еѣптѣ дѣ кѣпрїнсѣ de 33,100 м. п. шї
17,000,000 лок. ачѣсте цѣрї сѣнтѣ 4.

а) **Мароко** аре 14,000 т. п. ші 9,000,000 лок. де релиѣеа мохаметанъ, гввернъа есте despotikъ абсолютъ къ tit. as de imperie. Цара се дшпарте дн маї тълте реѣи саъ провинѣи. **Мароко** есте кап. имперіеі, Фаче знъ комерцѣ дсемнатъ къ марокіне, матасъ ші хъртіе. Мекінецѣ есте резиденца сълтанілор де Мароко пентръ къръцъніеа аерълъі съъ, еа стъ ашъзатъ днтр'о вале днкънтътоаре. Феѣ есте кап. реѣіеі де асемінеа пѣміре ші адоаа політіе дѣнъ Мароко дн прівінца дпавъдїреі ші акомерцълъі.

б) **Алѣеріеа** аре 4,500 т. п. ші 3,000,000 лок. індіѣені де релиѣеа мохаметанъ, афаръ де Франѣезіі ші европеіі колонісаѣи аїче. Алѣеріеа с'аъ сѣпѣсѣ де къръ Франѣезі де не ла 1830 ші астьзі аре знъ гввернъ репъблїканъ ка ші ал Франѣеі; еа се дшпарте дн 3 провинѣи мілітаре.

Алѣеріеа есте кап. днтрерълъі теріторіѣ алѣеранъ, кѣм ші апровінѣіеі деасемінеа пѣміре, еа есте ші резиденца знъі епіскопъ. **Константіна** есте чеа маї фрѣмоасъ ші маї родітоаре провинѣіе дн Алѣеріеа; дн кѣпрінсъл еі се афлъ **Бонъ** ла голфъл деасемінеа пѣміре, знде се пѣскѣеще коралъ (търѣеанъ) тълтѣ. **Оранъ** кап. провинѣіеі де асемінеа пѣміре дн партеа нордъ-вестікъ а ѣрїі.

в) **Тѣнісѣ** аре 3,600 т. п. ші 3,000,000 лок. каре сѣнтъ чеі маї індѣстріалі ші маї комерцїалі днтрѣ барбарї; релиѣеа доmnітоаре есте мохаметанъ; гввернъа абсолютъ ал къръеа шефъ се пѣмѣще **Бейс**. **Тѣнісъл** есте кап. ѣрїі ші се афлъ ашъзатъ дн фѣндъл знъі голфъ нѣ департе де **Картанъл** векиъ.

г) **Триполи** аре 11,000 т. п. ші 2,000,000 лок. релігія domnitoare este mohametanъ: гввернѣа абсолютѣ ал кърѣа шеѣ се пземеше *Beis*. Ачесте дозе дін зрмѣ стазрї плѣтескѣ трївѣтѣ сѣлтанѣаї де ла Костантинополи. Цара се дшпарте дн 3 нърѣї. **Триполи** este кап. церїї кѣ портѣ ла Mediterana, де аиче се еспоартѣ пѣлбере де азрѣ ші пене де стрѣцѣ. **Дерне** кап. церїї Барка, ші **Мързѣкѣ** politie фоарте комерциалѣ кап. Фезанѣаї.

2. **ЕЦПТѢЛ** аре 8,000 т. п. ші 3,500,000 лок. релігія domnitoare este ачеа mohametanъ, еарѣ Кофѣїї мъртѣрїескѣ Христїанїсмѣа ресърїтеанѣ, асемїнеа се афлѣ о мѣлѣїме де *Isdeї*; гввернѣа este despotїкѣ кѣ тїтлѣ де вице-реїе фїїндѣ сѣвѣ стѣпѣнїреа Тѣрѣїеї европїене. Цара се дшпарте дн 3, дн Еїпїтѣа де носѣ ла Mediterana, де мїзлокѣ ші де сѣсѣ, рїзрїндѣсе де-алѣнѣа де кѣтрѣ Нїлѣ прїн акѣрѣа рѣвѣрѣрї се дшлеснеше про-дѣчереа орезѣаї.

Каїро апроане де Нїлѣ este кап. церїї rezidenца марѣаї Пашѣ ка вице-реїе, чѣнтрѣа комерциалѣ дїн царѣ ші адоза politie дшпѣ Костантинополи дн имперїеа Отоманѣ: дн Каїро се афлѣ пїрамїдїле, монѣmente атѣтѣ де рѣнѣмїте а ле ве-кїмеї каре есїктѣ маї де 4000 де анї. А ле-сандрїеа кѣ дозе портѣрї ла Mediterana este depoziторїеа чеа маї mare pentрѣ комерциал чѣл фаче Европа кѣ цертѣа пордїкѣ ал Афричеї.

3. **САХАРА** сѣѣ дешертѣа чѣл Маре аре 100,000 т. п. ші 1,000,000 лок. дшпрѣшїеїї прїн деосевїтеле ооасе, ші сѣнтѣ пе дѣмѣтате сѣлватїчї; дштре еї се дшсеамнѣ трївѣрїле (seminциїле). **Тївѣсѣ;**

Тзариіі ші Тзатіі че се дитиндѣ пльъ ла Мароко, **Агавлі** есте капиталла лор; днтре політіі се днтсеампъ: **Задакѣ** (Ходекѣ), **Тішітѣ**, **Таказе**, **Тавѣ** ш. л. т. **Нънтрѣл Сахареі** нѣ есте віне кѣпоскѣтѣ ші'л локзескѣ **Махріі** де реліііе мохаметанъ. **Съчета** есте аша де маре пе аіче днкѣтѣ **Махріі** де тѣлте орі адамъ бай лор кѣ ланте.

ЦЕРІЛЕ МІЗЛОЧІІ.

1. **SENEGAMBIEA** аре 17,000 т. п. ші 10,000,000 лок. де семінііе негрі, ші де реліііе мохаметанъ ші фетічіітѣ; цара аѣ лватѣ нѣміре де ла різірле сале: **Сенегалѣ** ші **Гамбіеа**; еа се алкѣтзеше дін о тѣлтіме де рецііа ле кѣрора капиталле сѣнтѣ: **Бамбѣкѣ** кап. рецііі **Мандіілор** кѣ міне авдїте де ахрѣ. **Тімбо** кап. **Фѣлчїлор**, попорѣ деосевїтѣ де челелалте семінііі прїн влѣндеца ші паравхріле сале. **Сѣнѣ-Лдісѣ** кап. посесїілор **Франзеде**, еа се афлѣ днтр'о інеслѣ мікѣ ларѣвѣрсареа **Сенегалѣлї**. **Сѣнѣ-Нанѣ** есте чел маї де кѣпїтеніе ашѣзѣмѣнтѣ ал **Енглезілор**. **Каше** о **Фоста** кап. а посесїілор **Портзѣзе**.

2 **KBINEA** **Септентріоналѣ** аре 40,000 т. п. ші 6,000,000 лок. де семінііе негрі ші де карактерѣ крѣзі. Днтре ачештіеа се днтсеампъ **Аханціі** попорѣ ресвелхїторїѣ, **Дахомїенїі**, **Еїосѣ**, **Бенїнѣ** ш. л. ц. Цара се днтпарте дн 6 пѣрціі прїнчїпале дін каре 4 сѣнтѣ а ле цертѣхрілор прекум: цертѣл **Грѣхпцілор**, ал **Фїлдешѣлї**, ал **Ахрѣлѣ** ші ал **Склавїлор**.

Кѣмасїеа есте капиталла рецііі **Аханцілор**.

Авомеі кап. ред: Дахотеі. **Мина** кап. посесі-
лор Оландезе. **Капъ-Корсѣ** кап. челор Енглезе
ші **Кристіансбургѣ** але ачелор Дане. Ачестеа
дане ла 1850 аѣ трекѣтѣ съвѣ Енглезі пентрѣ
20,000 де галбені.

3. **СЪДАНЪЛ** пѣмитѣ ші Nigriѣіеа аре 40,000
м. п. ші 15,000,000 лок. цара се дшпарте дн 5
реѣіі маі днсемпнате: Реѣіеа Батъбаракѣ кѣ
кап. **Сего**. Реѣіеа **Тен-Бокто** кѣ кап. деасе-
мінеа пѣміре пе рѣл Nігерѣ ші зна дн челе маі
комерѣіале політіі дн Африка централѣ. Р. **Са-
катѣ** кѣ кап. деасемінеа пѣміре ал кѣреіа съве-
ранѣ есте чел маі пѣтернікѣ дн Съданѣ, съвѣ каре
се афлѣ ші семініеа фелатачіі че есте індѣстрі-
еалѣ. Р. Бърпѣ кѣ кап. **Кѣка** авроапе де ла-
кѣл Чадѣ. Р. Дарфѣрѣ кѣ кап. **Кѣбе**.

4. **НЪБІЕА** аре 8,500 м. п. ші 2,000,000
лок. кѣ реліѣіеа доmntоаре мохаметанѣ, пе лѣн-
гѣ каре се афлѣ ші ідолатріеа, асемінеа ші кре-
щіністѣл. Цара се дшпарте дн 4 провинѣіі кѣ полі-
тііале челе маі днсемпнате:

Сенеарѣ пе Нілѣл алѣастрѣ есте кап. ѣнеі ре-
ѣіі. Сѣакінѣ кѣ портѣ комерѣіалѣ ла тараеа
Рошіе. Деірѣ дн Нѣбіеа де цѣсѣ днсемпнатѣ пентрѣ
комерѣѣл кѣ склавіші кѣртале. Шенді днсемп-
натѣ ка депосіторіе де тѣрфѣрї дн Нѣбіеа.

5. **АБІСІНІЕА** аре 15,000 м. п. ші 4,000,000
лок. че тѣртѣріескѣ знѣ феліѣ де крещіністѣ.
Цара се дшпарте дн 4 статѣрї прінѣіпале **Кон-
дарѣ** кѣ кап. деасеміне пѣміре. Тігре кѣ кап.
Антало есте чел маі пѣтернікѣ ші маі днфлор-
пѣтѣ статѣ ал Абісінеі. Акѣмѣ фѣ векеа мітро-

поліе а Авісінії дн ішмхл стрълзчреї сале не ла 952.

6. ЦЕРМЪЛ АЦАНЪ фаре 150,000 лок. чеа маї маре парте де релііе мохаметауь, гъвернъл есте деспотікѣ авсолѣтѣ. Цара се днпарте дн 2. дн цертъл Ацапѣ шї дн века реїе Аделѣ че кѣпрінде цертъл Сомолї. Цара днтреатъ скоате аврѣ, амврѣ, фїлдїшѣ, смїрнѣ шї аате аромате.

Зоїла есте кап. реїеї, аре портѣ днтр'о інехлъ ла стръмтоареа Бав-е-л-Mandevѣ. Барборо кѣ портѣ ла мареа, фаче хлѣ компруѣ днсемнатѣ кѣ Аравїеа. **Хърѣрѣ** есте кап. реїеї деасемїнеа нзмїре. **Усагърелѣ** савѣ **Уха** фѣ одїніоарѣ кап. Аделълї.

ЦЕРМЕ СЪДИЧЕ.

1. КВІНЕА Медїріоналѣ савѣ Конго аре 30,000 т. п. шї 5,000,000 лок. негрї, де релііе ідолатрї. Кълзрїле челе днъдзмїтоаре дїн амъндозе Квінеїле маї кѣ самѣ дн апотїмнъл плоїлор че цїне адеце орї кѣте шесе лънї, фаче кліма фоарте перїкълзлаасѣ нентрѣ Европїеї. Цара се днпарте дн 4 реїїї маї де кѣпїтенїе. **Р. Лоанго** кѣ кап. деасемїнеа нзмїре днтр'о посїдіе де-фѣлѣтоаре. **Р. Конго-пронрїѣ** кѣ кап. **Сънѣ-Салвадорѣ** фъндатѣ де Портъзеїї. **Р. Ангола** кѣ кап. **Сънѣ-Навел де Лоандо** локъл чел маї де кѣпїтенїе ал Портъзеїїлор, акърора стъпънїре се днтїнде несте ачеастѣ парте а Афрїчеї. **Р. Бенгъела** кѣ кап. **Сънѣ-Фїлїп**, локѣ де есілѣ ал крїміналілор портъзеїї.

2. ХОТЕНТОЦІЕА are 400.000 лок. дупърциі дн маї мале триєрї, днтре каре маї днсемнате сьнтѣ: Бодесманѣ, Намакасѣ шї Коранасѣ. Чеї дн тѣ сьнтѣ деформї, фоарте селватїчї, талхарї шї фоарте іхї ла Фегѣ. Хотентоциі сьнтѣ де еемїнїе негрї де колорѣ арѣмїѣ шї марї де етатърѣ, еї локзескѣ прїн сьїшоаре пзмїте Краалѣ, днтре ачестеа маї днсемнате сьнтѣ, Гріка саѣ Кларватерѣ шї Фїліпóполи.

3. ГЪБЕРНІЕА КАПЪЛЪІ are 5400, м. п. шї 150,000 лок. днтре каре парте сьутѣ негрї шї парте албї че с'аѣ етаторнїчїтѣ аїче ла 1650 де кьтрѣ Оландезї, еарѣ ла 1806 саѣ лѣатѣ де кьтрѣ Енглезї. **Капъл** ла баеа Таблѣ пзїнїѣ маї ла пордѣ де ла капъл Бзней-Сперанде есте кап. церїї шї локъл чел маї днтърїтѣ дн Африка сьдїкѣ; аїче се оврескѣ васеле трекьтоаре саѣ днтърїтѣоаре дн Остѣ-Індії, **Ѓїтенхагенѣ** есте адоха поліе дзпѣ Капѣ.

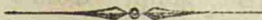
4. КАФРЕРІЕА пзмїтѣ шї Капѣ-Natal are 2,000,000 лок. маї тоцї пьгьпї. Сьвѣ пме де Кафрерїе - се днцелече маї тоатѣ партеа централь а Афричеї кьпрїнесѣ днтре Сьданѣ шї Капѣ. Ачесть днтїнесѣ реїе се поате днтърциі дн 4. Дн днтїнеса царѣ де тоїѣ некзпоскьтѣ а Афричеї централе; дн Цїмбебасїеа кьпрїнесѣ днтре Конго шї Капѣ кь поноаре де тоїѣ селватїче; дн Кафрерїеа пропрїе днтре Конго шї Mozambїкѣ дн каре Енглезїї аѣ знѣ ашъзъмьнтѣ ла Портѣ-Natal; шї дн цара Баролозсѣ шї а Беджъанїлор.

5. **MONOMOTAPA** are 1,400,000 de лок. Дн ачеастъ царъ пѣтаї Портъдезилор есте ливерѣ а Фаче комерцѣ, дн еа се афлѣ mine de азрѣ ши арцинтѣ маї кѣ самъ дн цара Софала, каре се креде а ши Офиръ л челор веки.

6. **MOZAMBIKЪЛ** are 2,600,000 лок. днтре каре челе маї днсемнате семинѣи сѣнтѣ: Макуасѣ, Монѣсѣ ши Мзѣмбѣи; цара есте фоарте родитоаре, пѣдзрѣле сѣнтѣ плѣне де елефанѣи кѣ каре факѣ комерцѣ днсемнатѣ ши етатъ се дншпарте дн 7 гзвернѣи. **MozambikъЛ** есте кап. тѣтспор посесѣилор Портъдезе де ла остъл Афричеї. Ши ко ва есте кѣпоскѣтъ пентрѣ минѣле де азрѣ ши де арцинтѣ.

7. **ZANZIBARЪЛ** are 1,000,000 лок. днтре каре парте сѣнтѣ Арабѣ че аѣ днтродсѣ аиче релиѣеа мохаметанъ, парте негрѣ индиенѣ прекъм Монгалос ши Маракатас. Цара се дншпарте дн 6 етатрѣи принципале.

Магадоксо есте политѣ таре ла рѣвѣрсареа Флѣвѣлѣи деасемѣнеа пѣмѣре. **Брава** кап. знеї репѣбличе днтемеетъ де Арабѣ фабрикѣ стофе де азрѣ, арцинтѣ ши матасъ. **Мотваза** днтр'о инсѣлъ апроане де цермѣ. Кѣлоа есте трѣвѣтаръ портъдезилор, даръ атърнѣ де иманъл де Ростакѣ дн Арабѣеа.

АМЕРИКА

Дисемнаре. Америка аре 668,000 м. п. ши 47,000,000 лок. еа аѣ фостѣ мѣлтѣ timpѣ невзноскутъ де кѣтрѣ оамини, пѣнт кѣндѣ Кристофорѣ Колѣмбѣ навигаторѣ Пеновезѣ дн сервицѣл Спаніеі о аѣ дескоперитѣ дн 12 Октомврие 1492, дескѣлекѣндѣ пентрѣ днтѣа датѣ пе инсѣла Гѣапані саѣ Сѣпѣ-Салвадорѣ, зна днтре инсѣлеле Лѣкаиче; апої ла 1497 Америкас Веспѣчие дн Флоренца тѣмѣлѣндѣ о парте а честї континентѣ пѣвѣликѣ днтпѣртѣширі деспре воеажѣл сеѣ, прип каре мизлокѣ пѣтмѣнтѣл дескоперитѣ кѣпѣтъ пѣтмеле сеѣ, адикѣ Америка. Пѣтмѣнтѣриле Америчеї дн партеа деспре пордѣ кѣприндѣ кѣмпнї Фоарте днтинсѣ ши пѣшѣнї грасе, асемінеа ши коаме де мѣнци; дн партеа деспре сѣдѣ се афлѣ кѣмпнї пѣтѣрѣините прекѣм: Лапосѣ че сѣнтѣ маї вѣсамѣ пе лѣпгѣ флѣвїѣл Amazonѣ, ши Патпасаѣ пе лѣпгѣ Rio-de-la-Plata, асемінеа маї мѣлте дешертѣрї пѣсїпоасе. Клима Америчеї есте фелѣрїтѣ дѣвѣ церїле ши тѣрїле че о днкѣпѣцѣрѣ. Продактеле vegetalе але ачестї континентѣ днфѣцѣошазѣ чеа маї дналѣ алор десевѣрѣшире ши varietate, днтре ачесте се днсеампѣ: маниокѣл, кастанѣл, фїнікѣл, оранжѣл, альтѣйѣл, кокосѣл, апана-

съл, кинкина, арборъл кашпеша, акажъ, бѣшбакъл, трестіеа де захаръ, маисъл (пъльшоѣл), ѣстѣнъл ші картофеле, ачесте треї дін зрнъ вегетале де аиче с'аѣ трансплатѣ дн Европа, къ фелѣспите плънте медіцинале. Dintre animale се днсаатъ: кзгаръл саѣ лезл де Америка, жагваръл зпѣ соїѣ де тигръ, зѣтѣтѣ зпѣ соїѣ де момѣцъ, кълпѣ Ескимосѣлор вълпеа тріколоратъ дн Парагаї, касторъл, лама, ші шерпѣ сълъторѣ; каї ші бої с'аѣ адзсѣ аиче дн Европа де къръ колонїї, дн каре парте с'аѣ съл-вълъчѣтѣ. Dintre minerale се днсаатъ: mine de азрѣ ші де арѣнтѣ, каре сълтѣ челе маї днавъ-дѣте дн лъме, прекъм ачеле де ла Мексѣко, Перъ ші маї кзсатъ челе дн Калифорнїеа; асемїнеа феръ, magnetѣ, арашъ, плътѣѣ, меркзрѣ, ші мълте петре преѣоасе.

Конѣніїле. Америка се търѣнеще ла порѣдъ къ океанъл днгеѣатѣ арклѣкѣ, мареа Баѣнѣ ші мареа Хѣдзонѣ. Ла оѣтѣ къ океанъл Атлантѣкѣ ші мареа Антїлелор. Ла сѣдѣ къ океанъл чел Маре саѣ Пач-нѣкѣ; ші тотѣ къ ел ші къ мареа Берѣнгѣ ла вестѣ.

Голѣзрїле. дн Америка се пълътъръ 16 гол-фзрї, днтре каре 3 сълтѣ марї: голфъл Сълтѣ-Лоренѣ дн мареа Атлантѣкѣ; г. Мексѣко дн мареа Антїлелор; ші г. Калифорнѣкѣ саѣ мареа Ръменосъ дн океанъл чел Маре; еаръ 13 сълтѣ мѣчї, днтре каре 11 дн океанъл Атлантѣкѣ: ваеа Фзнді ла сѣдъл голфълѣ Сълѣ-Лоренѣ, Делаварѣ ші Шезаниакѣ ла оѣтъл Статърїлор-Ънїте; ваеа Кампеша дн Мексѣко; г. Ондзрас дн Кватемала; голфзрїле Дарїен, Маракайбо ші Парїа ла порѣдъл Колъм-біеї; ваеа Тзтзрор-Сѣнѣїлор ла оѣтъл Бразїлеї;

Голфъриле сънтълѣи Mateiș ши сънтълѣи Пеорѣи ла остьа Patagoniei. Дн океанъ чел Маре сънтѣ дозе голфъри миѣи: Баеа саѣ голфъа Гъаѣакѣл ши Панама ла вестъа Колѣмбѣи.

Стръмторѣ. Дн Амерѣка сънтѣ 9 стръмторѣи: стръмтоареа Берингѣ днтре Аѣиа ши Амерѣка: стръмторѣи: Ланкастерѣ, Davicș, Къмберландѣ ши Хъдзонѣ ла порѣа Британѣи-поъ; Бел-ѣл ла остьа Британѣи поъ; каналъ Бахама ла сѣдъа Статъридор-Ѣните; Магеланѣ ши Лемерѣ ла сѣдъа Patagoniei.

Инсълеле Амерѣеи се потѣ днтърѣи дн 7 пърѣи: ачеле де ла порѣа търѣи Хъдзонѣ инсълеле Мелвил, Сътхамптонѣ ши Мансѣиел; дн голфъа Сьнѣ-Лоренѣ: Пъмънтъл-поѣ, инсъла Регалъ саѣ капъа Бретонѣ, инсъла сънтълѣи Иоанѣ саѣ а Принѣпелѣи Едвардѣ, инсъла Антикостѣи ши инсълеле Сънтълѣи-Петрѣ ши Мекѣлон; дн Океанъ Атлантѣкѣ: инсълеле Бермъде, Исланда-Лънгъ саѣ инсъла Лънгъ каре еѣте не ѣертъа Статъридор-Ѣните; днтре Океанѣ ши мареа Антиелор: инсълеле Лъкаѣче саѣ Бахаме, днтре каре се днсеампъ ши Гъапахани саѣ Сьнѣ-Салвадорѣ, по каре дескълекъ маѣ днтѣѣ Колѣмбѣ ла 12 Окт. 1492. Антиелеле марѣ днтре каре се днсеампъ Къба кѣ кап. **Хавана** ренъмитъ пентрѣ ѣигариеле сале, ши Сьнѣ-Domingo саѣ Хаѣти: Антиелеле миѣи ажътѣите дн инсълеле де Сьбѣ-вънтѣ; инсълеле де ла сѣдъа Амерѣеи сънтѣ: Фалкандѣ саѣ Малѣинѣле, Пеорѣиа-поъ, Архѣпелъа Магеланѣ саѣ Пъмънтъл де Фокѣ, инсълесе Статълѣи ши Архѣпелъа Маѣчеи Домънѣлѣи, дн океанъ чел маре сънтѣ: инсъла

Хілоє атырнаты де Хілі, інсэделе Галапагос ші Ревіла-Діедо, Архіпелэл Кадра ші Банкэвер, інсэла Рецінеі Шарлота атырнаты де Брітаніеа-позъ; Архіпелэл Прінцэлы Галэ, інсэла Сітка ші інсэла Кодиакэ, че се афлэ сэвэ стьпыіреа Рэсіей; дн тареа Берінгэ сьнтэ інсэделе: Клархэ, Сьпэ-Матеіш, Сьпэ-Павелэ, Сьпэ-Георгіе ші Алестіеніе, каре тоате атырнэ де Амеріка рэсаскэ.

Пенінесэделе. Дн Амеріка се днсеамнэ 2 пенінесэле: Гренланда, Лабрадорэ ші Акадіеа саэ Скоціеа-позъ дн Брітаніеа-позъ; Флоріда ла сэвдэ-остэ Статэріор-эніте; Калифорніеа дн Стэніте, Ізкатанэ дн Мексіко; ші Алакса дн Амеріка рэсаскэ,

Капэріле. Дн Амеріка се днсеамнэ 20 де капэрі. Дн океанэ Атлантикэ 15 каре сьнтэ: капэла Фаревел ла сэвдэ Гренландей, капэла Шілдеі ла пордэла Брітаніей позъ, капэла Бретонэ ла остэла інсэлей Регале, капэла Саблэ (пэсіпосэ) ла сэвдэ Скоціей-позъ, капэла Кодэ ші капэла Атерас ла остэла Статэріор-эніте, кап. Флоріда ла сэвдэ Флорідей, кап. Катом ла пордэла Ізкатанэлы, капэла Сьпэлы-Антоніе ла вестэла інсэлей Кэба, капэла Граціеа-Діосэ (мэцемітэ лы Дьмнезеэ) ла остэла репэблїчей Кватемала, капэ Нордэ ла раварсареа флэвіэлы Амазоанелор, капэ Сьпэ-Рокэ ла остэла Бразіліей, капэ Сьптеі-Маріе, капэла Сьпэ-Антоніе ла раварсареа флэвіэлы Ріо-де-ла-Плата, ші капэла Хорнэ ла сэвдэ Пэшынтэлы де Фокэ. Дн океанэ чел Маре сьнтэ треі: капэла Бланкэ (алэ) ла порд-вестэла Перэлы, капэла Коріантэ пе цертэла Мексікэлы

капъл Сѣнтълѣї Лѣка ла сѣдъл Калифорніеї. Дн стрѣнтоареа Берингъ есте капъл Окциденталъ опѣсѣ ла чел Ориенталъ ал Асіеї. Дн океанъ Днгецатѣ Арктикѣ есте: капъл Баровѣ.

Мѣнциї. Дн Америка се днсеампъ 4 катене де мѣнциї каре сѣнтѣ: мѣнциї Апалашї сѣѣ Алеганї че петрекѣ дн toate пѣрциле Статъриле-Ѣните, мѣнциї Рошио ши мѣнциї де Лос-Мибрѣ каре петрекѣ Америка пордикъ де ла пордѣ спре сѣдѣ ши Корділіера Андлор че петрекѣ Америка сѣдикъ де ла пордѣ спре сѣдѣ; дн ачестѣ катенѣ се афлѣ Чѣмборасо дн Колѣмбіеа, каре есте чел маї палѣ мѣнте ал Америчеї.

Вѣлканїле. Дн Америка се афлѣ о мѣлциме де вѣлкане, днпре каре се днсеампъ 5 каре сѣнтѣ: мѣнтеле Сѣнтълѣї Еліе дн Америка рѣсаскъ, мѣнтеле Попокатепетл, дн Мексїко, Котонаксі ши Пішінша дн Колѣмбіеа ши вѣлканъл Арєкіша дн Перѣ.

Лакъріле. Дн Америка сѣнтѣ: 11 лакърі маї днсемпате: лакъл Есклавѣ дн Британїеа позѣ; лакъріле: Сѣперїорѣ, Мішіганѣ, Хѣронѣ, Еріеа ши Онтарїо ла пордѣл Статърілор-Ѣните; лакъл Нікарага дн Кватемала; лакъл Маракайбо дн Колѣмбіеа; лакъл Тїтікака дн Перѣ; лакъл де лосѣ-Патосѣ ла сѣдъл Бразїліеї.

Флѣвїїле. Дн Америка се днсеампъ 12 флѣвїї, днпре каре дн Америка септентріоналѣ се варсе шесе: Макендіеа дн океанъл Днгецатѣ; Сѣнѣ-Лоренѣ, Де-ла-Варъл ши Потомакъл дн океанъл Атлантикѣ; Місісіпі сѣѣ Пешашебе ши Рїо-Браво сѣѣ Рїо-дел-Норте дн голфъл Мексїкѣ;

Іаръ шесе се варсе дін Америка Меридионалъ: Мадаленъ дн тарае Антиледор; Оренокъл, Флѣвизл Амазоanelор, Токантинъ саѣ Рио-Пара; Сѣнѣ-Франчискѣ, ші Рио-де-ла Плата дн очеепъл Атлантикѣ.

Різріле. Дн Америка се днсеампъ 15 різрі каре сѣнтѣ: Місѣри, Охіо, Арканса ші рівл Рошѣ че се варсе дн Місісі; Ъкаеле, Рівл-Негрѣ, Мадеіра, Топанос ші Кеінгѣ дн Amazonѣ; Касікіаре че днпрехпъ пе Орінокѣ къ Рівл-Негрѣ ші къ Amazonъл; Арагаі се варсе дн Токантинѣ; Парагаі, Парана, Пілкомаіо ші Ърагаі дн Фортъ пе Ла Плата.

Днпѣрдіреа. Америка се днпарте дн дозе пѣрці тарі, адекъ дн Америка Септентрионалъ саѣ нордікъ ші дн Америка Меридионалъ саѣ сѣдікъ, чеа дн тѣѣ кѣрпінде 7 цері каре сѣнтѣ: Америка Рѣсаскъ, Гренланда, Америка саѣ Британіеа-позѣ, Статѣріле-Ъніте, Мексіко, Тексас ші Кватемала; чеа де адожа кѣрпінде 11 цері каре сѣнтѣ: Колѣмбіеа, Перѣ, Перѣ де Сѣѣ саѣ Болівіеа, Хілі, Патароніеа, Рио-де-ла-Плата саѣ Репѣбліка Арѣнтінъ, репѣбліка Ориенталъ де Ърагаі, Парагаі, Бразіліеа, Гѣіана, ші Антилеа.

ЦЕРІЛЕ АМЕРІЧЕІ СЕПТЕНТРИОНАЛЕ.

1: АМЕРІКА РѣСАСКЪ аре 24,500 т. п. ші 60,000 локѣторі. Цара се алкѣтѣше дн партеа нордѣ-вестікъ а Америкеі Септентрионале ші дн грѣтеле де інесле, прекѣтѣ: Архіпелъл принѣвлзі Галѣ, інесла Сітка саѣ а реѣелзі Геор-

gie ал 3-ле, инсѣла Кодиакъ, ші инсѣлеле Але-
xtienne. Архангелъ-ноѣ din инсѣла Сітка,
este капитала ші резиденца гъвернаторѣлѣ tsarop
посесіилор Рѣсеши де аиче.

2. ГРЕНЛАНДА (Пѣмѣнтѣ Verde), къ 32,000
м. п. ші о дѣшпораре де 20,000 локѣторѣ,
днтре каре Ескімоші сѣнтѣ индѣенѣ ші се дѣ-
ссампѣ пентрѣ стѣсра лор чеа де тотѣ мѣкъ; пѣ-
маї партеа сѣдѣ-вѣстѣкъ а церѣи се кѣноаше, кѣчѣ
челеланте сѣнтѣ аконерите де геуѣрѣ, омете ші
млашине неапроніете; Іарна не аиче шіне поѣъ
лѣнѣ де зиле. Чеа маї mare парте а Гренландѣ
este сѣдѣ стѣпѣнѣреа Данилор, акѣрора чеа маї
веке ашезаре este Готааб.

Спѣдбергѣл се афѣла ла оствѣ Гренландѣ
ші се пѣмеше актѣ фѣлѣ де ла catena де стѣнчѣ
рѣноасе че тѣрѣнѣскѣ ачестѣ пѣмѣнтѣ, Спѣд-
бергѣл este фоарте пѣдѣнѣ кѣноскѣтѣ ші се чер-
четеазѣ пѣмаї де кѣтрѣ навѣгаторѣи кѣрѣозѣ ші де
кѣтрѣ пѣскарѣ пентрѣ валене.

3. БРИТАНІЕА НОѣЪ сѣѣ Амерѣка Енглеѣъ
аре 192,000 лок. Чеа маї mare парте днтре
пѣмѣнтѣрѣле Британіѣи поѣе пѣмаї къ пѣмеле
сѣнтѣ сѣпѣсе Енглѣтереѣ, кѣчѣ трѣвѣрѣ индѣене пре-
кѣт: Ескімоші, Ірокоанѣ, Хѣронѣ ші Сѣзі сѣнтѣ
неатѣрнаѣи. Британіеа-ноѣъ се алкѣтѣеше din 7
церѣи.

а) Лабрадорѣл ла оствѣ Бѣѣлѣ Хѣдзонѣ ес-
те локѣтѣ де Ескімоші, мѣшонарѣи Моравѣ аѣ
статорнѣчѣтѣ аиче колоніеа Нѣнѣ ші ачѣастѣи по-
ліѣеа прѣнчѣпалѣ а церѣи.

б) Брѣнсѣвѣнкѣл-ноѣ ла голфѣл Лорѣнѣѣ къ

кап. **Фредериксговнд**. Сѣнѣ-Жанѣ есте полі-
тіеа чеа маї комерціалъ а церіі.

в) Скоціеа-поѣ ла сѣдѣл голфѣлѣ Лоренцѣ
аре маї мѣлте портѣрі, **ХалиФаксѣ** есте кап.
церіі кѣ портѣ ші комерцѣ шаре; спре пордѣ
остѣ се афлѣ ші инсѣла Пѣмѣнтѣлѣ-поѣ дн-
семнатѣ пентрѣ пѣтереа кѣнілор сеї ші пентрѣ
адресѣ че аѣ дн скоатереа васфрѣншілор.

г) Канада се днparte дн Канада де сѣсѣ кѣ
кап. **Йоркѣ** пе лавѣл Ontario ші Канада де цосѣ
кѣ кап. **Монтѣ-реалѣ** днтр'о инсѣлѣ ші есте
чел днтѣѣ локѣ ал Америчеї пентрѣ комерцѣл
вѣлѣпѣрілор. **Квебекѣ** ла гѣра Сѣнѣ-Лоренцѣлѣ
есте кап. днтреціі Kanade ші rezidenца гѣвер-
пѣлѣл дн Britaniea-поѣ.

д) Галиеа-поѣ ла сѣдѣ-вѣстѣл Бѣеї Хѣд-
зонѣ локѣітѣ де Шіневал.

е) Рецііае днтре лакѣрі.

ж) Калідоніеа-поѣ ла остѣл Америчеї
Рѣсѣці се алкѣѣеще дн Норфолкѣл-поѣ,
дн Корпвалісѣл-поѣ ші дн Ханове-
рѣл-поѣ; пѣмѣнтѣріле ачесторѣ цері сѣнтѣ
сѣпкоасе ші пѣцінѣ вѣноскѣте, еле продѣкѣ
вѣлѣпѣріі.

4. СТАТѣРІЛЕ-ѢNITE саѣ Ѣnіона Америкѣл
аре 127,000 т. п. ші 20,000,000 лок. Ачесте
стѣтѣрі ла 1776 аѣ скѣтѣратѣ цѣгѣл Енглезілор
дн Евроца, дѣпѣ каре аѣ форматѣ о репѣвлікѣ
federatивѣ дн 24 стѣтѣрі ші ѣнѣ dіstrіктѣ, кѣтрѣ
каре аѣ маї адаосѣ дѣпѣ ресѣвелѣл кѣ Мексиканіі
дн 1848 Мексикѣл поѣ ші пенінсѣла Калифор-
ніеа; дн ачѣаста с'аѣ дескоперітѣ дн 1848 челе

mai vorate vbi de ază che c'ăă kposkăă p'p'ă
akm, și aчесте дп п'п'ntăp'иле vni c'фидерă p'mită
C t x t e p'ă. Năмерял ctatăp'илор de actăz'ice 31.

Washingtonă не Potomakă дп districtă
Kolumbia este кап. Ctatăp'илор-Ūnite, cказнзл
kongp'ecăz'ă și rezidenца prezidentăz'ă; ea c'ăă
z'idită și p'mită дп оноареа генералăz'ă Ва-
shingtonă либераторă Америчеі nordiche. Bostonă
patriea лă Franklină зна дп челе маі фp'ymo-
ce și маі комерциале политіі але церіі. New-
Yorkă чеа маі дппопратъ și маі комерциалъ
полііе а Ūnioanei.

5. **МЕКСИКО** are 30,000 м. п. мі ла
6,000,000 лок. Релиѳеа domnitoare este ачea
katolikъ, гзвернзл de ла 1820 este о рензблнкъ
Federativъ гзвернатъ de vнă Kongp'ecă. Мексико
п'п'ă ла ресвезл дп 1848 кз Ctatăp'иле-Ūnite
се алкăz'ă dп 19 ctatăp'и și vнă districtă фе-
дералă.

Мексико este кап. рензбличеі, katedрала еі
este чел маі фp'ymoăă temple dп Америка, și
чел маі дпавзнитă дп лъме дп привіреа одоаре-
лор și а металăz'ă че се афлă дптрънсзл; зна
дп kandelele sale de ардintă este аша de mare,
дпкătă 3 oamini intră дп ea pentрă а о кзръці.

6. **ТЕКСАС** are 9500, м. п. мі 70,000
лок. Форма гзверивлăі este рензблканъ de къндă
c'ăă стăлă de cъвă Мексикані. Цара се дпнparte
дп 3 departamente.

Osten este капітала цереі. Galvestonă es-
te portă vнă și kămep'икъ кз капітала прпн vнă
dpsmă de фepă.

7. КВАТЕМАЛА саѣ Статъриле-Џните din Америка чентралъ аре 5,530 м. п. ши 2,000,000 лок. Релиѣиа domnitoare este ачеа католикъ ши сѣнгъръ пѣмаї е днгъдзѣтъ, гъвернъл е о репъбликъ федеративъ администратъ де кътръ зпѣ конгресѣ. Цара се алкътъеще din 5 statъри.

Кватемала-нозъ ла океанъл чел Марс este кап. цериї, еа се афлъ патрѣ миле departe de Кватемала веке кареа се сѣрипъ de зпѣ кътретърѣ de пѣмънтѣ че цѣнз чѣпчї зѣле ла 1777. В ера-П а ц ѣ кап. знеї провинѣїї фоарте родitoare, знде плоїле цѣнѣ къте позъ лѣпї; лѣпгъ еа с'аѣ дескоперѣтъ дн 1840 зпѣ каналъ векиѣ че дмпрезнъ океанъл Atlanticкъ кѣ ачел Пачпикѣ. **Леонѣ** кап. statълѣї Никарага знде се афлъ лакъл deасеминеа пѣмїре.

ЦЕРІЛЕ АМЕРІЧЕЇ MERIDIONALE

1. КОЛѢМБИЕА саѣ Статъриле-Џните de ла сѣдѣ аѣ 51,400 м. п. ши 3,000,000 лок. Релиѣїеа domnitoare este ачеа католикъ ши сѣнгъръ пѣмаї днгъдзѣтъ; гъвернъл este репъбликанѣ. Цара пѣпъ ла 1830 алкътъѣа о сѣнгъръ репъбликъ къндѣ de атѣпчї с'аѣ дмпърѣїтѣ дн 3 репъблїчї neатърпате, адїкъ: дн Р. Венецзела, дн Р. Гренпада-нозъ ши дн Р. Екваторїалъ.

Santa-Фе-de-Богата este кап. Grenadeї-нозъ ши сокотїтъ ка кап. днтреїїї Колѣмбїї; дн departare 4 миле de еа, рїзл Богата се арѣпкъ de пе о стѣпкъ дн дпълѣїме de 580 de палме. П а п а м а ла ictмъл deасемине пѣмїре аре портѣ

бзиѣ. **Карт адепа** кѣ портѣ ла тареа **Антиле-**
лор каре есте зпѣл дин челе маї бзпе але **А-**
меричеї. **Кара-Касѣ** есте кап. **Р.** **Венецзела,**
 еа аѣ сѣферитѣ мѣлтѣ де кѣтремѣре де пѣмѣнтѣ.
Квито кап. **Р.** **Екваторіале,** политіе фоарте ко-
 мерціалѣ, еа есте маї пе лінеа екваторѣлѣ; тоа-
 тѣ **Колѣмбіеа** дндекомѣнѣ кѣрпінде вѣлканїї чеї
 маї днфрїкошацї дин мѣнцїї **Анзї.**

2. **ПЕРѢ ДЕ ЦОСѢ** аре 18,500 м. п. шї
 1,300,000 лок. Релїціеа католикѣ есте доmnитоа-
 ре шї сїнгѣрѣ кѣпоскѣтѣ дн царѣ, гѣвернѣл ес-
 те репѣблїканѣ. Ачестѣ стѣтѣ дн форма ла дес-
 коперїреа **Америчеї** о імперїе пѣтернїкѣ кѣр-
 мїтѣ де імперацїї пѣмїцїї **Інкасѣ.**

Lima дозе міле департе де таре кѣ портѣл
Калао есте кап. **Перѣлѣ,** политіе комерціалѣ, да-
 рѣ, адеце орї с'аѣ сѣрпатѣ де кѣтремѣре. Кѣзко
 веке кап. а імперїеї **Інкасїлор.**

3. **ПЕРѢ ДЕ СХСѢ** саѣ **Болївіеа** аре 27,000
 шї 1,100,000 лок. каре тоцї тѣртѣрїескѣ ре-
 ліціеа католикѣ. Гѣвернѣл есте репѣблїканѣ; еа
 се пѣмѣше актѣ фелѣ де ла мініле челе днвѣ-
 цїте де арцїнтѣ че се аолѣ дн премежметеле
 сале. Ла **Пацѣ** аре міне днвѣцїте де азрѣ.
Потозі с репѣмїтѣ пентрѣ мінеле сале челе
 несѣршїте де арцїнтѣ, каре се лѣкрѣ де 30,000
 мїї де оамїнї.

4. **ХІЛ** аре 8,000 м. п. шї 1,000,000 лок.
 Релїціеа католикѣ сїнгѣрѣ е рекѣпоскѣтѣ дн ца-
 рѣ, гѣвернѣл есте репѣблїканѣ. Цара се днпар-
 те дн 3 пѣрцїї. **Santiago** есте кап. репѣблїчеї

ші а Хилзлі проприѣ. Валпарезо чел маї
вѣнѣ ші маї комерціалѣ портѣ дін Хілі. Кон-
ченціе есте адоха полііе дін Хілі. Араканіеа
алкѣтѣще адоха парте а республічеї, аї кѣреїа
локѣторі Араканосѣ сѣнтѣ селватічі ші ресвелзі-
торі. Інселеле Хілое алкѣтѣсскѣ а треїа парте а
республічеї кѣ кап. лор **Сьнѣ-Карло**.

5. ПАТАГОНИЕА аре 16,000 т. п. ші 200,000
лок. днпърції дн маї мѣлте стазрі, еї сѣнтѣ:
де таліе фоарте палѣ, де карактерѣ блънзі ші трѣсскѣ
кѣ вѣна вл ші пѣскѣтл. Ачеастѣ царѣ алкѣтѣ-
ще партеа деспре сѣдѣ а Амерічеї дескоперітѣ
ла 1492 де кѣтрѣ Магеланѣ, де ла каре се нѣ-
меше Магеланіеа. Інселеле дін прецѣрл еї сѣнтѣ:
Малхініле саѣ Фалкландѣ; Пѣтѣнтѣл де
Фокѣ деспѣрцітѣ де контіентѣ прін каналл
Магеланѣ кѣ кліма церї рече; ші пѣтѣнтѣл
стазрілор **Дерціа-новѣ**.

6. РІО-ДЕ-ЛА-ПЛАТА саѣ республіка Аррїнтї-
нѣ нѣмітѣ ші Бзенос-Аїресѣ аре 40,000 т. п.
ші 1,000,000 лок. каре шѣртѣрісесскѣ релііеа ка-
толікѣ. Цара се алкѣтѣще дін 14 провинції.

Бзенос-Аїрес не різл де ла Плата есте
кап. республічеї, полііеа Фаче комерцѣ кѣ пеї де
боѣ, сѣѣ, коарне, пѣрѣ ш. л. т. Еа се нѣмеше
астѣ фелѣ де ла аерѣл чел кѣратѣ ші пѣкѣтѣ
че се респіръ аїче.

7. УРАГАІ аре 5,000 т. п. ші 100,000 лок.
че шѣртѣрісесскѣ релііеа католікѣ, гѣвернѣл есте
республіканѣ де ла 1828.

Monte-Video есте кап. республічеї, аре портѣ
вѣнѣ ла рѣвѣрсеареа Флѣвізлі ла Плата.

8. ПАРАГАІ аре 4,000 м. п. ші 200,000 лок. каре тѣртѣрїескѣ релиѣеа католикѣ че сінгѣрѣ е толератѣ. Цара се фѣкѣ неатѣрнатѣ де ла 1814 ші поартѣ нѣме де Диктаторатѣ. Еа есте кѣпоскѣтѣ пентрѣ чаѣл саѣ ѣарѣа нѣмитѣ Парагаі.

Acomciouă есте капитала диктаторѣлѣ ші се афлѣ пе Парагаі.

9. БРАЗИЛЕА, аре 144,000 м. п. ші 5,000,000 лок. динтре каре 500 де мѣі сѣнтѣ Европеі, релиѣеа католикѣ есте доминитоаре ші сінгѣрѣ еа нѣмаі есте днѣгѣдситѣ. Гѣвернѣл есте монархикѣ конститѣционелѣ кѣ титлѣ де имперіе. Цара се днпарте дн 17 провинѣїї, пѣзнтѣрѣл еі есте пѣїїнѣ кѣпоскѣтѣ; кѣтрѣ нордѣ еі се днсеамнѣ Amazonѣл каре есте чел маі mare флѣвїѣ ал пѣшѣнтѣлѣ.

Rio - Janeiro саѣ Сѣпѣ-Себастианѣ есте кап. Бразилеі ші аре зѣл дн челе маі днтинсе ші маі сінгѣре портѣрї дн лѣме, апѣратѣ де 20 де тѣрїї. Сѣпѣ - Салвадорѣ саѣ Баѣеа ла Баеа Тѣтѣрор-Сѣїндїлор есте векеа кап. а Бразилеі. Вїла-Рїка репѣмитѣ пентрѣ минїле челе днпавѣїте де азрѣ ші Вїла-пова пентрѣ минїле челе де саре.

10. ГѢАНА аре 5,426 м. п. ші 200,000 лок. Цара се сѣпѣнѣше маі мѣлтѣ де кѣтрѣ колонїї Европїене днпѣрїїтѣ фїїндѣ: дн Гѣеана Спанїолѣ, Гѣеана Портѣѣезѣ, Гѣеана Енглеѣзѣ кѣ кап. **Жоржѣ-Товнѣ** пѣмитѣ ші Ставроекѣ; Гѣеана Оландезѣ кѣ кап. **Наратарїво** саѣ Сѣрїнатѣ, Гѣеана Франѣезѣ кѣ кап. **Каїена**.

11. ANTIEME саѣ Индіїле Окчїдетале аѣ

4,500 т. п. ші 3,280,000 лок. Еле се алкътъ-
ескѣ дін Лѣкаиче саѣ инсѣлеле Вахата, дін Ан-
тілеле марі ші дін Антилеле мічі; політіі маі дн-
семнате сѣнтѣ:

Порто-Принче кап. инсѣлеі ші а імперіеі Ха-
ііі рідікатъ ла ачестѣ рангѣ дн 1850.

Хавана кап. инсѣлеі Іамаиче днсемнатъ
пентрѣ ромѣл че'л скоате.

ОЧЕАНИЕА

Дусемнаре. Очеаніа аре 160,000 м. п. ші 25,000,000 лок. Еа есте маї мікъ де кѣтѣ Европа ші се алкъѣше дин маї мѣлте грѣпе де інсѣле, але кѣрора пѣтѣн'ѣрї сѣнтѣ маї мѣлтѣ саѣ маї пѣдїнѣ кѣпоскѣте. Тоате інсѣлеле Очеаніеї се днпартѣ дн 4 пѣрѣї.

1. МАЛЕЗИА саѣ Очеаніеа Окчїденталѣ кѣпоскѣтѣ ші сѣбѣ пѣме де інділе Оріентале есте монтоасѣ, ші аре маї мѣлте вѣлкәне; цертѣрїле еї сѣнтѣ тлѣщїноасе ші несѣнѣтоасе, сѣфлѣрїле челе рекороасе але тѣреї ші тѣрѣїї темперезѣ кѣлдѣра чеа фїреаскѣ а клімеї; днтре продѣктеле де аїче се днсеампѣ: пїнерїѣл, камфора, тїѣтїѣл, кафеоа, вѣтѣбакѣл, індіго ші орезѣл, каре есте чел маї де кѣпїтенїе вїптѣ ал пѣмѣntenїлор, арборѣл де фѣрѣ, тїса, сандалѣл, алое, аваносѣл ші алїї арборї преціошї акопѣрѣ пѣдѣрїле. Днтре інсѣлеле еї се днсеампѣ Грѣпа Сонделор адїкѣ: Борнео, Целевесѣ ші Сѣматра локѣте де Індіѣенї неатѣрнаїї саѣ пѣмаї трїѣвтарї Оландезїлор.

Борнео кап. інсѣлеї Борнео есте резїденцѣ рнї Сѣлтанѣ.

Макасарѣ дн інсѣла деасемїне нѣмїре есте

кап. Целевелор.

Ахемъ este кап. Сѣматреї шї фаче mare comerцѣ кѣ афрѣ.

Batavia din insula Java, este кап. tѣтхор-посесіі.лор Оландезе din Indiile ресеритене, пор-тѣл еї este зѣвл din челе маї марї шї маї сѣгѣ-ре din Oceaniea, poziция ачестеї полііе се прѣвеще ка локѣл чел маї несѣпѣтосѣ de не пѣтѣнтѣ; афарѣ de ачесте 3. инсѣле се дѣсеампѣ:

Грѣпа Молѣчї.лор пенѣмите pentрѣ фрѣктѣ-ріе лор de бѣкѣлії; еле сѣнтѣ сѣпѣсе Оланде-зі.лор шї се стѣпѣнесѣ de Сѣтанї.

Грѣпа Фїліпїнелор се дѣлѣ сѣбѣ Спа-ніолї кѣ кап. Манїла дн инсѣла de асемїне пѣміре.

Грѣпа Тїморїенѣ стѣпѣнтѣ de Портѣзеї шї Оландезї: кѣ инсѣле: Тїморѣ, Омбаї, Флоренцѣ шї Сѣмѣвава саѣ Біма.

2. МЕЛАНІСІЕА саѣ Австраліеа але кѣріеа пѣтѣнтѣрі пѣліте de разеле соарелѣї сѣнтѣ аша de дешерте прекѣм шї але Афричї.

Днтре инсѣле Австраліеї се дѣсеампѣ:

Оланда-ноѣѣ каре este чеа маї mare дїн-тре toate инсѣле Oceanieї; partea ресѣрїтеанѣ се дескоперї de кѣтрѣ капїтанѣ Коокѣ шї Ен-глезії аѣ статорнїчїтѣ аїче ла 1786 колонїеа Бо-танї-Баї нѣмїнд'о аша de ла дѣнавѣїреа дѣп-телор зѣнде с'аѣ ашезатѣ еї. **Sidnei** este капїтала колонїеї Беглезе.

Тасманїеа нѣмїтѣ аша de ла дескоперїто-ріѣл еї Тасманѣ ла 1642 с'аѣ нѣтѣнтѣл Diemen, are мїне дѣнавѣїте de ферѣ шї се афлѣ ла сѣ-дѣл Оландеї-ноѣѣ.

Квінеа-новъ с'аѣ пѣтѣнтъл Папѣаніор се дескопері ла 1527 де кѣтръ Спаніолъ Сааведера; Інсѣла Британіа-новъ ші Ирланда-новъ; Інсѣле Аміротѣеі; інсѣле Лѣсіаде Архіпелъл Віті с'аѣ Хідѣі. Інсѣле Саломон; Архіпелъл Сѣнтълѣі-Спірітѣ с'аѣ Ебріделе-новъ; інсѣла Ванікоро ѣнде се зиче къ с'арѣ Фі дпекатѣ Лаперѣс, ші Калидоніа-новъ.

3. ΜΙΚΡΟΝΙΣΙΕΑ дѣпѣ пѣтеле че'л поартѣ се алкѣтѣеде дін маі тѣлте інсѣле тічі а кѣрора пѣмерѣ ете фоарте маре; днтре еле се потѣ деосебі 5 Архіпелѣрі п. к.

а) Архіпелъл Бонін-Сіма с'аѣ Магеланѣ кѣтръ Іапонѣ къ інсѣле вѣлканіче.

б) Архіпелъл Маріаніор с'аѣ Хоцілор каре се дескопері де кѣтръ Магеланѣ ла 1521, пѣ-тіндѣле а талхаріор пентрѣ къ інсѣланіі ы фѣрѣрѣ кѣтева інсѣтѣменте де фѣрѣ, еарѣ Маріане дп оноареа Маріеі-Ана реѣіна лѣі Філіп ІV сѣвѣ стѣпѣніреа кѣріеа Спаніоліі се статорнічірѣ дп еле.

в) Архіпелъл Каролінѣ пѣмітѣ аша де Спаніолі дп оноареа реѣелѣі лор Карол ІІ.

г) Архіпелъл Марсхал спре остѣ де ла Каролінѣ къ інсѣле Мѣлgrave, ші д) Архіпелъл Жілбер.

4. ΠΟΛΙΝΙΣΙΕΑ се алкѣтѣеде дін Грѣпелс: Хаваі с'аѣ Сандвіче че се дескоперірѣ де кѣтръ Коокѣ ла 1778, каре дѣпѣ ѣнѣ анѣ се зичѣ де інсѣлані дп інсѣла Хаваіі с'аѣ Оваіхі ші ете чеа маі маре дін грѣпѣ.

Архіпелъл Зеланда-новъ, днтре тѣнѣціі Алні дін ачеастѣ інсѣлѣ с'аѣ дескоперітѣ ла 1849

о кѣмпіе дін каре азрѣл се кзлеце дн бѣкѣдї
пѣпѣ ла 250 de драмѣрї.

Інсѣла Antipodъ нѣмітѣ аша де ла позїціеа
са antipodїкѣ кѣ Парїсѣл.

Інсѣлеле Хамоа саѣ а Navigatorїлор с'аѣ
дескоперїтѣ де кѣтрѣ Бзгенвїл, нѣміндѣле аша де
ла тѣлїмеа лѣнтрелор че аѣ афлатѣ аколе.

Архїпелѣл Тонга саѣ ал Амїчілор се нѣ-
мі аша де кѣтрѣ Коокѣ че'лаѣ дескоперїтѣ
пентрѣ кѣ фѣ фоарте бїне tratatѣ де кѣтрѣ інсѣланї.

Архїпелѣл Манціеа саѣ а лѣї Коокѣ.

Архїпелѣл Taiti саѣ Otaiti каре пентрѣ
прївіреа чеа десфѣтоаре шї родїреа са с'аѣ нѣ-
мітѣ Doamna Очеанѣлї Пачнїкѣ.

Архїпелѣл Нѣка-Хїва саѣ інсѣлеле Марке-
зе фѣрѣ дескоперїте де кѣтрѣ Mandana шї ла 1842
с'аѣ сѣпѣсѣ Франціеї.

МОЛДОВА.

Конфиніле. Ла пордѣ Бжковина, де каре се деспарте прин рѣзрѣле: Свечеава ши Молница, кѣм ши прин семне лнадинѣ статорничите, асеминеа Басарабѣа де каре се деспарте прин Прѣтѣ. Ла остѣ Басарабѣа де каре се деспарте тотѣ прин Прѣтѣ. Ла сѣдѣ Дѣлѣреа ши принчипатѣл Романіеї де каре се деспарте прин рѣл Сиретиѣ ши Мѣлковѣ. Ла вестѣ Трансѣлваніеа де каре се деспарте прин коателе мѣнцилор Карпаці.

Позиціеа. Лѣнѣмеа пордикѣ а Молдовеї есте днтре 45 $\frac{1}{2}$ ши днтре 48 $\frac{1}{2}$; еарѣ лѣнѣмеа остикѣ днтре 43 ши 46. Днтиндереа чеа маї маре а Молдовеї дн лѣнѣме дин Галаці спре пордѣл дерїї пѣлѣ ла Маторніцѣ кѣтрѣ Бжковина есте де 76 оаре, еарѣ лѣнѣмеа дн стѣлжинї тотѣ дин ачесте пѣнтсрї песте 180,500 стѣлжинї, днсе дѣнѣл мѣсѣра дрѣмѣлѣ ши а постелор де асѣзї дин Галаці пѣлѣ ла Мѣхаїленї сѣнтѣ 179,122 стѣлжинї ши 72 де оаре. Сѣлрафаца Молдовеї есте де 2,650,570 фѣлчї, еарѣ дн мѣле патрате дермане ла 700. Нѣмерѣл локситорилор есте 1,400,000.

Трекѣторіе. Пѣнтсрїе де ешїре ши днтра-

ре дн Молдова сѣтъ 16. Деспре Рѣсія песте
 Прстѣ: Рѣдѣщїи, Скѣленїи, шї Ліова, ачес-
 те дозе дн зрѣтъ аѣ сервітѣ ла okazji ка пѣтѣрї
 де тречере але армілор Рѣсїи. Деспре Тѣрчіа
 песте Дѣнѣреа Галацїи. Деспре Романїа: По-
 дѣл-Вѣденїи шї Фокшенїи. Деспре Тран-
 сїванїа песте Карпацї: Совежа, Оїтѣзѣл, Ко-
 мѣпещїи шї Біказѣл. Деспре Бѣковїна: Дор-
 ва, Корнѣ-лѣнчїи, Німернїченїи, Бѣрдѣ-
 жѣнїи, Міхаїленїи шї Маторнїца.

Ане.ге. Дн поалеле мѣнцїлор Карпацї се
 дѣтїндѣ маї мѣлте шесѣрї марї дн тоате мѣрїле
 церїи, каре се адапѣ де фелїсїте рїзрї маї марї
 саѣ маї мїчї. Днпре ачесте се дѣсеамѣ дѣпре
 мѣрїшеа лор зрѣтъоареле:

Дѣнѣреа флѣвїѣ маре, каре мѣрїнїндѣ тоатѣ
 партеа сѣд'остїкѣ а Романїаї, рїзреазѣ шї о пар-
 те сѣдїкѣ а Молдовеї, днформѣндѣ ла Галацї дн
 цертѣл церїи зѣл дн челе маї марї портѣрї а-
 ле ачестї флѣвїѣ.

Прстѣ пѣмїтѣ дн векїме Пїретѣе шї Хїераѣе,
 есте чел маї маре рїѣ ал Молдовеї, ел їзворѣ-
 ще ла тѣргѣшорѣл Вѣскѣщїи дн мѣнцїи Карпацї
 дн Галацїа, шї днтрѣндѣ дн Молдова ла Боїан,
 кѣтрїерѣ партеа пордѣ-остїкѣ а церїи, вѣрїндѣсѣ
 апої ла Ренї дн Дѣнѣреа.

Сїпетїсї пѣрта дн векїме пѣмеле Апарѣ, ел
 їзворѣще дн Бѣковїна де сѣѣ поалеле Карпа-
 цїлор апроане де сатѣл Пѣресѣкѣе, шї їнтрѣндѣ дн
 Молдова дн сѣѣ де сатѣл Кїндещїи дн днстѣл
 Дорохоїѣлї трече маї прїн мїзлокѣ еї; днтрѣ-
 нїндѣсѣ ла Брѣтѣщї дн носѣ де Романѣ кѣ рїзл

Молдова, къ каре апої се варєь дн Узпѣреа маї дн сѣсѣ de Галації.

Bicrița ісворѣще дн Карпації Трансїлваніеї de сѣвѣ поалеле мѣнтелї Batra апроане de Кърлівава шї интрѣ дн Молдова не ла сатѣл нѣмїтѣ Шарѣл Дорнїї, еа се днтрѣнеще къ Сїретїл маї носѣ de Бакѣь, ла сатѣл Галбїнїї; кѣрєл ачестїї рїѣ este Фоарте ренедє, дикѣтѣ не албїса са се скотѣ дн афѣндѣрїле мѣнцїлор Фелїхрїте лемпѣрїї че се днтрѣвїнцязѣ ла дѣрареа каселор, шї не дѣнєл се дѣкѣ не Фїе-карє апѣ ла портѣл Галації мїї de плсте къ катаргѣрї марї, скѣндѣрїшї алте лемпѣрїї трєвзїтоаре пентрѣ дѣрареа васелор. Дн Бїстрїцѣ се варєе не цертѣл фрєнтѣ рїзрїле: Бїстрїчїоара, Таркѣь шї Бїкації, еарѣ не чел стѣнгѣ: Кѣждїѣ шї Кракѣьл нѣмїтѣ аша de ла маї мѣлцї крачї аї сєї.

Молдова de ла карє рїѣ аѣ лѣатѣ нѣмїре цара, ісворѣще дн Бѣковїна de сѣвѣ поалеле Карпацілор маї сѣсѣ de Кърлівава, еа интрѣ дн царѣ не ла сатѣл Бѣшенїї (Корнѣ-Лѣнчїї) цїнѣт: Сѣчевїї шї се днтрѣнеще къ Сїретїл прєкѣм с'аѣ зїсѣ маї сѣсѣ.

Бѣрладѣл ісворѣще дн пѣдѣреа сатѣлї Цѣрцєнїї цїн. Романѣлї, шї прїмєще дн сїне рїзшоареле: Красна, Тѣтова че се варєе ла Перєскєвѣ дн Бѣрладѣ. Зелетїнѣл карє се варєь дн Бєрхєчїѣ шї ачєста ла сатѣл Бєрхєчїѣ дн фанѣ къ Нєгѣрлєцїї се варєь дн Бѣрладѣ, еарѣ Бѣрладѣл маї апої дѣ дн Сїретїѣ ла сатѣл Шєрвѣнїї.

Тротсусл ісворѣще дн Карпації Молдовеї лѣн-

гъ сатъл Комънеціи дн цин. Бакъзълъ, ші приме-
ще дн сіне Ойтъзъл че ісворъще дн Трансіл-
ваніеа кїар ла марціеа Молдовеі ла баріера
Ойтъзълъ. Тазълъл, Кашинъл ші алтеле кз
каре се варсе дн Сіретѣ маї цосѣ де Аѣдѣ.

Жіжіеа ісворъще дн лакъл Дорохоізълъ ші се
варсѣ дн Прѣтѣ ла сатъл Гѣра-Бохотінзълъ дн
цинътъл Іасіи.

Бахлсіл ісворъще дн пѣдсреа Деленіи цинът:
Болотеніи, трече prin Хърлѣѣ, prin Подъл-Глоаеі
ші капітала Іасіи вѣрсіндѣсѣ дн Жіжіеа ла сатъл
Кішіреціи цинът: Іасіи.

Істна ісворъще дн Карпаці ла сатъл Нерезі
дн Фѣндъл Вранчеі, дн еа се варсѣ Завала че
есте маї маре декътѣ Істна, ші Шшіца пе ма-
лъл дренѣ че есте знѣ торентѣ ші фаче інѣндаціи марі.

Мілковл е знѣ ріѣ че деспарте Молдова де
цара Ромънеаскѣ, ел се варсѣ ла сатъл Рѣстоа-
кѣ дн Істна totѣ дн ачестѣ цинътѣ.

Съчеава ісворъще дн Карпаціи Бзковінеі ла
сатъл Ісворѣ ші дѣ дн Сіретіѣ ла сатъл Літеніеі
дн цинът: Съчевеі.

Лакъріле. Днтре лакъріле афлѣтоаре дн Мол-
дова се днсеамъ пѣмаї доѣе, знъл ла пордъл
ші алъл ла сѣдъл цериі; чел днтѣѣ есте лакъл
Дорохоізълъ лѣнгъ полііеа деасеміне пѣміре,
дн ел се афлѣ о тълдїме де пеші алеші. Чел
ал доілеа есте лакъл Братешълъ дн цинътъл
Ковърлѣлзълъ апрсане де Галаці ла гѣра Прѣтълъ,
ачеста есте чел маї маре, ші фаче знѣ комерціѣ
днсетнатѣ кз пѣскърііле; пе Прѣтѣ се афлѣ маї
тълте бълдї.

Ане Минерале. Дн Молдова сънтѣ мѣсте
исвоаре минерале, днсъ пѣнь астьзі треі дн
еле се vizitează маі кѣ deosebire де локситоріі
церіі pentru рекъпътареа съпѣтъцеі лор, ачесте
сънтѣ: Борка дн цінстѣл Неамцѣлѣ ла сатѣл ші
ана deacemine пѣмре, днтре плаіѣрле Карпаці-
лор, Фіндѣ дн зна дн челе маі селѣатиче ші
romantice позіціі; маі дн съсѣ де вѣле минера-
ле дн мѣнци се афлѣ dove cascade пѣмле але
Борчеі, днтре каре зна аре кѣderea маі ка де
10, сарѣ челеалѣ ка де 5 стѣжніі. *Стрѣнга* дн
цінстѣл Іасіі ла сатѣл Кривещіі, кале де о оарѣ
кѣ пічорѣл де ла Тѣргѣл Фрѣмосѣ пѣнь ла еа.
Стрѣнга се афлѣ пе о днѣлціме де деалѣ кіарѣ
пе шосеа че дѣче спре Романѣ; треі Фѣнтѣні
де апѣ сѣлѣзроасѣ (де пѣчоасѣ) ашезате днтр'
знѣ rediș даѣ мѣнгѣере ші съпѣтате пѣтимашилор.
Слѣпикѣл дн цінстѣл Бакѣлѣлѣ днтре мѣнци кѣ
ане де пѣчоасѣ ші де ферѣ, проспектѣл де аіче
есте ооарте romantikѣ. Вѣле ачесте сънтѣ челе
маі пенѣмте дн царѣ ші маі vizitate де волнавѣ;
афарѣ де ачесте треі маі есте, Вѣйлѣца спре
пордѣ-вестѣ де ла Іасі кале де 1 оарѣ.

Мѣнциі. Тоатѣ партеа апѣсанѣ а Молдовеі
днчепѣндѣ де ла ріѣл Мілковѣ ші пѣнь ла дн-
трареа ріѣлѣ Молдовеі дн царѣ маі дн съсѣ де
Фѣлѣчені, се днчінце де шірѣл мѣнцилор Карпаці
каре се трагѣ дн имперіеа Австріеі токмаі дн-
тре Сілезіі, ші мергѣ пѣнь дн Дѣнѣреа маі дн
досѣ де Оршова. Ачещі мѣнци че се пѣмерѣ дн-
тре чеі днѣл дн Европа, мѣрцінескѣ кѣ фада
лор ресѣрїтеанѣ кѣмпіле челе дескісе, каре се

дѣлѣндѣ де ла поалеле лор пе пѣмѣнтѣл Молдо-
 веї; дѣ сѣнѣрїле мѣнѣїлор се дескѣдѣ мѣї де іс-
 воаре але кѣрора кѣрѣере адѣпѣндѣ шесѣрїле,
 дѣлеснескѣ родїреа чеа мѣпоасѣ а пѣмѣнтѣлѣї
 лор. Дѣнѣре мѣнѣїї чеї маї дѣналѣї дѣн Молдова
 се дѣнсеампѣ Пїонѣл саѣ Чахлѣл дѣ дѣнѣ:
 Неамѣлѣї, палѣ ка ла 7,800 пѣчоаре пресѣ
 кѣмпѣна мѣреї Негре. Форма ачесѣї мѣнѣ де
 пе деалѣл Конолѣї дѣн Іасї есѣе ка знѣ патратѣ
 лѣнѣгѣрѣдѣ перѣгѣлатѣ рїдїкатѣ песѣ сѣнѣареа че-
 лораланѣї мѣнѣї, сарѣ маї де апроане се кам
 дѣкордеазѣ ка о дѣмѣтате де черкѣ; марѣїнеа
 са чеа десѣре ресѣрїтѣ есѣе чеа маї рїдїкатѣ, зн-
 де се араѣтѣ шї вѣрѣл пѣмїтѣ Панарїеа адїкѣ
 Берѣра (Фечоара) каре есѣе чеї маї дѣналѣ
 пїскѣ ал сеѣ, фїндѣ дѣ форма знѣї тѣрнѣ аскѣ-
 дѣтѣ. Пе сѣнѣареа Пїонѣлѣї крѣше знѣ фелїѣ де
 мѣшкїѣ че есѣе фоарѣ моале, шї аре пѣтере ме-
 дїчалѣ ка мѣшкїл пѣмїтѣ Лїхенѣ де Ісланда.
 Плѣнтациеа де пе ел се мѣрѣїнеше дѣн шнеалѣнѣ
 (sarin) каре есѣе знѣ фелїѣ де брадѣ че пѣ крѣ-
 ше дѣ сѣсѣ, че дѣ лѣтѣрї шї се дѣнѣнде асѣра
 пѣмѣнтѣлѣї, асемїне крѣше епїпере, афїне (vac-
 cinium myrtilli) знѣ фелѣ де помѣшоарѣ неарѣ плѣ-
 кѣтѣ ла мѣнкаре, мерїшоаре пѣмїте знѣгѣрѣдѣї ка-
 ре сѣнтѣ рошї асемѣпѣндѣсѣ кѣ помѣшоара дѣн
 грѣдїнї, ачесѣе се кокѣ пѣлѣ пе ла дѣмѣтатеа
 лѣї Сепѣмѣрїе, асемїне крѣскѣ шї алѣ їерѣлѣї
 шї флорї медїчалѣ. Пе коасѣтеле Пїонѣлѣї прѣ-
 кѣм шї пе але челор маї мѣлѣї мѣнѣїї дѣн Мол-
 дова се афлѣ пѣдѣрї де бразї, сѣежарї, фанї, фра-
 сїнї, тїсѣ шї алѣ лемѣлѣрї. Афарѣ де Пїонѣл дѣн

ъциме се джсеамъ ші мѣтеле Черіѣ-пегъ-
рѣ, каре пѣмѣре се веде а о фі лѣаѣ де ла пе-
гъра черіѣлѣі каре адеце дѣ акопере, ачестѣ
мѣтеле се афѣл чева маі цосѣ де політеа Пеатра
спре амеазъ-зі, форма лѣі есте конікъ. Мѣтеле
Рарѣл дѣ цінст: Неамцѣлѣі джсеаматѣ пентрѣ
Фѣга Домнѣлѣі Петрѣ Рарешѣ дѣ тинѣрѣле пѣвъ-
ліреі Татаріор ла 1538, каре адеце орі дѣкѣл-
ка Молдова. Вранчеа ші Мѣгъра дѣ цінстѣл
Пѣтнеі. Кѣ пѣтеле де мѣгърѣ се джсеамъ маі
мѣлѣі мѣлѣі дѣ Молдова.

Продѣктѣрѣле. Агрікѣлтѣра Молдовеі нѣ се
поате алыѣра кѣ а аитор цері але Европеі дѣ
прівіреа кѣлтѣреі каре пріп мѣзлѣіреа артелор,
аѣ аціѣнсѣ а дѣдепліні неаціѣнсѣрѣле ші лѣнсе-
оамінілор пентрѣ челе але віѣцѣрѣі. Съштѣлтѣ-
рѣле дѣсѣ локѣторіор Молдовеі челе пліне де
манѣ, даѣ сечерішѣрѣі фѣарте абонденте, дѣдѣст-
лѣндѣ нѣ пѣмаі пѣмѣнтеніі, че адеце орі ші пе
маі мѣлѣі дѣнтре стрѣніі. Дѣн Мінерале се дѣ-
сеамъ дѣ сіѣнѣрѣле мѣлѣілор: азрѣ, арцінтѣ акъ-
рѣра міне сѣнтѣ акѣма пѣлѣкрѣоаре, дѣсѣ маі
дѣн векіме азрѣл се адецеа дѣн аріпѣ ла Баіадѣ
цінтѣл Сѣчевеі, ѣнде се ші тѣеа монѣдѣ. Молдо-
ва аре: ферѣ, арапѣ, алабастрѣ, марморѣ, гранітѣ,
іаспісѣ, іусосѣ, петре креміноасе, міне фѣарте бо-
гате де саре, слатіне, фѣнтѣні де пѣкѣрѣ, рѣшпѣ
алеасѣ. апе мінерале, чеарѣ де пѣштѣнтѣ неарѣ,
кѣрѣхні де пѣштѣнтѣ, амѣрѣ (кіхрімѣваріѣ) галѣ-
пѣ ші неарѣ. Дѣн *Вегетале*, огоареле челе дѣ-
тінсе даѣ: попѣшоіѣ (маісѣ), каре алѣтѣѣше віп-
тѣл чел маі де кѣпѣтеніе ал попѣрѣлѣі класеі де

носѣ, грѣѣ, сахаръ, хрѣшкъ, талаіѣ, картофе, ор-
 зѣ, овѣсѣ, іпѣ, кѣпѣ ші ісліснѣ; dintre фрѣктѣрї
 мерї, перї, гѣтї, персічї, зарзарї, чїрешї, вішїнї,
 прѣнї, пѣчї, алѣнї, помѣшоарѣ, смезрѣ, фраїї,
 кѣпшнѣне, сарѣ прїп флорѣрїї mirdalї, смокїнї,
 кастанї, шї о тѣлѣтїме де алѣтѣнї. Арборїї перо-
 дїторї се днтревїндѣзѣ pentрѣ дѣрѣрї де касе;
 прекѣм este маї кѣ самѣ стезарѣ шї врадѣл,
 де касе тѣнїї сѣнтѣ пїнї; pentрѣ мобїле пре-
 кѣм este пѣкѣл фїндѣ фоарте фрѣмосѣ, тѣлѣ, чї-
 решѣл шї палїнѣл; pentрѣ фокѣ прекѣм este фа-
 гѣл, карпѣнѣл, ѣлѣл, фрасїнѣл ш. л. t. Din A-
 nїmale шї анѣме dintre челе селѣтїче се афлѣ:
 ѣршї, лѣнї, вѣлнї, порчї селѣтїчї, черѣнї, кѣпрїоа-
 ре, іепѣрї, веверїцї, рѣшї, ждерї; дїн челе дѣ-
 меснїче чїрезї де вої, де вачї шї де бїволї, тѣр-
 ме де ої, де капре шї де порчї, шї ергелїї де
 каї; dintre сѣзрѣтоаре шї де касѣ: вѣлѣрї фоар-
 те марї, шоїтї, ѣлї, дрокії, пѣтрѣнїкї, колѣтѣнї,
 гѣнї, гѣнѣне, гѣнѣ, рѣцї шї алѣле. Dїntre іп-
 секте: алѣне касе прїп кѣпнї шї грѣдїнї кѣлѣгѣ
 мїере фоарте алѣасѣ фѣкѣндѣ шї чеарѣ кѣратѣ,
 гѣндѣчї де тѣрѣтѣ шї вермї де тѣтѣсе, касе се
 кѣлїѣескѣ де пѣтѣntenї; dintre пѣцї: сомнѣ; мо-
 ронѣ, чїгѣ, крапѣ, кострѣшѣ, лїнѣ, плѣкѣкѣ, карасѣ
 касе се афлѣ дї рїзрї, лакѣрї шї еазѣрї, асемї-
 пеа пѣсѣрѣвї фоарте плѣкѣнї ла гѣстѣ, еї се гѣ-
 сѣскѣ прїп рїзшоарїле тѣнїїлор.

Industria. Дїнкѣ дїн дївекїтїме шї пѣпѣ дї
 їнїнѣрїле рѣстѣрацїеї Молдо-ромѣнїлор, агрїкѣл-
 тѣра днтр'ѣнѣ дїцелесѣ дїлїнѣсѣ лѣатѣ ера чеа
 маї де кѣнїтїенїе дїделѣтїнїчїре а лор, ла касе

пътнѣтаанъл се аплика маї тѣлѣ дѣкрѣжаѣ де
 зшѣрѣтаеа дѣкрѣреї пѣтнѣтѣлѣ шї де родїреа чеа
 дѣдѣстѣлѣтоаре де кѣтѣ де кѣлѣрѣ, фїндѣ кѣ о-
 гоареле ераѣ тѣпоасе; ачеастѣ дѣлеснїре шї а-
 бонденѣ се поате зїче кѣ аѣ фостѣ ка шї прї-
 чїнѣ тѣрѣдїнїтоаре ратѣрїлор їндѣстріеї пѣтнѣтене:
 де шїстѣ есте дѣсе кѣ о царѣ прекѣм ачеаста
 дѣкѣлкатѣ фїндѣ де кѣтрѣ маї тѣлѣ стреїнї шї
 сѣлѣсе пѣстїрїлор, нѣ аѣ нѣлѣтѣ а се продѣче маї
 вїне, де шї се афѣлѣ лѣнгѣ дерї вїне кѣлївате.
 Мѣлѣ дїнтре пѣтнѣтени дѣкѣ шї пѣнѣ астѣзї се
 окѣпѣ кѣ крещереа тѣрѣелор де ої шї порѣ, а
 чїрезілор де бої шї вачї шї а ергелїлор де каї;
 ачесте дозе ратѣре, адїкѣ агрїкѣлѣтра шї пѣсто-
 ріеа ераѣ їндѣстріеа Молдо-ромѣнїлор дїн векїме,
 астѣзї дѣсе аѣ пѣшїтѣ маї департе. Молдова аре:
 о скоалѣ пѣблїкѣ де арте шї мещешѣгрї дѣ ка-
 пїтала Іасїї фѣндатѣ ла 19 Іѣнїе 1841; о фабрїкѣ
 парїкѣларѣ де хѣртіе, лѣнгѣ полїтеа Театра не
 локѣл пѣшїтѣ Четѣдѣеа дескїеѣ ла 8 Ноем: 1841;
 о фабрїкѣ парїкѣларѣ де стеклѣ ла Грозещї дѣ
 дїнѣстѣл Бѣкѣлѣлї; о тоарѣ кѣ ванорѣ пентрѣ фїлї-
 пѣ дѣ Іасї, рїдїкатѣ ла Іѣнїе 1847 де кѣтрѣ о
 соціетате франдезе; дозе фабрїчї парїкѣларе пентрѣ
 лѣмїнѣрї стѣарїне, зна дѣ капїтала Іасїї рїдї-
 катѣ ла 1842 шї алта ла Фокшени ла 1847; о
 кѣрѣмїдѣрїе модернѣ ла Іасї; асемїне дѣвѣлѣрїї,
 савѣлѣрїї, берѣрїї, морї де фїлѣ, морї де пїѣ
 знде се лѣкрѣ сѣманѣ сѣлѣ поствѣлѣ гросѣ; фѣрес-
 тее, велїцї пѣмероасе, фабрїчї де оале, стрѣкїнї
 шї алте вѣсе де лѣтѣ.

Комерѣзї. Прїкосѣл родѣрїлор аднате дїн

кѣшніе челе тѣноасе, тѣлдінеа фелізітѣ а арборіор, каре аконѣрѣ тѣнціі ші поалеле лор, пѣтероаселе чірезі, тѣрме ші ергеліі де анімале, факѣ пе Молдова а пѣрта зпѣ комерціѣ кѣ стрейніі, маі тѣлѣ де аналогѣл кѣлѣреі дн каре се афлѣ еа. Днтре продуктеле че ле еспоартѣ дн царѣ се днсеампѣ: грѣѣ, понѣшоіѣ, орѣѣ, овѣсѣ, прѣне, шіере, знтѣ, кашкавалѣ, каі, боі каре се ірскѣ маі кѣ самѣ дн Țigaria; саре дн Rășcia ші Тѣрчіса, пелчеле де шіелѣ, пеі де вакѣ ші боі, лѣнѣ фоарте алеасѣ дн каре церіле теціеше фабрікѣ поставѣл, асеміне о тѣлдіне днсеампѣ де лемпѣрїі пентрѣ дѣрареа васелор ші фачереа каселор. Днтре продуктеле че се імпортѣ седнсеампѣ тоате фрѣктѣрїеле сѣдїче преѣм: оранжі, родїі, кітрі, альшїі, кокосѣ, пѣкѣшоаре: скорцшоаре, кѣшоаре, ванїліе, кафе, чаіѣ, тїзізїѣ, вѣмбакѣ, матасѣ, захарѣ, оліве, страфїде, стокїае, мїрдале, пещї сараці ші свѣтїціі, вінаде стрейне, рѣмѣ, ферѣ пелѣкратѣ, зпелте де ферѣ vase фелізіте де порцеланѣ ші де аратѣ, стеклѣрїі, бронзѣрїі, ірѣсѣрїі алесе, пѣнзѣтѣрїі, тапїсерїі, поставѣрїі, жѣвасѣрїі ші totѣ ачееа че пѣ се сокоате де неапѣратѣ пентрѣ а дндесѣтѣла невоїле дн кѣрѣл віеціі, дарѣ де прїкосѣ ші де лѣкѣ пентрѣ тоці. Комерціѣл Молдовеі се афлѣ дн тѣна стрейнілор, ші маі кѣ самѣ Евреїі сѣнтѣ каре аѣ анскатѣ тоате рамѣрїеле комерціале. Полїтііле челе маі днсеампѣ дн прївінца комерціѣлїі ші чеа днтѣіа дн царѣ есте: Галаціі кѣ портѣ алесѣ пе Дѣнѣреа, дн каре пе анѣ інтрѣ ші есѣ песте 800 де vase але дѣосебітелор

паціи Европіене, Іасіи фаче комерцѣ маї къ самъ дн пѣнтрѣл цериі ші есте депозиторіеа тър-
фѣрілор стрейне. Ботошеніи, Міхаїленіи ші
Фѣлтіченіи кѣтрѣ марцінеа деспре Бѣковина
къ Австріеа. Фокшеніи кѣтрѣ цара Ротънеас-
къ. Скъленіи кѣтрѣ Рѣсіеа. Пеатра есте скелеа
ші локѣл комерцѣлѣ керестелеі ші Окна а съреі.

Локѣиторіи. Адевѣраці пѣмїntenі аї Молдо-
вей сънтѣ де ориѣине Романі, каре дѣпѣ вїрѣнда
пѣртатъ асѣпра Дачілор локѣиторі дн ачесте пѣ-
мѣнтсрї, де кѣтрѣ дѣмпѣратѣл Ромеі Траїанѣ ші
де кѣтрѣ брѣмѣторіи лѣї се стрѣмѣтѣрѣ дн колоніи
днчепѣндѣ де ла 106 ші пѣлѣ ла 274 дѣпѣ Хс.
Ачеші локѣиторі дн тїмѣрїле челе маї позѣ се
трасѣрѣ песте Карпаці дїн прїчіна пѣвѣлїрілор
Сармацілор, Хѣнілор, Гоцілор ші Татарїлор, де
знде апої сарѣ с'аѣ дѣтѣрнатѣ съвѣ прїнціпіле лор
Bordanѣ Драгошѣ ла 1345.

Афарѣ де пѣмїntenіи *Молдоромѣні* се аф.лѣ:
Гречї каре аѣ венїтѣ дн царѣ маї къ самъ дн
тїмѣрїле домініторїлор Гречї орѣндѣціи де Нал-
та Поартѣ. *Арменї* каре с'аѣ статорнїчїтѣ пе ла
Крѣтѣ, пе ла Дѣпѣреа ші Полонїеа ла 1046
кѣндѣ Мономахосѣ днкѣлкѣ Армєніеа. Персіи ла
1064 кѣпрїнзїндѣ Ані капїтала Армєніеі, кѣтева
фамїліи емігрѣрѣ дн Молдова ші Полонїеа: totѣ
дїн ачестѣ капїталѣ се фѣкѣ о а доза еміграціе
ла 1342 маї дн пѣнтрѣл Молдовеі, Галїціеі ші
Подолїеі. Пе ла 1552 дн тїмѣрїле лѣї Стефанѣ
IX Домѣл Молдовеі врѣндѣ де а дѣпедєка кѣл-
тѣл релїціосѣ ал ачестеі націїні каре ера фоарте лѣ-
цїтѣ, маї мѣлте фамїліи трекѣрѣ дн Полонїеа;

а чеастъ дѣшефтаре се дѣдѣпліні ла 1606 кѣндѣ
 Шахъ.1 Шах-Апасѣ вѣрѣндѣ Арменіа тріміеѣ
 дін Персіеа дн цара лор пе Арменіі афлѣторіі
 аколо, каре невроіндѣ а се стѣпжні де тохаме-
 тісмъ.1 персіеанѣ, се трасерѣ дн Молдова, знде
 афлѣрѣ пе коннатріодіі лор ші кѣ зніі дінтре еі
 ешіндѣ трежърѣ дн Полоніеа. Докѣменте деспре
 дескѣлекареа Арменілор дн Молдова сѣнтѣ ші
 вѣсерічіле лор, днтре каре зпа де ла Ботошені
 аре дата дін 1350 ші ала дін Іасі 1395, ачесте
 датѣрї де ші нѣ респѣндѣ кѣ чеа днтѣѣ а дес-
 кѣлекѣреї лор дін 1046, *) тотѣшї есте де дѣде-
 лесѣ кѣ днтре зпѣ пѣмѣнтѣ сѣреінѣ ші де знде
 адеце орї ешіа, нѣ аѣ нѣтѣтѣ ашї рідіка вѣсерічі
 декѣтѣ дѣпѣ тречере де ані. Кѣлтѣ лор нѣмерѣ
 8 вѣсерічі, 2 дн Капітала Іасіі, 2 ла Ботошені,
 1 ла Романѣ, 1 ла Окпѣ, 1 ла Фокшені ші 1
 ла Галаці.

Дн Молдова се афлѣ foarte пѣуіні Немці,
 Полоні, Франчезї, Італіені, Рѣші, Сірѣї,
 Бѣлгарі, ші Албанезї. Евреїі сѣнтѣ рес-
 пѣндіці дн тоатѣ цара, ал кѣрора нѣмерѣ есте
 foarte днсемѣторіѣ. Асемеінеа сѣнтѣ 8 нѣгѣрї,
 деспре а кѣрора веніре дн Молдова се зиче к'арѣ
 а фї дін тїмѣзріле лѣї Стефанѣ чел Марѣ дѣпѣ че
 ачеста аѣ вѣтѣтѣ пе Матеасѣ Корвінѣ. Пе лѣгѣ
 ачесте націѣні се афлѣ ші Цігані, акѣрора орїці-
 пѣ есте дін семіңціа Індѣсѣ: локѣтоаре пе ла
 реѣврѣсѣріле Індѣлѣї дн Асіеа, каре к'іарѣ ла
 ваѣра наѣдереї сале асѣзї се vede а фї днмѣзці-

*) Дін Кѣлѣторііле лѣї Минасѣ Паѣушгѣанѣ де ла 1812, флѣкѣте дн
 Полоніеа ші деріле медіешіте.

патъ. Циганіи с'аѣ дитпръщитѣ маї дитъїѣ дн А-
сіеа анѣсанъ, апої дн Африка нордікъ шї дн
сфършитѣ дн toate церїле Европеї. Дитрареа лор
дн прїнципatele Данѣїене шї Трансїлванїеа се
аратъ а фї ла 1417 дѣнъ Хс. Асѣра, ачестеї Се-
мінїї се кѣвїне а арѣпка тѣкар пѣїїнѣ прївїреа.
Циганїи прекъм шї дн алте церї де асемење шї дн
Молдова сѣнтѣ помазї, маї кѣ самъ дн пѣрїїле
кѣмнене, ашезѣндъшї шетреле сѣѣ корѣрїле лор
пе кѣтева зїле сѣѣ сепѣтѣнї, де ѣнде апої еаръ
се стрѣмѣтѣ лѣпѣндѣсе кѣ лїнекрї пе каре ле-арѣ
дн денѣрта дакъ с'арѣ статорнїчї кѣ локїїнїїле.

Дитрїрїреа температѣреї о сѣфѣрѣ кѣ пенѣсаре
аша дн кѣтѣ аршїїїле вереї, плоїле шї вѣнтѣрїле
де тоамнъ ле пїтрекѣ дн корѣрї сѣѣ черїѣ лї-
берѣ, аспрїтеа їернеї днсе тї ретраѣе дн пѣдѣрї,
ѣнде петрекѣ дн бордеїе сѣѣ-пѣмїнїїче пѣнъ ла
сосїреа прїмѣвереї. Лїмба лор де орїїїнъ есте
дн лїмбїле їндіене, каре поате де абїе маї поар-
тѣ карактерѣл маїчеї сале; дѣпре кѣтѣ днсе се
кѣноаше асѣзї, дн еа се афлъ маї тѣлте кѣвїн-
те Індіене, Персіене шї Грече, асемїне дн Прїн-
чїпате сѣнтѣ аместекате шї Ромѣнїї, де ѣнде
се довідеше кѣ лїмба лор аѣ сѣферїтѣ атѣеа
префачерї, дѣпре кѣте церї аѣ петрекѣтѣ шї дѣпре
кѣте поноаре с'аѣ стѣїтѣнїтѣ. Релїїїеа лор аїче
есте ачеа хрїстіанъ ортодоксъ, акѣреїа дн кїнаре
де дѣншїї есте фоарте негрїїїтѣ. Кѣрмѣїреа лор
есте ѣнѣ фелїѣ де олігархїе патрїархалъ, сѣнтѣ
сѣпѣшї челор маї бѣтѣрнї, маї вреднїчї шї маї
дн сѣрїїї дїнтре еї, каре се пѣтескѣ Цѣзї; трї-
вѣтѣл цїганїлор Домнїї кѣтѣрѣ статѣ пе фїе каре

анѣ ера де знѣ галбѣнѣ, сар чеі воереші се дн-
тревѣнцазъ днкъ де кырѣ стѣпнїи лор ла орї
че Фелїѣ де сервїїи.

Ачеастъ непорочїтъ нацїзне склавъ маї де патрѣ
сєвѣле шї цїзмѣтате, аѣ възнѣ ресѣрїндѣ лѣмїна
лїбертѣдеї лор, шї зїза де 31 Іануарїе 1844 ес-
те ачеа а мѣнцїреї сале. Ачеастъ зї ва днфрѣ-
мѣсеца чеа маї алеастъ фоасе а Історїеї патріеї.
Акѣл діліберѣрїї лор ыї фаче де о потрївѣ кѣ
чеїалалдї локзїторї аї церїї. Ачестѣ актѣ се дн-
тїнде пѣмаї асѣвра склавлор Статѣлѣ шї а а-
челор аї Мопаствїрїлор пѣмжнтенешї
днкїпате, ретѣндѣ днкъ дн царѣ склаві, а-
чеї воерешї; се спереазѣ днсъ кѣ Хрїстіанїтатеа
шї їзвїреа де омінїре днкѣрїндѣ ва кѣпѣта харѣ
шї ачестора. Маї мѣлїї дїндре воерїї церїї не-аѣ
датѣ асемїне фрѣмоасе шї оміноасе есемпле.

Релїгіеа. Пѣмжнтенїї Молдо-ромѣнї мѣртѣ-
рїсескѣ релїгіеа хрїстіанѣ ресѣрїтеанѣ, кареа ес-
те шї домнаїтаре дн царѣ. Канѣл Бїсерїчеї поартѣ
пѣмеле де Мітрополїтѣ ал Молдовеї шї Сѣче-
веї, пентрѣ кѣ Сѣчеава ера канїтала Молдовеї,
резїденца Домнѣлѣ шї сказнѣл Мітрополїтѣлѣї
пайнте де а се стрѣмѣта ла Іасї де кѣрѣ Дом-
нѣл Александрѣ Лѣпѣшнєанѣл. Мітрополїтѣл се
ацїѣтъ дн пѣсторїеа тѣрмеї де кѣрѣ дої Епїс-
копї, знѣл че шї аре сказнѣл ла Романѣ, шї ал-
тѣл ла Хѣшї; прїн ачестѣ кїпѣ Молдова се дн-
парте дн 3 Дїочезїї сѣѣ Епархїї шї анѣме: Е-
пархїеа Мітрополїеї кѣ резїденца Іасїї, Епархїеа
Епїскопїеї Романѣлѣї кѣ сказнѣл епїскопалѣ ла
Романѣ, шї Епархїеа Епїскопїеї Хѣшѣлѣї кѣ ска-

пѣл Епископалѣ ла Хѣші. Тоате челелалте реліѣіи саѣ кѣлтѣрї сѣнтѣ толерате адікѣ дпгѣдѣіте, пре-
кѣм реліѣіеа Армеанѣ шї Лїпованѣ; каре се цїнѣ
de biserіka рѣсѣрїтѣлї; реліѣіеа Католїкѣ, Лѣте-
ранѣ, шї Англїканѣ, асемїнеа Іудаїсмѣ естѣ дп-
гѣдѣітѣ шї аре Сїнагоѣле сале. Нѣмаї Махоме-
тїсмѣ дп пѣтереа трактателор веки естѣ тѣрѣїнітѣ
de а рїдїка Цемїи саѣ Москее дп Молдова.

Гѣвернѣл. Прїнѣпатѣл Молдовеї естѣ сѣбѣ
сѣзеренїтатеа. Дпалтеї Порѣї шї Протекѣіеа Кѣр-
ѣї Рѣсѣшї; авѣндѣ дп окѣрѣмїре де базѣ Ре-
глементѣл Органїкѣ, кареле с'аѣ дптродѣсѣ
дп царѣ ла 1 Іануарїе 1832. Не темейл
ачестї Реглементѣ естѣ о ѣенералнїкѣ Обїчнїтѣ
Адѣнаре. Депѣтаѣї сѣнтѣ 35 ла пѣтѣрѣ дїнтре каре
16 дїн капїтала Іасїї, еарѣ 16 дїн цїнѣтѣрї,
кѣ Мітрополїтѣл че естѣ президентѣ ѣенералнїчеї
Адѣнѣрї шї 2 Епископї Епархїоѣї. Дѣпѣтаѣї се
алегѣ дѣпре мѣлѣїмеа воѣрїлор. ѣ Адѣнаре а-
вѣндѣ де базѣ прїнѣпїїле Реглементѣлї Органїкѣ
конлѣкрѣ пентрѣ ферїѣїреа Молдовенїлор. Ачестѣ
Адѣнаре естѣ дпкїсѣ де ла 1849 не знѣ тїмпѣ
nedeterminatѣ. Домнїторїѣл ѣерїї, каре естѣ капѣл
тѣтѣрор; поартѣ пѣмїре де Домнѣ, Воеводѣ саѣ
Прїнѣїе ал Молдовеї. Окѣрѣмїреа Прїнѣпатѣлї
се дппарте дп доѣе: дп ратѣл Administratїvѣ,
прївїторїѣ кѣтрѣ кѣрѣмїреа шї дпвѣнѣтѣдї-
рїле ѣерїї, шї дп ратѣл Жѣдеклѣторескѣ
прївїторїѣ пентрѣ жѣдеклѣїле дїнтре локѣїторї. Сѣбѣ
parteа adminїstratїvѣ се кѣпрїнде: Сѣfatѣл Ad-
minїstratїvѣ; Комїтетѣл Централѣ, Депар-
tamentѣл тревїлор-дїн пѣвѣнтрѣ, Секретарї-

атъл (Поствлнчїеа), Департаментъл кълъ-
лъї шї ал інстръкціеї, Департаментъл лъкръ-
рілор пълчїе, Департаментъл де фїнанце, Ко-
митетъл сълътъдїеї, Ефорїеа шї Полїціеа
дїн капїтала Іасїї, еаръ дїн цїнстърї: Іспрвъ-
пїчїїле, Ефорїїле шї Полїцїїле. Сълъ партеа
жъдекъторескъ се кърпїнде: Дїванъл До-
пескъ, Логофедїеа Дрентъдїеї сакъ Іхстї-
дїеа, Дїванъл де Апсладїе, Жъдекъторїеа,
Ворпїчїеа де Апрозї шї Трївълналъ
Крїмїналъ дн капїтала Іасїї, еаръ прїн пї-
пстърї Жъдекъторїїле шї Трївълналъ де Ко-
мерцъ чїе есте дн Галацї. Ла партеа Adminic-
тратївъ днкътъ прїведше пентръ вълна оръндъеалъ
шї пълзїреа марцінїлор церїї се пълмеръ шї Мі-
лїцїеа, еа се алкътъдше дїн педестрїме, къ-
лърїме, арїлерїе шї марїнъ каре дн тотъл пъл-
меръ 2366 солдацї; дїн каре їнфантерїцїї 1867,
кавалерїцїї 212, арїлерїцїї 163 къ о батерїе де
„6“ тълърї, 124 пентръ „3“ ваче пе Дълъреа.
Пе дългъ ачештїеа се афлъ зпѣ корпѣ де 1433
пандармї пентръ дндеплїнїреа дн сълрчїнпърїлор
adminictratїве шї жъдеціале, днтре еї сълтѣ 710
кълърецїї шї 723 педестрї. Асемїне прїн зпеле
полїтїї се афлъ компанїї де помпїерї регълаци
каре дн тотъл сълтѣ 289.

Армеле церїї сълтѣ: капъл де **Бозрѣ** сакъ Zim-
бръ днтре але къръїа коарне есте о стеа къ ше-
се колдърї. Бозръл есте сїмволъл пълтереї, а хър-
пїчїеї, а агрїкълтъреї, шї а дндестълъреї, фїїнд
къ тоате дн сълшїрїле ачесте ле авеа дн сїне, шї
попареле челе векї і се днкїна, прекълм Едїп-

tenii събъ нѣме де Апис, ел ера деасеминеа з-на дин жъртфеле челе маї плѣксте зинілор; асѣзі дикъ знеле дин націле Индіеї се дикинъ Тазрѣлѣї. Ачеастъ стемъ се vede къ аѣ клирономіѣ Молдова де ла Романї каре не стіндарфеле лор пѣрта семнѣл възрѣлѣї саѣ тазрѣлѣї. Колорѣл націоналѣ есте **ромѣ шї албастрѣ,**

Дипърѣіеа Administrativъ. Молдова дн прївіреа администраціеї се днparte дн 13 динѣтрї. Фїекаре динѣтѣ се окърмѣеше де о Испрѣвнїче алкѣтїтѣ дин знѣ Исправнїкѣ шї знѣ Самїшѣ, шї знеле дин еле де о Ефорїе алкѣтїтѣ дин знѣ Президентѣ шї дої асесорї негѣиторї, де о Полиціе, шї де о Жѣдекѣторїе алкѣтїтѣ дин знѣ Президентѣ шї дої асесорї, акѣрора резидентѣ есте прїн капиталеле динѣтрїлор. Окоалеле шї сателе сѣнтѣ събѣ тѣна Прївїгїторїлор саѣ околашїлор, не лѣнгъ каре дн фїе че саѣ се афлѣ знѣ Жѣдецѣ Сътескѣ алкѣтїтѣ дин Парохѣ, адїкѣ преотѣ шї дої вѣтрѣнї нѣмїцї пачнїчї,

Молдова, дн прївіреа позїціеї сале патрале каре се плеакѣ кѣтрѣ рѣвѣрсѣріле Дѣнѣреї шї а ачелоралалте рїзрї, се днparte дн дозе: дн цара де съсѣ шї дн цара де цосѣ, авѣндѣ фїекаре дин еле кѣте знѣ нѣмерѣ де динѣтрї прекѣм се араѣ.

Цара де съсѣ къ динѣтрїле.

1. Дорохѣїл	къ кап.	Дорохѣїл.
2. Съчеава	—	Фѣлїченїї
3. Ботошенїї	—	Ботошенїї.
4. Неамѣл	—	Неатра.
5. Бакѣл	—	Бакѣл.
6. Іасїї	—	Іасїї.
7. Романѣл	—	Романѣл.

ЦАРА ДЕ ЦОСЪ КЪ ЦИНЪТЪРИЛЕ.

8. Васлѣѣл кѣ кап. Васлѣѣл.
9. Фьлчѣл — Хѣшїї.
10. Тѣтова — Бърладѣл.
11. Текѣчѣл — Текѣчѣл.
12. Пѣтна — Фокшанїї.
13. Ковѣрлѣѣл — Галацїї

Молдова аре 13 цинѣтрї, 72 Политїи шї тър-
греле, 63 де окоале, шї 1933 де cate.

Цинѣтѣл Дорохойлѣї.

Цинѣтѣл Дорохойлѣї, се афлѣ днтре Бѣковїна,
Басарабїеа, шї цинѣтѣл Ботошенїї, днтпърцїндѣсѣ
дн 6 окоале шї ачѣме: околѣ Херца, Прѣтѣл де
сѣсѣ, Прѣтѣл де цѣсѣ, Башѣл, Кошѣла шї Бер-
хометеле. Нѣмерѣл catelor дн ачестѣ цинѣтѣ ес-
те 178.

Дорохойлѣ. де ла каре лѣѣ нѣмїре totѣ цинѣ-
тѣл есте кап. са, аїчѣї сказнѣл дрегѣторїлор
цинѣтѣле, рѣстрѣмѣtatѣ дн Мїхаїленї ла 22. окт.
1850; лѣнгѣ ачѣестѣ политїе се афлѣ шї лѣкѣл
нѣмїтѣ де не дѣнса ал Дорохойлѣї.

Мїхаїленїї нѣмїцї маї пайнте Търѣл поѣ,
фѣ кап. цинѣтѣлѣ Дорохойѣ де ла 1834, пѣлѣ ла
1850, аїчѣї знѣ komendantѣ де марѣїне шї лѣкѣл
дѣскѣркѣрїї тѣрѣѣрїлор че вїнѣ дн Авѣтрїеа, шї
ачелор че се есноартѣ дн Молдова. Мїхаїленїї
се фѣкѣ не знѣ планѣ рѣгѣлатѣ шї лѣѣ ачѣестѣ
нѣмїре де ла фѣстѣл Домнѣ Мїхаїлѣ Стѣрѣа,

аіче се дпфіндъ о скоалъ примаръ ла 1848. Херцаполііоаръ мікъ. Дарабаніі полііоаръ повъ кърмітъ де зпѣ поліімаістръ авъндѣ ші о скоалъ елементаръ, Савеніі полііоаръ. Ръдъзціі зпѣ сатѣ дп фаца Ліпканілор не Прѣтѣ, знде есте трекътоаре дп Басарабіеа. Маторніца полііоаръ кѣ трекътоаре ші есте пѣнтъл чел маі де сѣсѣ ал цереі.

Цінзъл Сѣчевеі

Цінзъл Сѣчевеі се афлъ днтре Бѣковіна, цін: Ботошеніі, цін: Романълі, цін: Іасіі ші цін: Неамцълі. Ел се дппарте дп 4 окоале ші анъме: окозл Сіретілі, ал Шомъзлі, ал Молдовеі, ші ал Ментелі, авъндѣ 127 де сате.

Фълтіченіі. есте кап. цінзълі, сказнъл дрегъторіілор цінзъле ші аре о скоалъ примаръ дескісъ ла 1842. Дп Фълтічені ла 20 Ізліе се фаче чел маі маре Форѣ (іармарокѣ) дп Молдова нѣмітѣ ал Сѣнтълі Іліе. аіче се адънъ маі мълці пергъіторі дп Бѣковіна, Галіціеа, Трансілваніеа ші Ънгаріеа, ел ціне къте 15 зіле, дп каре тімпѣ комерцъл лѣкреазъ кѣ неонтеніре нѣ нѣмаі кѣ продъктеле цериі, даръ ші кѣ алте стреіне, че се адънъ дп вечіпълате. Корнъл-Дъпчій, докѣ де тречере дп Бѣковіна, асемінеа полііоареле Хородніченіі ші Пашканіі не Сіретіѣ. Леснезіі тотѣне Сіретіѣ полііоаръ мікъ, ші дпсемнатъ пентрѣ петрърііле че се афлъ дп прежметеле еі ші анъме: Леснезіі алесе де ла каре къпътъ ші нѣміре, петре де морі ші алтеле. Ба-

е а дін векіме полііе mare фзндатъ дѣпъ кѣм се зиче де кѣтръ Domnѣл Bordanѣ Dragoshѣ акѣрѣіа фѣ ші rezidenцѣ, іар акѣм есте знѣ catѣ znde се вѣдѣ ніше рѣіне, Баеа фѣ днсемнатъ pentрѣ кѣлеціреа азрѣлі дін арінъ ші pentрѣ тѣреа де монетъ, аиче фѣ ші локѣл знеі вірѣінде пѣртате де кѣтръ Стефанѣ VI асѣпра Знгѣрілор ла 14 Декемвріе 1467 кѣндѣ се рѣні ші Реѣеле Mateасѣ Корвінзсѣ. Дн ачестѣ цінзтѣ се афлѣ монастіреа Слатіна. пе ріѣшорѣл деасемінеа пѣміре днтре мѣнци апроане де марцінеа деспре Бѣковіна; дн еа се сѣвѣрні ші се дн тормѣнтъ Проінѣ Мітрополітел Beniamінѣ Костакі дѣпъ петраѣреа са дін 1842.

Цінзтѣл Ботоменіі

Цінзтѣл Ботоменіі се афлѣ днтре цін: Дорохойлѣі, ана Прѣтѣ, цін: Іасіі ші цін: Сѣчевей; ел се днпарте дн 6 окоале ші анѣме: окоалѣ Тѣргѣлѣі, ал Сіретѣлѣі, ал Жіжіеі, ал Стефѣнешілор, ал Мілетінѣлѣі ші ал Кошѣлеі, авѣндѣ 180 де cate.

Ботоменіі кап. цінзтѣлѣі, кѣрѣіа жі ші дѣдѣ пѣміреа са, есте сказнѣл дрегѣторіілор цінстале, аре о скоалѣ пѣзлікѣ прімарѣ днтемеетъ ла 1832 знѣ спіталѣ поѣ pentрѣ волнаві сѣрачі, де о архітектѣрѣ фрѣтмоасѣ ші есте чел днтѣіѣ локѣ днсемнатѣ pentрѣ комерцѣ дн цара де сѣсѣ.

Сѣ л і ц а полііоарѣ мікѣ. Стефѣнешіі, ла цертѣл Прѣтѣлѣі, кѣре дѣпре кѣм зікѣ зніі, с'аѣ днтемеетѣ де кѣтръ Мареле Стефанѣ де ла кѣре аѣ лѣатѣ ші пѣміреа. Стѣнкѣца знѣ catѣ вѣреднікѣ де днсемнатѣ pentрѣ езѣтѣра чеа зріешѣ де пе Прѣтѣ. Бѣ чече а полііоарѣ дн дрѣмѣ супре Міхаі-

лені. Бърджениі, la tarciunea desure Бъковина кѣ трекътоаре. Нъ departe de аиче дн Бъковина се афлѣ Сѣчеава фоста кап. а Молдовеі.

Цинѣтал Неамцѣлѣі.

Цинѣтал Неамцѣлѣі, се афлѣ днтре Трансилваніеа, цин: Сѣчевеі, цин: Романѣлѣі ші цин: Бакѣлѣі, ел се днтпарте дн 5 окоале, ші анѣме: околѣл Мѣнтелѣі, ал Петреі, ал Бісриѣі, околѣл de Сѣсѣ ші околѣл de Мізлокѣ авѣндѣ 133 de cate.

Пеатра. нѣмітѣ дн векіме Петродава есте кап. цинѣталѣі, сказнѣл дрегъторіі. лор цинѣтале ші а ѣнеі скоале пѣвліче прімарѣ днтемеетѣ ла 1836. Днтре зідіріле de аиче се днсеамнѣ Бісеріка СФ. Іоан, Фѣкѣтѣ de Мареле Стефанѣ. Пеатра есте чеа днтѣіѣ ші маі таре депозіторіе саѣ скеле de Феліѣрпте лемнѣрпіі че се адѣкѣ дн мѣнѣі Молдовеі пе Бісриѣ, pentрѣ требзпцеле дн пѣнтрѣ а церіі ші pentрѣ комерѣл че се фаче афарѣ дн царѣ кѣ ачестѣ матеріеалѣ. Позіціеа поліціеі есте фоарте фрѣмоасѣ, афлѣндѣсѣ днкѣнѣісратѣ маі дн тоате пѣрѣіле de стѣнчї ші мѣнѣі, ратѣре але Карпаѣлор, че днфѣѣдошазѣ прівіторіѣлѣі ѣнѣ таблоѣ фоарте плѣкѣтѣ; поліціеа се рїзреазѣ пе de o parte de Бісриѣ ші пе алта de рїзшорѣл Кѣждїѣ. Дої мѣнѣі нѣміціі Пеатра ші Петрічіка се намѣ ла днтрареа десуре рѣсѣрїтѣ дн-формѣндѣ баріера ачестеі поліціі мѣнтене; спре меазѣ зі пѣнѣнѣ de Пеатрѣ, пе талѣл дрентѣ ал Бісриѣі се афлѣ чеа днтѣіа фабрікѣ de хѣртіе, пе локѣл нѣмітѣ Четѣѣѣа, каре есте o рѣді-

кътъръ фиреаскъ де пѣтѣнтѣ пе сѣпчї че о дн-
кѣпѣиръ де цїсрѣ днпрецїсрѣ, partea de ла а-
нсеѣ се апѣръ де днѣлѣimea тѣнцилор, іаръ ла
рѣсѣрїтѣ Бїсѣрїца тї спалъ поалеле. Бѣхѣшо е а
лѣпгъ Бїсѣрїцъ спре цїн: Бакѣлѣї, політоаръ мї-
къ. Неамѣл пе аша deaceminea нѣмїре аре
внѣл дїн челе маї марї шї маї вѣне снїталрї
дїн царъ рїдїкатѣ ла 1848, дн апроїере де аї-
че се афлѣ четатеа Неамѣлѣї, локѣ фоарте дн-
тѣрїтѣ, че сервіа де ретраѣере шї апѣраре до-
нїторїлор Молдовеї: нѣмеле де Неамѣл чѣл поар-
тѣ четатеа шї політоара се паре а фї венїндѣ де
ла кавалерїї Германї саѣ Немѣї де ордїнл Крѣ-
черїлор Maltezi, каре тректїндѣ прїн Țigăria шї
адѣпостїндѣсѣ дн еа, дѣдѣръ аїсторїѣ Ротѣнїлор
днпроїїва пѣвѣлїреї нѣгѣнїлор. Четатеа Неамѣл
се сѣрпѣ ла 1706 дїн порокка Домнѣлѣї Мїхаїл
II. Раковїцъ, ка се нѣмаї сервіаскъ де днкѣїва-
ре дѣшшанїлор, прекѣм дн ачел апѣ фѣсѣсе
Țigăria.

Локѣл чѣл маї вреднїкѣ де днсемнатѣ дїн а-
честѣ цїнстѣ, шї каре фїсѣреазъ днпре пѣнтѣрїле
челе маї интересанте але їсторїеї Молдо-ротѣнї-
лор есте Рѣзвоенїї саѣ Валеа Алѣл дїн а дреап-
та рїлѣї Молдовеї, каре се нѣмї аша де ла рѣз-
воїл шї де ла тѣлѣimea оаселор че днѣлѣїрѣ
ачестѣ локѣ, рѣтѣїндѣ дн зрїа вѣтѣлїеї зрїатѣ
дїнпре Тѣрчї сѣвѣ Мохамѣтѣ ал II-ле шї дїнпре
Молдовенї сѣвѣ Стефанѣ чѣл Марѣ ла 26 Іанїе
1476.

Дн Цїнстѣл Неамѣлѣї се афлѣ апѣзате прїн
мїзлокѣл тѣнцилор челе маї марї monastiri але

Молдовеї, каре сънтѣ monumente але крединцеї Domnitorilor церїї, ши азїлѣ персоанелор челор евлавоасе. Днтре ачесте се днсампъ: Monastirea Neamtzл лънгъ полііеа, четатеа ши апа deасеміне нѣміре днтр'нѣ локѣ фоарте фрѣмосѣ; аиче се афлѣ о типографіе, о снїдеріе ши нѣ сїталѣ де певнї. Варатїкъл ши Агапіеа дн апропіере де полііеа Neamtzл. Дъръл пе апа deасеміне нѣміре, ла пічоръл деспре ачсѣ ал Піонълї днтр'о позїіе фоарте днкѣнтътоаре. Хангъл саѣ Піонъл пе апа deасеміне нѣміре, нѣ deарте де мѣтеле Піонѣ кам спре меазъ-поанте. Ачеастъ monastire се zїdї ла 1640 де Хатманъл Георгіе фрателе Домнълї Васїліе Лънѣ. Бісерїканїї асхїра нѣнї мѣнте аконерїтѣ де о пѣдъре де стежарї ла поалеле кърейа кърѣе Бісїрїца. Monastirea Бісїрїца totѣ пе ачестѣ малѣ, спре пордѣ-vestѣ де ла полііеа Пеатра, днтрѣ о днфзндѣтрѣ а мѣнїлорѣ. Дн ea се афлѣ мормїтеле фамїліеї ши а domnitorїлї Александрѣ нѣмїтѣ чел Вѣнѣ, аиче се пѣстреазъ днкѣ пѣнѣ астьзї палатъл дн каре пітречае вара ачестѣ domnѣ. Асеміне ши monastirea Секъл пе рїзшоръл де ачсамї нѣміре днтърїтѣ кѣ zїdїрї дн форма знеї четъдзї патрате.

Цїнстъл Бакъллї.

Цїнстъл Бакъллї се афлѣ днтре цїн: Neamtzлї, цїн: Романъллї, цїн: Пѣтнеї, цїн: Текзчїллї, ши дн партеа деспре ачсѣ се мърїнече кѣ Трансїлванїеа. Ел се днпарте дн 5 окоале ши ачме: околъл Бісїрїцеї де цосѣ, ал Бісїрїцеї де сѣсѣ, ал Тазлъллї де сѣсѣ, ал Тазлъллї де цосѣ ши ал Тротъшъллї, авѣндѣ 200 де cate.

Бакъѣл. пе апа Бієтріѣей, есте кан. цінѣтлѣи, сказьѣл дрегъторіѣлор цінѣтлѣе, а зьнѣї префектѣ католикѣ, ші аре о скоалѣ примарѣ днтѣmeetъ ла 1839. Окна пе Тротъшѣ, бае де саре есте, чеа маї днсемнатъ політѣе а Молдовеї дн прівіреа комерцѣлѣї че лѣкрѣ кѣ сареа, каре се скоате дн мініле а флѣтоаре аcole че'сѣ фѣарте днавзѣїте. Лѣкрареа лор се фаче де кѣтрѣ чеї маї тарї крїміналіці аї церїї, кѣм ші де кѣтрѣ шалгѣї, оаменї днадїнсѣ плѣїці; аїче се афлѣ о казармѣ мїкѣ ші о скоалѣ примарѣ днфїїнцатъ ла 1845. Моїнещїї політѣоарѣ мїкѣ дарѣ днсемнатъ pentрѣ фѣнтѣніле сале де пѣкѣрѣ, амѣлдохе мініле де саре ші пѣкѣрѣ сѣнтѣ кѣпоскѣте pentрѣ днавзѣїреа лор маї вїне де дохе сѣте де ані. Маї спре апѣсѣ пѣцїнѣ де аїче се афлѣ сатѣл Комѣнещїї, че се паре а фї фѣстѣ rezїденца Кѣманїлор, каре дѣпѣ маї тѣлте ресвеле се статорнїчїрѣ дн Молдова ла 1075, пѣмїндѣсѣ цара де ла еї *Ksmania*, каре пѣмїре днкѣ се пѣстрѣазѣ дн сатѣл ачеста. Дн цінѣтлѣ Бакѣлѣї прекѣм ші ал Романѣлѣї се афлѣ о тѣлїме де локзїторї днгрѣї де релїціе католичїї, днтѣрѣцїї ші ашезацїї де Стефан чел Марѣ дѣпѣ че аѣ вѣтѣтѣ пе Матїасѣ Корвїнсѣ ла 1467. Дн ачестѣ цінѣтѣ пе тоѣ анѣл се фаче знѣ фѣрѣ маї днсемнатѣ ла Кашїнѣ дн 15 Августѣї, каре есте ал доїле дн царѣ дѣпѣ чел де ла Фѣлїченї.

Цїнѣтлѣ Романѣлѣї.

Цїнѣтлѣ Романѣлѣї се афлѣ днтѣре цїн: Сѣчевеї

тин; Неамцълѣи, тин: Іасіи, тин: Васлѣйѣлѣи ші тин. Бакъѣлѣи, ел се дѣпартаментъ 4 окоале ші апѣте: окоал Молдовеи, ал Сиретѣлѣи де сѣсѣ, ал Сиретѣлѣи де досѣ ші ал Фендѣлѣи авѣндѣ 133 de cate.

Романѣл пе малѣл стѣнгѣ ал Молдовеи каре пѣтин маї досѣ се знеше къ Сиретѣл, дѣфѣдошазъ зна дин челе маї тѣноасе къмпіи але деріи, ачеастъ politie с'аѣ дѣтемеетѣ де Домнѣл Романѣ I, дѣнтре ани 1392—1395, дѣ еа есте сказнѣл знѣи Епископѣ нѣмитѣ де Романѣ, а кърѣи епископіе с'аѣ статорнічѣл ла 1401 де кътрѣ Алесандрѣ чел Бѣнѣ фѣлѣл лѣи Романѣ I, асемінеа есте сказнѣл дрегѣторіи лор динѣтале; аиче се афлѣ о скоалѣ примарѣ дѣтемеетѣ ла 1832, ші знѣ спѣталѣ центрѣ болнавѣи серіманѣи: нѣ департе де Романѣ, пе малѣл стѣнгѣ ал Сиретѣлѣи, се вѣдѣ рѣніле знѣи четѣци але кърѣи дѣпрецѣрміи сѣнѣл ка де 90 стѣнжѣи; ачеаста се нѣмеше де Кантимірѣ Смиродава, іарѣ ѣеографіи чеї веки, зѣкѣ къ арѣ фѣ фостѣ пе аколе о чѣлате а Романіи лор нѣмитѣ Преторіеа Аргѣста.

Вреднічѣ де дѣсемінатѣ дѣ ачестѣ динѣтѣ есте сатѣл Океа пе о къмпіе дѣтѣнѣл адѣнатѣ де Сиретѣл ѣнде ла 6 Martie 1485 аѣ зрѣматѣ лѣпта дѣнтре Зѣргѣи ші дѣнтре Стефан чел Марѣ, ла каре Молдовеніи фѣрѣ дѣвѣнѣторі. Дѣ ачеастъ лѣптѣ се деосеви Ауродѣл нѣмитѣ Пѣрѣче.*

Динѣтѣл Іасіи.

Динѣтѣл Іасіи се афлѣ дѣнтре тин: Ботошаніи,

Bezî episcopala ачестѣи вѣтѣлѣи сѣрѣсѣ де К. Нерѣци.

дин: Сѹчевеї, дин: Васлѣїѡ, дин: Фѣлчїїѡ, дин: Ротанѣлї шї ана Прѣтѣ. Ел се динпарте дин 7 околѣ шї апѣте: околѣ Бахлѣїлї, ал Тѣрїеї, ал Коповлї, ал Бранїщеї, ал Кодрѣлї ал Ставнїкѣлї шї ал Кѣрлїгѣтѣреї, авѣндѣ 213 сате;

Іасїї нѣмїцї дин векїме Мѣнїцїнїзмѣ Іасїорѣмѣ, este капїтала дїнѣлї Іасїї шї а Молдовеї, де пе ла 1565 кѣндѣ Домнѣл Алесандрѣ Лѣпѣшнеанѣ аѣ стрѣмѣстат'о ѣколе де ла Сѣчеава; Іасїї се рїзѣраѣзѣ де ана Бахлѣїлѣ че петрече полїтеїа де ла апѣсѣ сїре рѣсѣрїтѣ. Аїче este rezidenца Домнїторїѣлї шї а Мїтрополїтѣлї церїї, а дрегѣторїїлор челор маї палте, а конѣлїлор пѣстерїлор стрѣїне прекѣм а Рѣсїеї, а Аѣсѣрїеї, а Францїеї, а Англїеї, а Прѣсїеї шї Гречїеї; аїче este центрѣл чївїлїзациїеї шї а їндѣстриїеї Молдовене прекѣм шї а комерцїлї цереї. Кѣ toate кѣ ачеаѣстѣ полїтеїа дин маї тѣлте рѣндѣрї фѣ прада флѣкѣрїлор мїцїтїоаре але фокѣлї, прекѣм ла 1753, ла 1827, ла 1832, шї ла 1845, акѣма дїнѣ маї регѣлѣндѣсѣ нѣмѣрѣ зїдїрї дїндѣсѣл де марї, алесе шї фрѣмоѣсе. Дїнтре ачесте се дїнсеаннѣ монастїреа Сф. Трїерархїї де стрѣкѣтѣрѣ бїзантїнѣ, акѣрїеа парте дїн афарѣ де сѣсѣ пѣлѣ цосѣ este скѣлпѣтѣ дин арабескѣрї; атѣтѣ фрѣмѣсеца темлѣлї кѣтѣ шї релїквїїле (моѣщеле) преакѣвїоасеї Параскїве, адѣсе аїче дїнкѣ де Домнѣл Васїліе каре рїдїкѣ ачестѣ монѣментѣ ал евлавїеї сале ла 1644, траде ла сїне пе кредїнчїшї шї пе воежорїї амїрѣторї фрѣмѣсецеї архїтектонїче. Катедрала Сф. Мїтрополїї este о зїдїре тѣреадѣ дїнкѣ недїндеплїнїтѣ. Сф. Нїколае чел Марѣ

саѣ бисерика Домнеаскъ, каре есте зидитъ де Стефанѣ чел Маре ла 1474 дзпъ че пзртъ треі марі бірзінці тотѣ днтр'знѣ анѣ, ла Ракова асзпра Търчилор, ла Ръмникъл Саратѣ асзпра Мъntenілор (Валахілорѣ) ші ла Грѣмъзъщї асзпра Козачілор. Дн еа се афлѣ треі алтаре пентрѣ сънта літзргіе кѣ храмъріле: Сф. Николае, Стефанѣ ші Мъченица Варвара. Дн ачеастъ Бисерикъ се знгѣ кѣ сънта літзргіе Домні Молдовеі. Monastіrea Сф Спїрїдонѣ ші Monastіrea Голїеа зидїрі днсъмнътоаре. Палатзл Фостзлі Домнѣ де о архїтектъръ модернъ. Къртеа веке, резїденца Домніторілор се афлѣ ла капътзл сѣдік ал політеї, дн кзнцизратъ дн партеа сѣдѣ-осїкъ де о рїпъ, кареа есте днтърїтъ де цїзрѣ днпрецізрѣ кѣ зїдѣ; еа сѣферї чеа маї де не зрїтъ ардере ла 1827 дїн каре тїмпѣ пзпъ ла 1841 се афлѣ дн рїні, къндѣ днчепъндѣсе а се днтокмі, се ръндсі а фї чентрзл комзпнѣ ал тзтзрор Інстанцілор Administrative ші Цздекъторещї дїн ачеастъ капїталъ. Партеа деспре ръсърїтѣ а ачестзі палатѣ есте акъм локзїнда Домнзлі Грїгорїе Гїка. Дн кзпрїнсѣл кърції се афлѣ Касарта Мілітаръ ші Манежа. Маї мълте палатзрї але капїталей сънтѣ де архїтектъръ фрзмоасъ.

Днтре ашъзъмїтеле пзвлїче се днсеампъ: Академіеа, дескїсъ ла 16 Ізніе 1835. Ліче сънтѣ Класе Колеціале, ші Класе пентрѣ днвѣдътзрїле дналте, асемїне знѣ Кабїнетѣ пентрѣ Фїзїкъ, Хїміе ші о Бїбліотїкъ: ачестѣ ашъзъмнѣтѣ се алкътѣеще дїн дозе палатзрї марї деспърїте де о страдъ, престе каре се рїдікъ знѣ аркѣ де

стілѣ Іонікѣ pentru димпрезварае дор ши дифрмсецарае політіі. Скоала пэміть Васілеанъ де ла днтеееторіа еї Домнѣа Васіліе Лѣпа ла 1644, зідіре де стілѣ векіѣ че се афлѣ дн кепрінсѣа монастіреї Сф. Тріерархі. Знѣ інстітутѣ націонал pentru днвѣцарае Фетелор днтееетѣ ла 1835, знѣ Кабінетѣ де Історіеа Натѣралѣ днфінцатѣ ла 1832; о Скоалѣ де мешештрї дескісѣ ла 11 Ізніе 1841 pentru днформарае де арісанї пѣмѣntenї; треї Тіпографії pentru деосевіте лімбї, асемінеа се афлѣ дозе Літографії, знѣ Театрѣ Націоналѣ дн каре цоакѣ ши акторії стрейні, треї Спіталѣрї, знѣа pentru четѣценї дн монастіреа Сф. Спірідонѣ а кѣрѣа зідіре ва днфѣцшоа знѣа дін челе маї фрѣшоасе палатѣрї дін капиталѣ, аѣтѣа pentru Міліціе днтр'знѣ палатѣ партікѣларѣ ши ал треїле pentru Евреї рідікатѣ ши цінсѣ кѣ келтсеала ачестеї нації, асемінеа знѣ адѣпостѣ pentru небѣнї дн монастіреа Голіеї; аїче се афлѣ ши резервоарѣа комѣнѣ саѣ Каса апелор, де знде апа се дншпарте прїн апѣдѣкѣрї де ферѣ дн маї мѣлте пѣрці але політіеї.

Позіціеа Іасілор естѣ фоарте пітореаскѣ, ашѣзатѣ фїндѣ пе треї деалѣрї, чел днтѣѣ естѣ Деалѣа Копозлѣі че віне деспре меазѣ-поанте ши се днтінде ка о лімбѣ де пѣмѣнтѣ, пе ачестѣа естѣ ащернѣтѣ чеа маї марѣ партѣ а політіеї ши зідіріле челе маї днсемнате; пе ел се афлѣ ши грѣдіна пѣблїкѣ дн мїзлокѣа кѣреїа се рідікѣтѣ знѣ монѣментѣ днтеміетѣ ла оказіеа рестаураціеї Молдовеї ши днкінатѣ Дншѣратѣлѣ Сѣзеранѣ, ши ачелѣ Протерсіторіѣ; ал доїлеа Деалѣа

Чирквлѣи че вѣне спре рѣсѣритѣ шѣ се deaparte de чел днтѣѣ прѣпѣтрѣвл Кѣкаина шѣ валеа Татарашиѣ, пе ачестѣ деалѣ ла Моара де вѣнтѣ este цѣnterimѣвл сѣриманѣлор шѣ ачелор кѣзѣцѣ де чѣстѣ шѣ холерѣ; ал треѣлеа Деалѣл Гѣльцѣи че вѣне спре теазѣзи, десѣтрѣндѣсе де чел днтѣѣ прѣп апа Бахлѣвлѣи шѣ Николаина, ачестѣ parte а политѣеѣ се пѣмеще Тѣргѣшорѣл кѣрѣнитѣ де знѣ Капитанѣ. Nѣmirea de Галата о поартѣ де ла monastѣrea de асемѣнеа пѣмѣре, дн каре се вѣдеаѣ рѣинѣле знѣи палатѣ, че акѣма este ziditѣ, шѣ ера pentѣрѣ Domnitorѣ, каре венѣндѣ де ла Konstantinopolѣ дн Молдова, днainte de а intra дн капиталѣ, петречеаѣ аѣче кѣтева зѣле. Политѣеа Iасѣи аре 10 Барѣере, се днparte дн 6 кварталѣрѣ, 5 марѣ фобѣргѣрѣ, 15 strade (злѣцѣ) маѣ днсемнате, 46 Бѣсерѣчѣ Ortodoxе, 2 армене, 2 католиче, 1 лѣтеранѣ, 1 лѣнованѣ, шѣ 3 марѣ сѣнагоѣ; аре песте 7300 де касе шѣ песте 60,000 локѣиторѣ.

Днпреѣзрѣимѣле политѣеѣ сѣнтѣ пѣторещѣ, фѣиндѣ днкѣнѣцѣратѣ де деалѣрѣ аконерѣте кѣ вѣѣ родѣтоаре шѣ пометѣрѣ прѣесте каре се рѣдикѣ monastѣрѣ, прѣкѣт Галата пе деалѣл деасемѣнеа пѣмѣре, Четѣцѣеа пе деалѣл деасемѣне пѣмѣре, каре este знѣ локѣ днтѣрѣитѣ шѣ вѣне спре теазѣзи де ла политѣе дн Фаѣа Гѣльцѣеѣ; винетѣрѣле (подгорѣе) Соколеѣ пѣмѣте аша де ла monastѣrea Сокола, дн каре се афлѣ Semѣnarѣеа Benjaminѣ titulatѣ аша де ла Мѣтрополѣтѣл Benjamin Коѣтакѣ, каре аѣ днтѣmeet'о ла 1804. Ачесте винетѣрѣ днформѣтѣ знѣ амфѣтеатрѣ дн деалѣл Ренедѣеѣ, дн а Пѣзнѣвлѣи саѣ ал Петрѣрѣеѣ шѣ дн деалѣл

Белведеръ лѣи, каре се дикордеазъ дмареѣзрѣ, пе ачестѣ дин зртъ че стъ дн фаца monastirei Сокола се афла вѣла (палатѣ де варъ) а фостъ-лѣи Domnѣ, днмизлокъл знѣи паркѣ днтинсѣ къ знѣ басенѣ (хавззѣ) фоарте фрѣмосѣ. Спре партеа деспре рѣсъритѣ а политиеи се дескиде шесъл Бах-лѣилѣи, че се знеще къ ал Жѣжѣи ши ал Прѣ-тѣлѣи; totѣ дн ачеастъ парте чева маи спре меа-зъ-поанте ecte деалъл нѣмитѣ Аронѣ Vodъ, къ monastirea deceminea нѣмире зидитѣ де ачел Domnѣ пе ла 1593.

Подѣл-Ллоаеи, спре апсѣ де ла Iaci, полит-оаръ пе апа Бахлѣилѣи, каре трече prin мизло-кѣл еи, се администреазъ де кѣтръ знѣ Полицмаѣстрѣ.

Тѣргъл Фрѣмосѣ, политие маи mare декѣтѣ чеа дин тѣи ecte администратъ де знѣ Полицмаѣ-стрѣ ши аре о скоалъ пѣбликъ примаръ днфиоца-тѣ ла 1841, дн дмареѣзримѣле ачестеи политии крескѣ чеи маи фрѣмоши харѣзжѣи дин царъ.

Хѣрлѣѣ фѣ пѣлъ ла 1834 кап. цин: Хѣрлѣѣ, кѣндѣ с'аѣ днтрѣнитѣ къ totѣла ла Iaci. Дн ауро-пѣре де Хѣрлѣѣ, маи днѣосѣ, се афлъ знѣ catѣ mare Kotnariѣ unde Domnitorъл Despotѣ ла 1563 днфиинцъ Академѣеа нѣмитѣ де Kotnariѣ фѣиндѣ пе атзичѣ политие; аиче днкъ се вѣдѣ ас-тѣзи рѣинѣ де палатѣри. Дн ел сѣнтѣ 3 висеричѣ дин каре зпа е католикъ; прежмѣтѣриле лѣи ащер-пѣте пе деалѣри дпалте сѣнтѣ аконерѣте къ вѣи ренѣмите, каре ривализѣскѣ къ ачеле дин Odo-вѣши, Нѣкорѣши ши Панѣи дин цинстѣл Пѣтнеи.

Скѣленѣи Молдовеи пе цѣрмъл дренѣтѣ ал Прѣтѣлѣи днтр'знѣ шѣсѣ днтинсѣ ecte трекѣтоаре,

аре аратъ, ші е локѣ де комерцѣ кѣ търѣрїле че вїнѣ дїн Рѣсіа шї каре трекѣ аколо дїн Молдова; аїче есте ашъзарѣа знїї командїрѣ де пемарцінеа Прѣтѣлї, шї вара есте локѣ де фередее. Ачеастѣ политїоартѣ аѣ аїїнїсѣ а фї днсемпнатѣ дн історїе прїн лїпта че се фѣкѣ аїче днїтре Гречї шї Търчї ла револуціеа дїн Молдова, зрматѣ ла 1821. Дн фаца Скъленїлор деспрѣмеазѣ зї се днсеамнѣ сатѣл Стѣнка пентрѣ позіціеа са де пе знѣ лануѣ де деалѣ фоартепалѣ, де знде окїл домнеазѣ, песте днїнїсѣл шѣсѣ ал Прѣтѣлї шї песте пѣшѣнтѣрїле Бесарабієї, че с'аѣ днтрѣпатѣ кѣ Рѣсіа ла 1812.

Дїнстѣл Васлїїлї.

Дїнстѣл Васлїїлї се афлѣ днїтре дїн: Іасїї, дїн: Фѣлчїїлї, дїн: Тѣтовїї шї дїн: Романїлї, ел се днпартѣ дн 5 окоале шї аїнме: околѣ Краснеї, ал Мізлокѣлї, ал Фндѣрїлор, ал Стенїкѣлї шї ал Раковєї, авѣндѣ 177 де сатѣ.

Васлїїлї пѣ апа деасемїнеа пѣмїре, каре аїче се варсѣ дн Бѣрладѣ; есте каїтала дїнстѣлї, сказнѣл дрегѣторїїлор дїнстале шї аре о скоаль пѣвлїкѣ прїмарѣ, статорнїчїтѣ де ла 1841. Аїче се вѣдѣ рїнїле знїї палатѣ ал лїї Слѣфанѣ чел Марѣ, знде петречеа кѣте одатѣ дїн презнѣ шї о вісерїкѣ а Сѣнтѣлї Іоанѣ Ботезѣторїїл, зїдїте ла 1475. Чѣва маї снре сѣдѣ де ла Васлїїлї пе крещѣтѣл знїї деалѣ палѣ апаратѣ ла остѣ шї нордѣ де рїнтѣрї пончїше, еартѣ ла сѣдѣ шї вѣстѣ де шануспї, се зїче а фї фостѣ о четате дн

локъл кърѣа астьзі креще о віе фрѣмоасъ. Локѣ вредникѣ де днсемнатѣ дн ачестѣ цинстѣ есте сатѣл Подѣл Налѣ пе ана Раковѣцѣл маї дн сѣсѣ де Васлѣѣ, знде Стефанѣ чел Марѣ комендѣндѣ патрѣзечї де мїї де Молдовенї, дозе мїї де кълѣреці Полонї шї чїнчї мїї де Секѣї, чеї венісерѣ дн ацїсторїѣ ла 5 Іануаріе 1475 бірсі арміеа Оттоманѣ, алкѣзітѣ дїн о сѣтѣдозеzechї де мїї де Тѣрчї, афарѣ де Тартарї шї Ромѣнїї мѣntenї, че се комендаѣ де кѣтрѣ Хадїмѣ Сѣлеїманѣ Паша Беглербеїѣ де Рѣмелї. Цинстѣл Васлѣїѣлї есте кѣпоскѣтѣ дн царѣ pentрѣ мѣлцїмеа шї вѣпѣтатеа мїереї че скоате.

Цинстѣл Фѣлчїїѣлї.

Цинстѣл Фѣлчїїѣлї саѣ ал Хѣшѣлї се афлѣ днтре Бесарабіеа, цїн: Іасїлор, цїн: Васлѣїѣлї шї цїн: Тѣтовеї; ел се днпарте дн 4 окоале шї апѣте: окоалѣ Подѣленїї, ал Краснїї, ал Мізлокѣлї шї ал Прѣѣлї авѣндѣ 122 де сате.

Хѣшїї нѣ департе де ана Прѣѣлї сѣнтѣ капїтала цинстѣлї, резїденца знѣї Епїскопѣ нѣмїтѣ де Хѣшї шї сѣказнѣл дрегѣторїїлор цинстале, аїче се афлѣ о скоалѣ пѣвлїкѣ прїмарѣ днтемеетѣ ла 1832. Прежнѣтѣрїле ачестеї полїтїї сѣнтѣ акоперїте де вїнетѣрї, каре продѣкѣ вїнѣ дндестѣл де вѣнѣ. Дн апропїере де Хѣшї пе шесѣл Прѣѣлї ла сатѣл Рѣшѣшїї, се афлѣ товїла Рѣѣѣеа знде се зрмѣ вѣтѣлїеа днтре Петрѣ чел Марѣ ал Рѣсїеї шї днтре мареле Вїзїрѣ Мехмедѣ, ла 12 Ізлїе 1711, днкеїндѣсе аїче шї паче днтре амѣндозе

пѣтеріле. Фѣлчіѣл, пе апа Прѣтѣлѣи кѣ трекъ-
тоаре дн Бесарабіа; де ла ачеастѣ полііе кѣ-
пѣтъ пѣміре totѣ цінѣтѣл, каре се зіче ші ал Хѣ-
шѣлѣи. Доколіна, полііоарѣ пе апа Бѣрладѣлѣи,
днсемнатѣ прін знѣ подѣ ащернастѣ пе чінчі ар-
кѣрі, каре есте чел маї mare дін царѣ, фѣкѣтѣ
ла 1841. Ачестѣ цін: есте кѣноскѣтѣ пентрѣ мѣл-
цімеа агѣзілор ші а мѣтѣсеріілор, кѣм ші а тіѣ-
тізнѣлѣи че креще дн ел.

Цінѣтѣл Тѣтовеі.

Цінѣтѣл Тѣтовеі саѣ ал Бѣрладѣлѣи, се афлѣ
днтре цін: Фѣлчіѣлѣи, цін: Васлѣлѣлѣи, цін: Те-
кѣчѣлѣи ші цін: Ковѣрлѣлѣлѣи кѣпрінзіндѣ 5 окоа-
ле ші анѣме: околѣл Сімліеі, ал Тѣтовеі, ал Пе-
рескѣлѣлѣи, ал Кородѣлѣи ші ал Тѣргѣлѣи кѣ 153 сате.

Бѣрладѣл пе апа деасемінеа пѣміре есте
капітала цінѣтѣлѣи, сканѣл дрегѣторіілор цінѣтале,
аре знѣ спиталѣ, о скоалѣ пѣвлѣкѣ прімарѣ дн-
темеетѣ ла 1832 ші Класѣл Кодреанѣ пѣ-
мітѣ аша де ла фѣндаторѣл сеѣ, дн каре се про-
пѣне лімба латінѣ де ла 1846. Ачестѣ полііе
дн прівінца індѣтріеі се деосебеше де челелате,
авѣндѣ челе маї мѣлте фабрічі де сапонѣ; полііе
тіеа дн 1851 аѣ сѣферітѣ о ардере кѣмплітѣ. Дн
апропіере де Бѣрладѣ се афлѣ рѣніле знсі че-
тѣці вскї че абеа се кѣноаше ші каре де кѣтрѣ
локѣторі се пѣмеше четатеа де пѣмѣнтѣ. Пѣещіі,
Плопана, Опѣещіі, ші Мѣрѣеніі сѣнтѣ поліі-
тіоаре мічі.

Ачестѣ цінѣтѣ дін векіме форма репѣбліка Бѣр-
ладѣлѣи.

Цинстъл Пстнеі

Цинстъл Пстнеі саѣ ал Фокшенілор се афлъ дп-тре цин: Вагъзълі, цин: Текъчійзълі, цара Ромънеаскъ ші Трансілваніеа, дпшърцундъсъ дп 5 о-коале ші анѣме: околъл Ръкъчійзнеі, Зьвръзціі, ал Вранчеі, ал Гърлеі ші ал Біліешлор, авъндѣ 159 de cate. Ачестѣ цинстѣ с'аѣ дптръпатѣ ла Молдова де къртъ Стефанѣ чел Маре даѣъ че аѣ ві-рзітѣ не Радъ Домпъл Мъntenілор ла 1475, къчі лінеа търцінеанъ маі nainte ера ана Тротъшзълі, еаръ акъш а Мілковзълі.

Фокшеніі не зпѣ каналѣ ал Мілковзълі, че десparte політіеа дп дозе пърці, дп каре Фок-шеніі Молдовеі че'сѣ маі марі декътѣ аі Roma-ніеі, сітзациі не партеа дреантъ а каналзълі, сълтѣ капітала цинстзълі, скъзнъл дрегъторіилор цинстале, аре о скоалъ прімаръ дптемеетъ ла 1832, зпѣ сѣталѣ pentръ серімані, о фабрікъ де лътълърї stearine дптемеетъ ла 1848 ші есте чентръл ко-мерцзълі дпнтре Молдова ші цара Ромънеаскъ, къ трекълоре дп акта дпн зрмъ, О доведціі не Міковѣ політіе мікъ къпоскътъ дп Молдова псн-тръ вінаціле сале каре сълтѣ челе маі взне дпн царъ. Панчійл, Ацізълл Ноѣ ші Нътълоса сълтѣ політіоре мічі кърмзіте де къртъ комісарі.

Цинстъл Пстнеі есте къпоскътѣ ка чел дптыѣ дп Молдова, дп прівінда вінетърілор алесе, че скотѣ не анѣ сѣме дпсемпате де вінѣ, къ каре лъкреазъ зпѣ комерцѣ дпсемпторіѣ.

Цинствл Теквчлвлі.

Цинствл Теквчлвлі се афлѣ днтре цин: Пствелі, Баквллі, цин: Тстовелі ші ал Ковзрвллівллі дмпър-цндсе дн 4 окоале, ші анѣме: окоалѣ Бърладвллі, ал Некорещілор, Бърхечлвллі ші ал Зелетинвллі кѣ 136 de cate. Цинствл ші канітала са аѣ лѣтѣ нѣмпре де ла ана Теквчелвл чѣ ѣсворѣще дн пѣдѣреа сатвллі Теквчелѣ, чѣ е спре порѣдѣ-вѣстѣ де ла політеа Теквчлїѣ.

Теквчлвл не ана Бърладвллі, есте канітала цинствллі, сквзвл дрегѣторіілор ші аре о окоалѣ пѣвлкѣ прімарѣ днфінцатѣ ла 1841. Нікорещії не цѣрмѣл стѣнгѣ ал Сіретлвллі, політе мікѣ кѣр-мсітѣ де кѣрѣ знѣ комісаріѣ; прежштѣрле еї прежм ші алте пѣрцї алѣ цинствллі сѣнтѣ кѣнос-кѣте нѣнтрѣ влнѣтрї, кѣре се асѣатѣнѣ кѣ чѣле де Одѣвещї. Подѣл Тѣрквллі спре нѣрдѣ де ла Теквчлїѣ се кѣрмѣше де знѣ Поліцѣ-маїстрѣ.

Цинствл Ковзрвллівллі.

Цинствл Ковзрвллівллі саѣ ал Галацѣвллі нѣмітѣ аша де ла політеа Галацїї се афлѣ днтре цин. Теквчлвллі, цин. Тстовелі, ші пѣмѣнтѣл Бѣсарѣ-вїелі де кѣре се деспартѣ прін Прѣтѣ, Бѣлгарїеа де кѣре се деспартѣ прін Дѣнѣреа ші цѣра Рѣ-тѣнеаскѣ де кѣре се деспартѣ прін Сіретлїѣ ші Мілковѣ. Ачѣстѣ цинствл се днпартѣ дн 3 окоале, ші анѣме: окоалѣ Сіретлвллі, ал Прѣтлвллі ші ал Хорінцїї авѣндѣ 82 de cate.

Галаці не Дънъреа, este cauitala ținutului, scuzată dreptoriilor, al Trisnaului de Comerț, și al generalului comanda de pe drumul Дънъреї къ злѣ garnizonul de soldați. Aice се а-флѣ о скоалѣ публікѣ примарѣ датеетѣ ла 1832 о типографіе де ла 1846, о казартѣ днтрънѣ palatul Фрѣмосѣ, злѣ сѣталѣ pentru sermanii, о карантинѣ пе днрмѣл Дънърѣї, și mai multe gră-паре (хамбаре); аиче este пѣнтѣл чел маї днсем-натѣ pentru comerțul din Moldova, ачлѣ pentru producetele че се импорть къ васеле дн Търчіеа și де пе айреа, кѣтѣ și pentru челе че се ес-порть дн царѣ. Галаці Porto-Франкѣ се poate зиче чел днчлѣ portul ал Дънъреї кѣтрѣ рѣвѣр-сѣрїле ачестлѣ фазвлѣ, фїндѣ кѣ poziciile пе пѣ-тѣнтѣл Молдовеї днтре Бесарабіеа și Romănia. Галаці сѣнтѣ ащернѣлї пе злѣ dealul палѣ акѣ-рѣла поале аконерїте де зидїрї се спалѣ де Дънъ-ре; дн а стѣнга са аре ларгѣл și днчлѣсѣл лакѣ ал Братешлѣ кѣ Прѣтѣл, дн а дреанта Сїпетїл, еартѣ дн Фацѣ песте Дънъреа прївїреа се тѣр-цінеще дн коашеле și вѣрѣрїле Балканїлор.

Спре меазѣ зї де ла Галаці, дн депѣртаре ка о ținutate де оартѣ, се афлѣ пе малѣ стѣнгѣ ал Сїпетїлї че дѣ дн Дънъреа, рѣїїїле знеїче-тѣлї пѣмїтѣ Цігліна саѣ Триклїна, кареа фѣ зна днтре четѣїїле зидїте пе малѣ Дънъреї (дънѣ зїса знора) де кѣтрѣ Бєлизарїе спре апѣрареа Даціеї și а Miziei; днтре рѣїїїле ачестеї четѣлї маї кѣ самѣ ла 1837 с'аѣ гѣсїтѣ о мѣлїїме де аntївїтѣлї, monete și ctatse де бронзѣ.

Пе ке а, Фолтешїї, Бѣлѣшѣїї, Рого-

жъпії, Дръгъшъпії, ші Берещії, съпѣ
полііоаре мичі,

Прін цінѣла Галацълѣ треце валѣл пѣмитѣ ал
лѣ Траіанѣ че се траѣе де песте Олѣ маї дін
Дѣпъреа, ші трекъндѣ прін цара Ромънеаскъ, ші
Молдова се дѣтінде пѣнѣ дн Оонѣ.

ROMANIA

Конфиніле. Ла пордѣ се тѣрѣнеце къ Трансильваніеа де каре се деспарте prin мѣнѣи Карпаѣ, ші къ Молдова де каре се деспарте prin ріѣл Мілковѣ ші Сиретіѣ. Ла остѣ ші сѣдѣ къ България де каре се деспарте prin Дѣнѣре. Ла вестѣ къ Принѣпатѣл Сербіеі де каре се деспарте prin Дѣнѣре, ші къ Банатѣл дін Ținaria де каре се деспарте prin Карпаѣ.

Ноziѣеа. Romania се афлѣ днтре $43\frac{1}{2}$ ші $45\frac{1}{2}$ grade лѣдїме пордїкѣ, ші днтре $40\frac{1}{4}$ ші $45\frac{4}{5}$ grade лѣдїме остїкѣ, сокотїндсѣ де ла meridianѣл Феро. Чеа маї mare лѣдїме де ла апсѣ спре рѣсѣрїѣ дін Оршава пѣнѣ ла гѣра Сиретїлѣї este de 128 m. мер. іарѣ лѣдїмеа чеа маї mare дін Карпаѣ де ла Тѣрнѣл-Рошѣ пѣнѣ дн Дѣнѣреа ла Тѣрнѣ este de 54 мїле, Цара are 1,300 m. патрате; 2,600,000 лок.

Апеле. Дѣнѣре а адапѣ о parte деспре вестѣ а Romaniѣ днченѣндѣ де ла Оршава ші апої тоатѣ partea сѣдїкѣ ші остїкѣ а церїї; еа прїметѣ дн сїне днченѣндѣ де ла вестѣ спре остѣл церїї:

Жїзл чел маї вестїкѣ ріѣ ал цереї къ афлѣ-ентеле сале: Мотрѣ, Ținida, Салчеа, ші Amarida дѣ дн Дѣнѣре.

Олѣа чел маї mare рїѣ ал Romanieї днparte
цара дн дохе: дн Romania mare ши Romania
микъ. Ел intrъ не ла Търнѣа Рошѣ ши кѣ афлѣ-
entеле сале: Лотрѣ, Олтецѣа, Топологѣа
ш. л. t. се варсѣ дн Дѣнѣреа ла Търнѣ дн фа-
ца Нїкополѣа.

Ве де ши Телеортанѣа се днтѣлескѣ ла
Шоїтѣ. Арцешѣа кѣ Дѣтбовїца лѣнгѣ Сѣдїцї
ши Галомїца че даѣ дн Дѣнѣре.

Бѣзѣа ши Рѣтнїкѣа се варсѣ дн Ciretiѣ,
каре фаче конфинїе деспре Молдова ши апої кѣ
ел дн Дѣнѣреа.

Ане минерале. Дн partea Munteanъ саѣ
де сѣсѣ а Romanieї, се афлѣ о тѣлѣме де іс-
воаре минерале днтре каре маї днсемнате'сѣ:
Балта-Алѣ дн жѣдецѣа Рѣтнїкѣа кѣпоскѣтѣ
маї кѣ самѣ де ла 1845. Бобочїї дн жѣдецѣа
Секзенїї, Пѣчоаса дн жѣ: Дѣтбовїца, Олѣнешиї
дн жѣ: Вѣлча. Бреаза дн жѣ: Прахова.

Мѣнци: Пѣтѣнтѣа Romanieї се днчинѣ маї
дн тоатѣ partea nordїкѣ ши чева дн чеа вестї-
тїкѣ де кѣтрѣ мѣнциї Карпацї, але кѣрора пїскѣрї
днalte, сѣнтѣ днфрѣтѣсѣдате де о plantacie не
кѣтѣ де пѣкѣтѣ не аѣта ши фолосїтоаре ротѣ-
нїлор. Пїскѣа Бѣчечїлоресте днaltѣ ла 6000 де пї-
чоаре. Дн сїнѣрїле мѣнцилор ісворѣскѣ рїзрїле
каре се цѣсѣ прїн кѣтнїїле челе десфѣтѣтоаре а
ле церїї днлеспїндѣ родїреа огоарелор, ши дн-
дѣлчїндѣ клїма чеа фаворїтоаре а Romanieї. Вѣп-
тѣрїле Nord-vestїче прїчїнѣскѣ адеце орї скїм-
вѣрї де температурѣ ши прїн ѣрмаге кѣте оdatѣ
їернї, аспре, ши верї кѣдѣсроасе кѣ понцї речї

din pricina mănăstilor, а вълчилор ши лакърилор de лъпгъ Дънъреа. Пътънтъл Романіей аре ши мănăстї вълканїчї маї къ самъ дн жьдецъл Вълчеа, каре с'ащ доведитѣ дн 1834 къндѣ с'ащ дескїсѣ маї мълте гъри, вьрсъндѣ флакърї.

Продѣктеле. Dintre мїнерале дн мănăстї се афъл: азрѣ, арцїнтѣ, ферѣ, меркърѣ, амьрѣ, катранѣ, пькърѣ, пьчоасѣ, ши о мълчїме de sare prin о-кне, din каре се скотѣ не totѣ анъл несте 20 мї-ліоане de окъ; афарѣ de мїнеле сьрїї ши а пькьреї челеланте сьнтѣ пекьъstate. Dintre вегетале, мănăстї дащ totѣ Фелїзл de лемнѣ pentрѣ архїтектьрѣ ши навїгацїоне, ши днтре арборїї, пьдърїлор се дн-сеамнѣ: Фапї, стежарї, бразї din каре се факѣ скьндърї, катаргърїла васеле пьстїтоаре ш.л.т. Арборїї родїторї се днїндѣ не поалеле мănăстїлор ши prin гръдїнї прекьм каїсїї, зарзарїї, персїчїї ши каста-нїї че сьнтѣ несте Олтѣ дн Вълчеа; мерї, перї, чїреши, пьчї, понъшоїѣ, орзѣ, талаїѣ, овьсѣ, секарѣ, їнѣ, кьнепѣ, їстїзнѣ ши алтеле. Dintre анїмале прекьм дн нещї: морзїї, сомнї, крапї, чїрї, лїпї, щївчї, рачї, скоїчї ши алтеле. Din патрънеде: зрїї, лъпї, вълпї, рьшї, кьпрїоаре, червї, чїрези de вої ши вачї, ергелїї de каї, тьрме de ої, порчї, бїволї, ши алтеле. Din insecte се днсеамнѣ: албїне каре дащ мїере фоарте вьпѣ, асемїне гъндачї de ма-тасѣ.

Комерцъл este днсеамнатѣ маї алесѣ дн еспортацие de пей, гръѣ, вїте, чеарѣ, лъпѣ, злїѣ, червїшѣ, вїнзрї, ракїѣ, ши дн їмпортациа лъкърї-лор ши мълкьрїлор de лъксѣ, кьчї din челе de тревзїнцъ пїмїкь пѣ лїпсеще.

Гьвернѣл. Цара Ротънеаскъ се афлѣ съвѣ съзепинitatea дналтеї Порці шї съвѣ протекція Рѣсіеї. Цара се вькъръ de о фортъ de гьвернѣ консітзціонелъ кьиринсъ дн Реглемента Органікѣ, сфиндітѣ шї днтродъсѣ ла 10 Martie 1831. Кърмзиторіѣл цериї поартъ пѣмпре de Принчипе, Домнѣ саѣ Воеводѣ. О Ценералнікъ Адънаре че се цине дн Бьксрещї алкътсїтѣ дн 43 репрезентанці саѣ Депстаці аї цериї, шї презедсїтѣ de Метрополїтѣл цериї, есте днпстернаїтѣ а фаче леїсїрі атингътоаре de ферицїреа Романїеї; ачеастѣ Адънаре de ла 1849 есте днкїеъ пе знѣ тїмпѣ недетермінатѣ. Ла 1850 с'аѣ дескїеъ Дїванѣл Общескѣ (ad hoc) дн локѣл Общешїеї Адънѣрї. Пе лънгъ ачеаста се маї афлѣ Дїванѣл Дналтѣ, Къртеа Адмїнїстратївѣ саѣ Сфатѣл, Къртеа Жьдекътореаскъ, Трїбуналѣл de Комерцѣ, Трїбуналѣл Крїмїналѣ, Комїтетѣл Карантїнїлор, Комїтетѣл Докторескѣ; Мїнїстерїеа Бїсерїчеаскъ, Мїнїстерїеа Амвѣдѣтѣрїлор пѣвлїче шї алтеле. Мїліціеа се алкътсеїче маї мѣлтѣ дн 6,000 de оамїнї днпѣрїдї дн педестрї, de карїї сѣнтѣ 3,519, дн кавалерї 1,200 дн артїлерїдї пентрѣ о батерїе de 6 тѣнрї; шї дн марїнарї de батрѣ че стаѣ пе Дѣнѣреа, de каре сѣнтѣ 217. Армеле Романїеї саѣ сїмволѣрїле цериї сѣнтѣ: знѣ вѣлтѣрѣ кѣ арїїле днїнсе сепнѣл днїнсеї стѣпѣнїрї а Романїлор, дн геарѣ цїне крѣчеа сїмволѣл кредїнѣї шї ал бїрѣнѣї Ротънїлор дн каре пѣрѣреа се днкредѣ, пе канѣ поартъ о коронѣ, сїмволѣл шѣрїеї шї пѣстернаїцїеї стрѣтшошїлор пострїї каре домнїаѣ песте лѣме, дн геаре цїне савїеа шї вѣсдѣганѣл сїмволѣрїле вѣр-

вѣдїей шї а вїрвїндії. Колорѣл націзналѣ есте
Албастрѣ дикїѣ шї Галбѣлѣ.

Релїгіеа domniitoare este асча Христїанѣ де
рестрїтѣ, а кѣрїеа капѣ се пѣтесе Мітрополїтѣ ал
Ънрго-Валахїей, авѣндѣ резїденца са дн Бѣкѣ-
рещї: не лѣнгѣ асчаствѣ се маї аолѣ треї Епїс-
копї че резїдесекѣ ла Рѣтнїкѣ, Бѣзѣлѣ шї Ар-
цешѣ. Кѣлтѣрїле стрїеїне прекѣтн: Католикѣ, Лѣте-
ран, Арманѣ шї Евреескѣ сѣнтѣ толерате,

Дѣштѣрїеа Administrativѣ. Тоатѣ
Romanica се дѣпартѣ дн 17 жѣдеце саѣ цїнѣтѣрї,
дїн каре 5 се аолѣ дн Romanica шїкѣ: Горжѣл,
Вѣлчеа, Меєдїнцѣл, Должѣл, шї Романациї шї 12
дн Romanica таре: Арцешѣл, Мѣшчелѣл, Дѣт-
вовїца, Прахова, Бѣзѣл, Рѣтнїкѣл, Бѣрїла, Іа-
ломїца; Ілфовѣл, Влашка, Телеортанѣл шї Ол-
тѣл; шїе каре дїн сале се сѣвѣдѣнартѣ дн пласе
ла шесѣ, шї плаїбрї ла мѣнте. Дѣштѣ носїеа дн-
сѣ че кѣпрїндѣ, жѣдеце се дѣштѣртѣ дн дозе:
дн мѣнтене шї кѣштене. Челе Мѣнтене сѣнтѣ
тѣлѣ маї плѣкѣте шї маї сѣнѣтоасе дїн прїчина
позїеї лор.

Жѣдеце ле мѣнтене.

1. Горжѣл	кѣ кап.	Тѣргѣжїл.
2. Вѣлчеа	—	Рѣтнїкѣл.
3. Арцешѣл	—	Пїтешїї.
4. Мѣшчелѣл	—	Кѣтпѣл-Лѣнгѣ.
5. Дѣтвовїца	—	Тѣрговїцеса.
6. Прахова	—	Плоешїї,
7. Бѣзѣл	—	Бѣзѣл.
8. Рѣтнїкѣл	—	Фокшенїї.

Жьдеуе ле Къшыне.

9. Меединъа	къ	кап.	Чернеціи.
10. Должъа	—		Краюва.
11. Романіціи	—		Каракалѣ.
12. Олтъа	—		Слатина.
13. Телеортанъа	—		Търнъа.
14. Влашка	—		Цървъа.
15. Іафовъа	—		Бъкьрещіи.
16. Іаломіца	—		Каларашіи.
17. Бръла	—		Бръла.

Політіале ші локѣріле челе маї днсеинате сънтѣ зрнѣоареле:

1. **ТЪРГЪЖІЪА** капиталъа жьдеуази Горжъа дн центръа сеѣ; дн апропие се афлъ Къръвнещіи къ о фабрікъ де Фаіансѣ; дн Горжѣ се афлъ 3 монастірі; Тісманъа дн мізлокъа зноі пѣдѣрі де касані, Красна ші Пробачіи. Горжъа есте жьдеуъа челе маї десуре ашеѣ днпре челе мѣнтене; днпре мѣнціи де аколе се днсеашнѣ: Вълканъа, Раствованъа ші Арканъа; сарѣ днпре челе дозезечі де різрі челе адапъ маї марі сънтѣ: Жіхъа, Тісманъа, Бістріна ші Цілортъа. Дн ачестѣ жьдеуѣ се афлъ меркъріѣ ші алте мінерале нелкрате.

2. **ВЪШНІКЪА** кап. Жь: Вълчеа нѣмѣтѣ аша де ла Вълчеа Олтъази, аре чеа днѣіе Епископіе а Романіеі, ші о Семінаріе; епископъа еі поартѣ тітѣ де епископѣ ал Нохъзі-Северінѣ, къчѣ днѣіѣ аѣ фостѣ ашъзатѣ ла четатеа Търнъа-Северінѣ, дѣнъ акървѣа стрікаре с'аѣ мстатѣ аіче. Окна-маре політіе днсеинатѣ центръ окне днавъ-

uite de sare че се потѣ дитрече кѣ челе маї
 марї mine але Европей. Рїзренїї дїсемнарі
 pentрѣ знѣ Форѣ че се фаче ла 8 Септемвріе,
 шї pentрѣ рїніле четвїї векї Рѣконїѣ, кѣм шї
 pentрѣ дрѣмѣл лї Траїанѣ че есте петрїтѣ. Дн
 инєсла дїн Олтѣ, маї сѣсѣ де Рѣмникѣ, сѣнтѣ рѣ-
 нїле четвїї Серфїдава, сарѣ маї спре теазѣ поа-
 нте Тѣрнѣл Рошѣ саз Поарла лї Траїанѣ, не знде
 трече тѣрєцѣл дрѣмѣ петрїтѣ не каре л'аѣ маї
 лѣнїтѣ шї лѣнїтѣ Карол ал VI ал Асєтріеї деснї-
 кѣндѣ мѣнїї кѣ келѣелї марї ла 1715, дѣпре
 їнскрїпцїзнеа че есте ла Кїніенї. Драгѣ шѣнїї
 знѣ деалѣ ренѣмїтѣ pentрѣ челе маї вѣне вїнєрї
 дїн тоатѣ Romanica. Дн ачєстѣ Жѣд: се афлѣ 5
 monastїрї: Козїа зїдїтѣ де Мірчеа Басаравѣ ла
 1390, аїче есте знѣ тєрнѣ че се зїче а фї дїн
 тїмєрїле лї Траїанѣ, Арнота, Бїстрїца, Хо-
 резѣл шї Говора.

3. Итємїї кан. Жѣ: Арцєшѣ лѣнгѣ рїл де а-
 семїне нѣмїре не знѣ локѣ фрѣмосѣ, еї с'аѣ зї-
 дїтѣ де Нєгрѣ Басаравѣ знде аѣ шї домнїтѣ; ас-
 тѣзї се дїсєампѣ pentрѣ негоцѣл мор. Кѣрте а
 де Арцєшѣ полїтїе веке шї фрѣмоасѣ, а трєїа
 rezidenцѣ а лї Нєгрѣ Басаравѣ, знде аѣ домнїтѣ
 venїндѣ де ла Кѣмнѣл-Лѣнгѣ не ла 1210: аїче
 есте шї вїсєрїка лї Нєарѣл Басаравѣ нѣмїтѣ мо-
 nastїреа де Арцєшѣ зїдїтѣ ла 1518, кѣ колоане
 шї pardocalѣ де марморѣ. Ачєста есте чел маї
 тѣрєцѣ монѣментѣ векїѣ ал тѣрїмеї Ромѣнєцїї,
 vizїtatѣ де чеї маї тѣлїї кѣлѣторї шї стрєнїї спре
 кєрїозїтате; акум есте сказѣла єпїскопїеї де Ар-
 цєшѣ. Дн ачєстѣ Жѣ: крєщє понѣшоїѣ фоарте фрѣ-

мосѣ; дн ел се маї афлѣ монастіреле Вълениі шї Тѣтана.

4. **Къмпнѣл-Тѣнгѣ** кап. Жъ: Мъшчелѣ се пѣмеше аша, фїндѣ къ есте ащериѣтъ пе о къмпнїе лѣнгѣ дїнтре мѣнцїи Мъркѣцѣ шї Мѣцѣѣ, а чеаста есте днѣѣа канїталѣ веке а Романїеї шї адоѣа резїденцѣ а прїнцїпїлор веки дѣпѣ Фагарашѣ де ѣнде аѣ венїтѣ аїче; са днкѣ дѣпѣ ѣнѣ кѣреѣ де 652 де ані де кѣндѣ Негрѣл Басаравѣ ла 1200 аѣ зїдїтѣ четатеа, днѣѣѣошазѣ маї мѣлте рѣнї. Мѣшчелѣ есте Жъ: чел маї мѣнтосѣ ал Романїеї; дн ел се афлѣ монастіреле: Флѣмѣнда шї Кѣмпнѣ - Лѣнгѣ; асемїне сѣнтѣ шї бѣї мїнерале.

5. **Тѣрговїшеа** пе Іаломїцѣ есте кап. Жъ: Дѣмбовїца шї дѣпѣ Фагарашѣ а патра резїденцѣ а прїнцїпїлор веки. Де ла 1383—1698 прїнцїпїї петречеаѣ дн трѣнса пѣмаї вара, еарѣ еарпа ла Бѣкѣрешї де ла 1700 лѣсѣндѣо, скѣзѣ къ тотѣл дїн стрѣлѣчїреа са чеа веке шї акѣм есте плїнѣ де рѣнїї трїкте пе каре ле-аѣ немѣрїтѣ поетѣл ротѣнѣ Кѣрлова къ версѣрїле сале Рѣнїїле Тѣрговїшеї. Дн ачестѣ жѣдеѣѣ се афлѣ о Стеклѣрїе шї 5 монастірї: Де алѣл, Нѣчетѣл, Бѣскѣл, Голгота шї Вїфорѣта.

6. **Илоешїї** кап. Жъ: Прахова пѣмїтѣ аша де ла рїл Прахова, аїче се фаче о вѣнзаре днсемпнѣтъ де лѣпѣ. Телега аре фѣнтѣнї де пѣкѣрѣ шї се днсеампнѣ петрѣ negoѣл сѣрїї дїн мѣнцїи. Бѣковѣл кап. Жъ: Секѣнїї че с'аѣ десѣїнцѣтѣ. Кѣмпнїна днсемпнѣтъ петрѣ вѣта де пе дрѣмѣл Брашовѣлѣї: дн ачестѣ жѣдеѣѣ се афлѣ монастірїле: Мѣрїнїенїї, Сїнаїа, Поїана, Брѣвѣ,

ші Бръзоаіа. Слѣпикѣл unde este ши о Окпѣ
din care се scoate мѣлнице де саре.

7. **Бъзеѣл** кап. Ж: deaceminea пѣтире, ачеа-
сѣ politie de demнлѣ се пѣтеа Нанзка ши сѣ
не цермѣл дrentѣ ал ризлѣ Бъзеѣ де ла каре
с'аѣ пѣмитѣ totѣ жѣдецѣл, аиче este сказнѣл знеі
епіскопії, ши се афлѣ ши о топографіе. Ла 24
Ізніе аиче се фаче знѣ форѣ (іармарокѣ) пѣмитѣ
Драгаіка. Вълениі къ ватѣ ши дрѣмѣ дн Тран-
сильваніеа; днтре монастїрї се днсеампѣ: Вїнті-
лъ-Водѣ, Площїі, Гъванѣл.

8. **Фокшенїі** кап. де асѣзи а жѣдецѣлѣ Рѣм-
никѣ каре афлѣндѣсѣ ла марцінеа церїї деспре
пордѣ кѣтрѣ Молдова се деспарте прїп рїзл Міл-
ковѣ, днтврдндѣсѣ політеа дн дозе: дн Фок-
шенїі Romанїеї ши Фокшенїі Молдовеї. Дн Фок-
шенї ла 1772 с'аѣ фѣкѣтѣ конгресѣл днтре пле-
ніпотенціі Австріеї, Рѣсіеї, ши Тѣрчіеї, еарѣ ла
1789 Сѣваровѣ комедантѣл арміеї рѣсеці ши
Ковѣргѣ ал ачелї австріене аѣ пѣртатѣ о вїрїн-
цѣ сѣрѣлѣчїтѣ асѣпра Тѣрчілор. Рѣмникѣл (Ра-
midava), веке кап. а жѣдецѣлѣ, пѣмитѣ аша де
ла о колоніе а Ромеї с'аѣ Рѣмѣлї, къчї Рѣмѣ
днсеампѣ Рома; дн ачестѣ жѣдецѣ се афлѣ ла-
кѣл пѣмитѣ Балта-Алѣ че este мїнералѣ, ши
фѣрѣ де вре о вїетате дн еа; лакѣл днченѣ а
се vizita маї къ самѣ де ла 1845 ши пѣтерѣл
болнавїлор ши ал кѣрїозїлор дн анѣл 1847 с'аѣ
сѣїтѣ песте 6000.

9. **Чернеціі** кап. Ж: Meedingѣ апроане де
Дѣнѣреа дн Фада Кладовеї din Бѣлгарїеа; дрѣ-
мѣл чел маре ла Банатѣл Ѣнгарїеї ши Сербїеа

трече при Чернецѣ. Маї носѣ де Чернецѣ дн
 Dânrăea маї кз самъ кѣндѣ еа скаде, се вѣдѣ
 ка нице инселе стѣпні дн рѣинле фамоселѣ подѣ
 а лѣ Траіанѣ дн паратѣ Ромеї, не каре л'аѣ фѣ-
 кѣтѣ де ла 100—105, zidindѣ суре пазѣ ла ва-
 пѣтѣ де динкоаче четатеа Теодора ші динколо че-
 тѣдѣа Понте; каре акѣм сѣнтѣ рѣinate. Ачестѣ
 подѣ авса ла 500 стѣпжні лѣнѣиме, пе 20 де
 стѣпні дн петре патрате, палді де 150 зрме,
 гроші де 60 де зрме, департаці зні де ацїї де
 170 зрме ші дн презнаці кз волте де [неатрѣ,
 ел се стрїкѣ де зрмѣторїзл сѣѣ Adrianѣ. Деспре
 остѣ се днтинде знѣ шѣсѣ фрѣмосѣ нѣмїтѣ Кѣм-
 пѣ Северѣ, знде ера ші четѣдѣа фѣкѣтѣ де А-
 лесандрѣ Северїнѣ де пе каре с'аѣ ші нѣмїтѣ
 кѣндѣ се оцїа ла 222 асѣпра Гоцїлор; рѣинле
 ачестеа дн кѣ стаѣ пе знѣ деалѣ ла цертѣрїле
 Dânrărei. Баеа-де-арамѣ де знде се скотеа
 мѣлтѣ арамѣ, пентрѣ каре с'аѣ ші нѣмїтѣ аша,
 еарѣ акѣм есте пѣрѣсїтѣ; Рѣшава лѣнгѣ рїзл
 Черна (Tierna) знде пе о инсѣлѣ есте четѣдѣа
 Tierna ziditѣ де Траіанѣ саѣ Dierna дѣнѣ
 Ptolomeѣ ші Zernes дѣнѣ їзрїкконсѣлѣлѣ Шлї-
 анѣ. Мѣлѣиме де монедѣ веки, маї мѣлтѣ де а-
 рамѣ, се гѣсескѣ маї дн тотѣ жѣдецѣл знде се
 vede кз се ші тѣеа. Жѣдецѣл Meedingѣ днтре
 toate жѣдецїле Romaniei есте чел маї деспре апѣсѣ.

10. **Країова** лѣнгѣ Жїѣ, есте капїтала жѣдецѣлѣ
 Должл ші а Romaniei нїчї, еарѣ дѣнѣ Бѣкѣрѣшї
 адова дн Romania. Аїчї се афлѣ знѣ колецїѣ
 пентрѣ цїїнде ші лїмбї; еа ла 1800 фѣ арѣ ші
 прѣдаѣ де ревелїї дн Дїз, еарѣ асѣзї се дн-

сеатпъ петръ комерцъ ши индустриє. Прип съ-
връбіл Белі-Вака дін Краіова трече валъл чел
mare de пѣтмѣтѣ ал лѣї Траіанѣ дѣтинзидъс
сире ресърітѣ кѣтръ Галації дін Молдова, ши де
аіче шаї департе; лѣрїмеа валълѣ есте де 8 пашї.
Краіова аѣ фостѣ одїноаръ резїденца Банїлор
Северїнлѣї. Дн ачестѣ жѣдецѣ се афлѣ monastі-
ріе: Zітіанл, Вѣковедї, Садова знде се
гѣсѣскѣ о мѣлїме де рїне кѣ петре марї па-
trate ши монедє де арпїнтѣ.

11. Каракалѣ кап. Жѣ: Романациї, еа се пѣ-
меа дін векїме Вѣрїдава, дн апронїєре сѣнтѣ
рїніле четѣцїї Каракала рїдїкатѣ де дѣпѣратл
Ромеї Antonїнѣ Каракалѣ ла 215. Маї сире нордѣ
не Олѣ есте Antina нѣмїтѣ тотѣ дѣнре Antonїнѣ
Каракалѣ фндаторл еї, днре акѣрїеа рїне де
петре патратє ла локл Речка се афлѣ мѣлте мо-
неде антїче, статѣ мїчї, батерїї ши монѣменте векї
Романе. Дѣпѣ спѣнереа лѣї Проконїє дн ачесте
пѣрцї але Істрлѣї (Дѣнѣреї) Імператл Ісѣтїанѣ
рїдїкѣ кастеледе: Лѣчер парї а вѣргѣсѣ, Ланї-
дарїеа, Ерїма нѣмїтѣ ши ѣтсѣмѣ ши Пала-
тіо лѣтѣ. Тотѣ дѣпѣ спѣнереа лѣї дін дреп-
тл Палатїо лѣтлѣї се афлѣ четатеа Сїчївї да
каре сеатпѣтѣ кѣ посесїеа Челеїлор де асѣзї. Пла-
нл Сїчївїдеї есте патратѣ лѣнрѣ де 600 ши латѣ
де 500 де пашї, фндатментл мѣрїлор ши шан-
пѣл днкѣнѣвѣрїторїѣ се кѣносѣкѣ днкѣ пре вїне.

12. Слатїна кап. Жѣ: Олѣл нѣмїтѣ аша де ла
апа Олѣлѣї се афлѣ не цертл стѣнрѣ ал ачестѣї
рїѣ; де асѣмїне се днсеатпѣ рїшоареле: Олѣ-
шорл, Хѣрлѣл ши Кѣлѣтѣцѣїл.

13. **Търнѡл** кап. Жъ: Телеорманѡл одиноарѣ фъ четате таре апроане де гъра Олтѡлѡи дн Дънъреѡ, аре карантинъ ши скеле дrentѣ Нѡкополѡл Бѡлгарѡеѡ, амъндозе фъксте totѣ де Траѡанѣ. Дн апропѡере се афлѣ Търнѡл, кастелѣ таре че ера дн-кънцъратѣ к'ънѣ шанцѣ департе де ел де 250 де пашѡ. Ръши де Веде аѣ фостѣ кап. веке а Жъ. Zimnicea маѡ де демъатѣ Zexma, есте днсем-патѣ пентрѣ негодѣ ла цермѡл Дънъреѡ, аре о скеле ши карантинъ дrentѣ Сѡтовѡл Бѡлгарѡеѡ. Дн сѡсѣ де Zimnicea се афлѣ о четате де пъштѡнтѣ лънгъ де 200 ши латѣ де 150 де пашѡ кънцъратѣ кѣ дозе шанцърѡи ши дозе валърѡи де треѡ пърцѡи; аѡче с'аѣ афлатѣ маѡ мѡлте вѡсе, петре скълпате ши зрне кѣ ченъшъ.

14. **Църѡл** кап. Жъ: Влашка четате таре фъ-кѡтѣ ши пѡмитѣ дънре кѡм се зѡче де зѡѣ комѡсѣ Цѡрѡѣ ал лѡи Негрѣ Бѡсарѡвѣ, сѡѣ де ачеста дн-сѡшѡ пе ла 1210, еѡ есте лънгъ Дънъреѡ дн стънга дн Фаѡа Ръшчѡкѡлѡи, 12 оаре департе де Бѡкърѡщѡи, политѡеѡ е интересантѣ пентрѣ негодѣ, се визѡеѡзѣ де коръбѡи, аре о карантинъ ши скеле, еѡ аѣ фостѣ сѡвѣ Търчѡи пънѣ ла 1828 де къндѣ с'аѣ днтърнатѣ еаръшѡ Рѡманѡеѡ. Гъещѡи аѣ фостѣ кап. веке а Жъ: Влашка. Днтре мона-сѡсѡрѡи се днсемпъ: Главѡчѡкѡл ши Кѡмана.

15. **Бѡкърѡщѡи** рѡзраѡѡи де Дъмбѡвѡцѣ ши Ко-лѡнтѡна де ла 1698 сѡнтѣ капиталѡа Прѡнчѡпатѡлѡи ши чеѡ маѡ таре политѡеѡ а церѡи. Днтреѡцърѡеѡа лѡр есте де 6 оаре, пътерѡл лѡкѡиторѡлѡр песте 80,000 де мѡи, еарѣ а каселѡр песте 13,000. Бѡ-кърѡщѡи сѡнтѣ резѡденѡа Прѡнчѡпѡлѡи, сѡвѡнѡл Мѡ-

трополітські, центръ администраціеї цереї ші ашъ-
 зареа генерал-консулор стрѣині дн прінціпале
 Ромъне. Днтре ашъзъмнтеле пѣблече але ачес-
 теї капітале се днсеамнѣ: Колеціа націоналѣ дн
 Сф. Сава къ знѣ Іnciută de ctenendiці, о Semi-
 наріе, знѣ Muzeu de istoriea патрала, антикві-
 тѣці, ші колекціи де таблокри античе, Театр націо-
 налѣ, о Бібліотікѣ, о Societate літерарѣ pentр
 кълтѣра лімбії, знѣ Casino, о Societate агрícola,
 маї мѣлте Типографіи ші Літографіи, патрѣ спи-
 талѣри, о скоалѣ де днотатѣ, о манежѣ, ші ла о
 сѣтъ фабрїчі пк. сапонѣрїи, берѣрїи, тѣбѣкрїи,
 лѣштѣрїи ші алтеле. Бѣквресці се днпартѣ дн
 чїнчі кварталѣ ші шентезечї ші опѣ събѣргѣрї
 (махалале)къ 130 Бїсерїчі. Zidїріле челе маї дн-
 семнате сѣнтѣ: Мітрополїса, Бїсерїка Серндарїа,
 Бїсерїка Епїскопїеї Рѣмнїкѣлї, Палатѣ Націоналѣ,
 Квѣрїле адмїнїстратївѣ ші пѣдекѣторескѣ. Коле-
 ціа націоналѣ, Казарта, спїталѣріле: Колѣа,
 Брѣнковенескѣ ші ал Фїлантропїеї. Челе маї марї
 strade дн Бѣквресці сѣнтѣ: подѣл Могошоаеї,
 подѣл Тѣргѣлї де-афарѣ, подѣл Бейлїкѣлї, подѣл
 Калїціеї. Ла 1200 Р. Негрѣ Басаравѣ аѣ дн-
 попоратѣ Бѣквресці пѣмїдї аша де ла стѣпѣлѣ
 ачестї локѣ че се пѣмеа Бѣкврѣ. Ла 1698 събѣ
 прїнціпеле Константїнѣ Басаравѣ Брѣнковенскѣ,
 Бѣквресці с'аѣ Фѣкѣлѣ де rezidenцѣ домнїор.
 Ла 1730 се днфїнцазѣ спїталѣ Орфанотрофїеї,
 Колеціа дн Сф. Сава, Казарта ш. л. т. Ла 1812
 с'аѣ днкетѣ дн Бѣквресці трактатѣ днтре Рѣсіа
 ші Тѣрчіа.

16. Каларашї дпентѣ Сїлістра Бѣлгарїеї лѣп-

гъ каналъ Борчеї аре о карантинъ ши скеле дн-семнатъ пентрѣ негодѣ. Еї сѣнтѣ кап. Жѣ: Іаломіца пѣмитѣ аша де ла рѣз. Іаломіца; ачестѣ жѣдецѣ este чел маї кѣмпосѣ, маї родиторіѣ ши маї богатѣ дн пѣквѣре де вѣлцї. Ързиченїї веке кап. а жѣдецѣлї спре дрѣмѣл Фокшенилор. Слобози-еа политіоарѣ дн центрѣл жѣдецѣлї кѣ подѣ тѣмблѣторіѣ песте Іаломіцѣ; ла рѣвѣрсареа ачестѣї рѣї дн Дѣпѣреа се афлѣ Піоа-Петреї дн Фаца Хѣрсовеї дн Бѣлгаріеа, ѣнде се вѣдѣ рѣніле четѣцї Сїрїдава.

17. **Брѣла** кап. Жѣ: deacemine пѣміре де ла 1830, еа се афлѣ дн Фаца Мачїнѣлї дн Бѣлгаріеа, маї пайнте фѣ четате фоарте таре дарѣ с'аѣ сѣрпатѣ ла 1828 сѣвѣ команда марелї Дѣче Міхал, де кѣндѣ с'аѣ ши днтрѣпатѣ кѣ Романїеа, кѣчї пѣлѣ атѣчеа аѣ фостѣ сѣвѣ Тѣрчї де ла 1544. Акѣм политика este регѣлатѣ, дн фрѣмѣседатѣ кѣ грѣдїнї пѣвлїче ши strade ларцї, аре о карантинъ маре ши este чел маї днѣтѣї портѣ ал Романїеї, импортентѣ пентрѣ комерцѣ ши вїзїтатѣ пе аѣ маї вїне де 800 де васе негѣдїторѣцї марї ши мїчї, дн челе маї мѣлте стазрї але Европѣї. Жѣдецѣл Брѣлеї este чел маї деспре ресѣрїтѣ дн Романїеа; дн ел се афлѣ рѣз. Кѣлтѣцѣл ши каналеле: Кременеа ши Вѣлчїл тра-се дн Дѣпѣреа.

Дрентѣ Брѣла дн алвїеа Дѣпѣреї кѣндѣ ска-де ана се вѣдѣ пїще рѣнїї тѣрѣде де стѣлнї палцї, рѣтѣшїдї де вре ѣнѣ подѣ векиѣ, сѣф фѣн-даментѣ де вре о четѣцѣе дн аѣ, орї вре о аалѣ зїдїре. Не аїче аѣ фостѣ подѣл лї Дарїо

Дѣлѣнїе Персїеї каре л'аѣ Фѣкатѣ несте Дѣ-
 пѣра не ла 550 дѣнїе де Хе, не ѣнде аѣ тре-
 кѣѣ пенѣмѣрата оасте ка съватѣ не Сїїї мї Геѣї
 мї се дѣтѣрѣ дѣнїеї пенѣрѣ кѣ нѣї пѣтѣ бїрѣї,
 кѣчї ера се неарѣ де сете, маї сѣсѣ де Кїїеа
 Басаравіеї (не ѣнде пѣнѣ ѣнїї подѣл ачеста), кѣ
 оасте кѣ totѣ, фїїндѣ кѣ не атѣнче локѣл ачеста
 се пѣмеа Дѣмерѣл Геѣїлор.

Фїнїтѣ.

ТАБЛО.

	<u>ш. п ц.</u>	<u>До зіторї.</u>
Очеаніа	160,000	25,000,000.
Европа	168,000	256,000,000.
Африка	545,000	70,000,000.
Америка	668,000	47,000,000.
Асія	883,000	630,000,000.
	<u>2,424,000</u>	<u>1,028,000,000.</u>
Молдова	700 *	1,400,000.
Romania	1130	2,600,000.

* Дънь пѣтеръа де 2,648,484 Фълчї дїа Statistica прїнципелї
N. Сьрѡ. 1850.